

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA MIASTA MYSŁOWICE**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

2020, listopad

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	3
I. 1.	Podstawa prawna, przedmiot i cel prognozy.....	3
I. 2.	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	5
I. 3.	Metodyka	12
II.	Ocena aktualnego stanu środowiska na terenach objętych projektem oraz na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	14
II. 1.	Budowa geologiczna	14
II. 2.	Złoża kopalin i ich eksploatacja	15
II. 3.	Rzeźba terenu	19
II. 4.	Gleby	20
II. 5.	Wody	21
II. 6.	Klimat.....	25
II. 7.	Biosfera i krajobraz	26
II.7.1.	Struktura przyrodnicza. Bioróżnorodność.....	26
II.7.2.	Korytarze ekologiczne	29
II.7.3.	Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody	32
II.7.4.	Inne obszary cenne pod względem przyrodniczym	34
II.7.5.	Walory krajobrazowe.....	43
II. 8.	Ocena jakości środowiska oraz jego zagrożeń.....	44
III.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie prawnej na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody	51
IV.	Ocena projektu studium w aspekcie uwzględnienia celów ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	54
V.	Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów	59
VI.	Potencjalne zmiany środowiska w wyniku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	60
VII.	Przewidywane oddziaływania na środowisko	61
VII. 1.	Warunki zdrowotne i bezpieczeństwo ludności	61
VII. 2.	Zwierzęta i rośliny oraz różnorodność biologiczną.....	65
VII. 3.	Wody powierzchniowe i podziemne	68
VII. 4.	Klimat i powietrze atmosferyczne	70
VII. 5.	Powierzchnia ziemi i zasoby naturalne	72
VII. 6.	Krajobraz i zabytki	74
VII. 7.	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	74
VIII.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	75
IX.	Proponowane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu	79
X.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	81

SPIS TABEL

1	Obszary o różnych funkcjach	7
2	Zestawienie złóż kopalin według Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski – MIDAS, stan na 31.XII.2019	15
3	Wykaz pomników przyrody w Mysłowicach	32
4	Zestawienie celów ochrony środowiska zawartych w wymienionych dokumentach oraz ocena zgodności rozwiązań projektowanego dokumentu ze wskazanymi celami, mającymi znaczenie dla projektowanego dokumentu oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie studium.....	55

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Prognoza oddziaływania na środowisko – mapa w skali 1:15000

I. WPROWADZENIE

I. 1. PODSTAWA PRAWNA, PRZEDMIOT I CEL PROGNOZY

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej „prognozą”) jest projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice, przyjętego uchwałą Rady Miasta Mysłowice Nr XXX/656/08 z dnia 30 października (zwany dalej „studium”). Projekt ten został sporządzony w związku z Uchwałą Nr LII/981/14 Rady Miasta Mysłowice z dnia 27 lutego 2014 r.

Projekt dokumentu został sporządzony na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2020, poz. 293, ze zm.). Studium, zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2020 poz. 283, ze zm.), należy do dokumentów wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji dokumentu. Postępowanie to obejmuje w szczególności: (1) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie, (2) sporządzenie prognozy, (3) uzyskanie wymaganych opinii, (4) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zasady i cel sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko reguluje rozdział 2 w dziale IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] (Prognoza oddziaływania na środowisko). Bezpośrednią podstawę prawną sporządzenia prognozy stanowi art. 51 ust. 1 cyt. ustawy. Celem prognozy jest w szczególności, zgodnie z art. 51 ust. 1 i 2 przywołanej ustawy:

- ocena istniejącego stanu środowiska oraz określenie potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektu studium;
- określenie problemów i celów środowiska istotnych z punktu widzenia projektu studium;
- określenie przewidywanych znaczących oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów oraz na środowisko: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów;
- przedstawienie (przy wzięciu pod uwagę cele i geograficzny zasięg projektu dokumentu, a także cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów) rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu (wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opisem metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru) albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych (ze wskazaniem napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy);
- określenie proponowanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu studium oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Zgodnie z art. 53 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 uoś, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo WOOŚ.411.37.2020.PB z dnia 1 kwietnia 2020 r.) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Katowicach (pismo NS/NZ/522/7/20 z dnia 17 marca 2020 r.).

Podczas prac nad dokumentacją oparto się o przepisy zawarte w innych ustawach, wraz z powiązаныmi aktami wykonawczymi, w szczególności uwzględniając ustawy: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, Prawo geologiczne i górnicze, o ochronie przyrody, o lasach, o odpadach, o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W trakcie prac dokonano wizji terenu oraz przeanalizowano powiązane z przedmiotem prognozy dokumenty i opracowania oraz zebrane materiały, w szczególności uwzględniono:

- Baza danych MIDAS, prowadzona przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>;
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2018 r. Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2019;
- Dokumentacja hydrogeologiczna zbiornika wód podziemnych triasu chrzanowskiego GZWP 452 (T_{1,2}). Oprac.:T. Kawalec. Krakowskie Przeds. Geol. „ProGeo” Sp. z o.o. Kraków, marzec 1998.;
- Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1: 500 000. Red. A.S. Kleczkowski. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo - Hutnicza. Kraków, 1990;
- Mapa akustyczna terenów położonych w obszarze oddziaływania autostrady płatnej A-4 Katowice – Kraków od km 340+200 (węzeł „Murckowska”) do km 401+100 (węzeł „Balice”), odcinek przebiegający przez miasto Jaworzno od km 358+560 do km 365+500, Laboratorium Akustyki Technicznej Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, 2011;
- Mapa akustyczna dla drogi ekspresowej Nr S1, GDDKiA, 2011;
- Mapa zagrożenia powodziowego wraz z głębokością wody 1:10000. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, 2015;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Mysłowice, Biuro Rozwoju Regionu w Katowicach sp. z o.o., 2015;
- Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice 2015;
- Ortofotomapa (nalot z 2018 r.), GUGiK w Warszawie, 2019;
- Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A. (red.) 2007. Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice;
- Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030, Mysłowice 2018;
- Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Katowice na okres 1.01.2010 – 31.12.2019. Program Ochrony Przyrody. RDLP w Katowicach. Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Krakowie.
- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.)

- Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji” (uchwała Nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r.);
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Mysłowice na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025, Green Key Joanna Masiota-Tomaszewska, Poznań 2017.
- Stan środowiska w województwie śląskim w 2018 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, 2019.

I. 2. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zawartość i główne cele projektu studium

Cel, zasady i tryb sporządzenia studium oraz jego zakres merytoryczny określają w szczególności art. 9 - 13 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233).

Wymagania dotyczące zawartości studium (wartości merytoryczne dokumentu) określają także inne ustawy, w szczególności: ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1396, ze zm.), ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2020 poz. 55, ze zm.), ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. 2020 poz. 310, ze zm.), ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. 2019 poz. 868, ze zm.), ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2020 poz. 282, ze zm.) oraz ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1437, ze zm.).

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, celem sporządzenia studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, dotyczącej obowiązkowo całego obszaru gminy w jej granicach administracyjnych. Polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając jego wymagania (w tym urbanistyki i architektury), walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz potrzeby interesu publicznego, a także potrzeby w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, w szczególności sieci szerokopasmowych oraz zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody do celów zaopatrzenia ludności (art. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Według art. 1 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, polityka przestrzenna powinna „dążyć do planowania i lokalizowania nowej zabudowy w pierwszej kolejności na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy, z uwzględnieniem innych wymagań ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych, w tym poprzez dążenie, przy kształtowaniu struktur i rozwiązań przestrzennych do: minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego, maksymalnego wykorzystania publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu, ułatwienia przemieszczania się pieszych i rowerzystów”.

Studium ma charakter kierunkowy i nie jest aktem prawa miejscowego (art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), jednak ustalenia studium, w szczególności określające kierunki zagospodarowania przestrzennego, są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych (art. 9 ust. 4 cyt. ustawy), w których ustala się przeznaczenie terenów oraz określa się sposoby ich zagospodarowania i zabudowy. Projekt planu miejscowego opracowuje się zgodnie z zapisami studium odnoszącymi się do obszaru objętego planem (art. 15 ust. 1), zaś uchwalenie planu wymaga stwierdzenia, że nie narusza on ustaleń studium (art. 20 ust. 1).

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z rozporządzeniem w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projekt dokumentu obejmuje, przedstawione w formie tekstowej i graficznej:

- część I - określającą uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 w cyt. ustawie, wpływające na ustalenia kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego;
- część II - zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego (wraz z rysunkiem, przedstawiającym te ustalenia w formie graficznej), a także granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 cyt. ustawy;
- część III - uzasadnienie przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium.

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego stanowią część studium określającą, w formie tekstowej i graficznej, najważniejsze uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego. Tekst uwarunkowań zawiera 12 rozdziałów:

- Relacje zewnętrzne: położenie miasta, powiązania z gminami sąsiednimi;
- Struktura funkcjonalno-przestrzenna: dotychczasowy rozwój przestrzenny, użytkowanie terenów, stan zagospodarowania, bariery i ograniczenia rozwoju;
- Sytuacja planistyczna: dotychczasowa polityka przestrzenna, strategia rozwoju, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- Środowisko przyrodnicze: warunki geologiczne i ukształtowanie terenu, złoża kopalin i ich eksploatacja, wody podziemne i powierzchniowe, warunki klimatyczne i jakość powietrza, gleby, lasy, różnorodność biologiczna, obiekty i obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody i inne obszary cenne pod względem przyrodniczym, korytarze ekologiczne, krajobraz, zagrożenia naturalne i antropogeniczne;
- Dziedzictwo kulturowe: zabytki, stanowiska archeologiczne;
- Demografia: liczba ludności, struktura demograficzna, prognoza demograficzna;
- Warunki i jakość życia mieszkańców. Infrastruktura społeczna: zasoby i warunki mieszkaniowe, bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, edukacja i kultura, tereny sportowo - rekreacyjne, zieleń miejska, ogrody działkowe, cmentarze;
- Rynek pracy. Budżet miasta. Gospodarka;
- Własności gruntów. Tereny zamknięte;
- Zadania służące realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych;
- Systemy komunikacji: układ drogowy, transport rowerowy, linie kolejowe, transport zbiorowy;

- Systemy infrastruktury technicznej: zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami, zaopatrzenie w energię elektryczną, zaopatrzenie w energię ciepłą, zaopatrzenie w gaz, odnawialne źródła energii.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowią ustalenia projektu studium, obejmują zagadnienia określone w art. 10 ust.: 2, 2a i 3b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przedstawione w 7 rozdziałach:

- Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów: kierunki zmian w strukturze przestrzennej, kierunki przeznaczenia terenów, wskaźniki i parametry dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów;
- Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego: udokumentowane złoża kopalin, ochrona powierzchni ziemi i gleb, ochrona wód, rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna, ochrona terenów zieleni, ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona przed polami elektromagnetycznymi, ochrona przed poważnymi awariami, ochrona przed skutkami powodzi i suszy, ochrona przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków;
- Kierunki rozwoju systemów komunikacji: układ drogowy, transport rowerowy, linie kolejowe, transport zbiorowy;
- Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej: zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarka odpadami, zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepłą i gaz, odnawialne źródła energii;
- Obszary o szczególnych zasadach zagospodarowania: obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego, obszary strategiczne, obszary, na których mogą być sytuowane obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², obszary przestrzeni publicznej, obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, obszary wymagające przekształceń i rekultywacji, tereny wyłączone spod zabudowy, inne ograniczenia w zagospodarowaniu i zabudowie terenów;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego: obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe, obszary, dla których zamierza się sporządzić plan miejscowy.

Realizacja zmian w strukturze przestrzennej gminy będzie realizowana głównie poprzez wyznaczenie obszarów o różnych funkcjach. Dla poszczególnych kategorii obszarów określa się podstawowe lub także dopuszczalne kierunki przeznaczenia terenów zgodne z ich funkcją, możliwe do ustalenia w planach miejscowych jako przeznaczenie terenu. Określa się również podstawowe parametry i wskaźniki urbanistyczne oraz ograniczenia w zagospodarowaniu i zabudowie terenu.

Tab. 1. Obszary o różnych funkcjach

Symbol terenu	Funkcja terenu	Powierzchnia	Udział
		ha	%
SMU	obszary zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowo - usługowej	37,48	0,57
MWU	obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usług	45,43	0,69
MW	obszary zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	134,62	2,05
MWN	obszary zabudowy mieszanej wielorodzinnej i jednorodzinnej	71,51	1,09
MN	obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1429,42	21,77
MNU	obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami	141,08	2,15
UMN	obszary zabudowy usługowej i mieszkaniowej	69,99	1,07

Symbol terenu	Funkcja terenu	Powierzchnia	Udział
		ha	%
U	obszary zabudowy usługowej	129,55	1,97
KKU	obszar kolejowy i usług	10,25	0,16
US	obszary usług sportu i rekreacji	49,68	0,76
UP	obszary zabudowy usługowej z produkcją	290,33	4,42
PU	obszary zabudowy produkcyjno - usługowej	341,26	5,20
PE	obszar eksploatacji powierzchniowej	35,29	0,54
ZU	obszary zieleni urządzonej	240,50	3,66
ZC	obszary cmentarzy	30,20	0,46
ZN	obszary zieleni nieurządzonej, rekreacyjnej	494,37	7,53
ZE	obszary w ciągach dolin oraz cenne pod względem przyrodniczo - krajobrazowym	331,91	5,05
ZL	obszary lasów	1779,34	27,10
R	obszary rolnicze i porolnicze	370,20	5,64
RU	obszar ośrodka produkcji rolniczej	14,20	0,22
KDA	obszary dróg publicznych - klasy autostrady	117,29	1,79
KDS	obszary dróg publicznych - klasy ekspresowej	42,19	0,64
KDGP	obszary dróg publicznych - klasy głównej ruchu przyspieszonego	29,42	0,45
KDG	obszary dróg publicznych - klasy głównej	75,25	1,15
KDZ	obszary dróg publicznych - klasy zbiorczej	86,40	1,32
KDL	obszary dróg publicznych - klasy lokalnej (wybrane)	64,20	0,98
KK	obszary kolejowe	98,77	1,50
ITW	obszar infrastruktury technicznej - zaopatrzenie w wodę	1,09	0,02
ITE	obszary infrastruktury technicznej - elektroenergetyka	4,08	0,06
ITR	obszar infrastruktury technicznej - przekaźnik telewizyjny	1,00	0,02

Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium sporządza się przy uwzględnieniu zasad i ustaleń określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju (Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., M.P. z 2012, poz. 252), strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa (Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Uchwała IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r., Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+, przyjęty przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r., (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619) oraz strategii rozwoju gminy (Strategia Zrównoważonego Rozwoju Mysłowice 2020+ przyjęta Uchwałą Nr LIII/996/14 Rady Miasta Mysłowice z dnia 27 marca 2014 r.).

Według KPZK 2030 Mysłowice stanowią element Aglomeracji Górnośląskiej (jako ośrodek subregionalny w granicach obszaru funkcjonalnego), określanej jako „jeden z ośrodków o podstawowym znaczeniu dla systemu osadniczego kraju i jego gospodarki, a jednocześnie jako obszar występowania szeregu zjawisk wymagających umiejętnego gospodarowania przestrzennego, na którym w związku z utratą dotychczasowych funkcji dochodzi do kumulacji negatywnych zjawisk społeczno - gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych, wymagający restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów właściwych polityce regionalnej”. Aglomeracja Górnośląska ma „tworzyć zintegrowany funkcjonalnie i przestrzennie

obszar wyróżniający się bogatym potencjałem rozwojowym. Przeprowadzona rewitalizacja terenów przemysłowych wspomaga przywrócenie funkcji ekologicznych i kulturowych obszaru. Region skupia innowacyjne inwestycje, również zagraniczne, czemu sprzyja elastyczny rynek pracy oraz wykwalifikowany kapitał ludzki. Dodatkowym atutem jest zachowanie tożsamości kulturowej regionu i dostępność dobrze zagospodarowanych terenów rekreacyjnych. Impulsem rozwoju jest intensywna współpraca z obszarem metropolitalnym Krakowa i Ostrawy, które wspólnie tworzą transnarodowy obszar intensywnego rozwoju o znaczeniu europejskim”.

Celem strategicznym KPZK 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie. Koncepcja wprowadza zasadę pierwszeństwa wykorzystania obszarów już zagospodarowanych przed zagospodarowaniem nowych obszarów (rozwój z pierwszeństwem wykorzystania obszarów już zagospodarowanych, również poprzez rewitalizację obszarów zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie, cechujących się odpowiednimi standardami wyposażenia i zagospodarowania, zakaz rozpraszania zabudowy i rozwoju zabudowy na terenach pozbawionych infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz o trudnym dostępie do podstawowych usług społecznych. Koncepcja przewiduje również m.in. ustalenie standardów wyposażenia i zagospodarowania przestrzennego terenów zurbanizowanych oraz dostępności do podstawowych usług społecznych.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2000+ Mysłowice zaliczono do następujących obszarów funkcjonalnych:

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (uległ przeobrażeniu z tradycyjnego obszaru miejsko-przemysłowego w obszar postindustrialny, metropolitalny o dobrze rozwiniętym przemyśle oraz sektorze usług; jednak proces ten nie został zakończony; obszar ze względu na swą skalę wymaga wsparcia i kontynuacji działań ukierunkowanych na metropolizację, poprawę warunków inwestycyjnych, dalszy rozwój jego potencjału rynkowego oraz poprawę wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej, a także poprawę stanu środowiska i przeciwdziałanie problemom społecznym);
- obszar terenów zamkniętych (o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych);
- obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi (główne działania w obszarze funkcjonalnym winny koncentrować się na podnoszeniu stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego poprzez optymalne zagospodarowanie terenów, których rozwój powinien być podporządkowany zachowaniu równowagi pomiędzy potrzebą ochrony środowiska przyrodniczego, działaniami na rzecz przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu a wykorzystaniem gospodarczym; priorytetem działań przeciwpowodziowych dla terenów obecnie zurbanizowanych lub przeznaczonych do zabudowy w obowiązujących gminnych dokumentach planistycznych powinna być ochrona zabudowy, natomiast dla obszarów niezabudowanych i nieprzeznaczonych do zabudowy winien być zakaz zabudowy);
- obszar ochrony krajobrazów kulturowych (rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę zasobów dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnych, jak i niematerialnych, mających szczególne znaczenie dla zachowania tożsamości regionu, kształtowania

turystycznej i gospodarczej atrakcyjności województwa oraz tworzenia nowych miejsc pracy);

- obszar udokumentowanych złóż kopalin (rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na ochronę terenów złóż umożliwiającą ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska);
- obszary wymagające rewitalizacji (tereny znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych).

W zakresie ochrony i kształtowania środowiska oraz krajobrazu, Mysłowice dotyczą następujące kierunki działań, realizujące cele przyjęte w "Planie 2020+":

- utrzymywanie istniejących obszarów i obiektów objętych prawnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu oraz zapewnianie ich integralności,
- ustanawianie prawnych form ochrony przyrody dla obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, w tym korytarzy ekologicznych,
- kształtowanie ciągłości systemu obszarów chronionych oraz regionalnej sieci powiązań przyrodniczych, z uwzględnieniem korytarzy ekologicznych łączących biocentra oraz obszary zasilania systemu przyrodniczego,
- ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych ze szczególnym uwzględnieniem wód przeznaczonych dla zaopatrzenia mieszkańców regionu,
- ochrona i kształtowanie terenów otwartych dla pełnienia funkcji środowiskowych i rekreacyjnych,
- ochrona dolin rzecznych oraz renaturalizowanie ich wybranych fragmentów, odbudowywanie stref ekotonowych poprzez odtwarzanie roślinności oraz ochrona właściwych stosunków wodnych na obszarach ekosystemów zależnych od wód, stanowiących siedliska cenne przyrodniczo,
- utrzymywanie lub powiększanie powierzchni leśnej przy uwzględnieniu wytycznych dla zwiększania lesistości i kształtowania granicy rolno-leśnej oraz przeciwdziałanie fragmentacji zwartych kompleksów leśnych,
- przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi poprzez zmniejszanie odpływu wód opadowych ze zlewni oraz wdrażanie różnych form retencji (m.in. technicznej i nietechnicznej),
- dostosowywanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony i przyszłego wykorzystania udokumentowanych złóż kopalin,
- rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym likwidowanie nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi,
- kształtowanie atrakcyjnych terenów mieszkaniowych o wysokiej jakości rozwiązań urbanistyczno-architektonicznych,
- kreowanie przestrzeni publicznych umożliwiających wspólne spędzanie czasu i integrację społeczności lokalnych,

- zachowanie tożsamości kulturowo-krajobrazowej, w tym zachowanie identyfikatorów krajobrazu, charakterystycznych dla danego obszaru wraz z ich adaptacją do nowych funkcji,
- kształtowanie terenów zieleni miejskiej pełniących funkcje rekreacyjne, zdrowotne, estetyczne i przyrodnicze,
- kształtowanie systemu zielonych pierścieni wokół miast w oparciu o lasy, parki regionalne i tereny otwarte.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Mysłowice 2020+ określiła sektorowe cele strategiczne, w szczególności:

- oferta odpowiednio przygotowanych terenów inwestycyjnych, w szczególności zrestrukturyzowanych terenów przemysłowych,
- poprawa dostępności komunikacyjnej terenów o funkcji gospodarczej,
- rozbudowa systemu dróg/tras rowerowych o funkcji komunikacyjnej,
- rozbudowa i modernizacja układu drogowego,
- usprawnienie systemu odprowadzania wód opadowych,
- uzbrojenie terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą oraz budownictwo mieszkaniowe
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- rekultywacja terenów zdegradowanych,
- ukształtowanie ekologicznego systemu obszarów chronionych i ochrona wartościowych obiektów przyrodniczych,
- rozbudowa i odpowiednie utrzymanie systemu terenów zieleni urządzonej,
- wspieranie działań na rzecz zmniejszenia uciążliwości hałasu,
- promocja wartości środowiska poprzez wprowadzanie i wzmacnianie funkcji rekreacyjnych i sportowych,
- odpowiednie zagospodarowanie i promocja miejsc związanych z historią miasta,
- działania na rzecz eliminacji skutków eksploatacji górniczej na powierzchnię ziemi,
- rozwój systemu terenów wypoczynku i rekreacji oraz infrastruktury usług towarzyszących,
- rozbudowa i modernizacja systemu ścieżek rowerowych i pieszych o funkcji rekreacyjnej łączących tereny leśne, parki i atrakcje turystyczne,
- zapewnienie dobrych warunków rozwoju budownictwa mieszkaniowego zorganizowanego,
- wspieranie procesów rewitalizacji obszarów w zakresie gospodarki mieszkaniowej.

W myśl art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska, projekt studium powinien uwzględniać uwarunkowania wynikające z opracowania ekofizjograficznego (dla projektu studium opracowanie ekofizjograficzne podstawowe zostało sporządzone w 2015 r.).

Przy sporządzaniu projektu studium bierze się ponadto pod uwagę obowiązujące i archiwalne dokumenty planistyczne (obowiązujące studium, miejscowe plany zagospodarowania

przestrzennego) oraz decyzje administracyjne wpływające na sposób zagospodarowania terenów (decyzje o warunkach zabudowy i o pozwoleniu na budowę), dokumenty dotyczące środowiska, a także innego rodzaju dokumenty rangi krajowej, regionalnej i miejskiej (polityki, strategie, plany i programy), istotne dla zagospodarowania przestrzennego).

I.3. METODYKA

W trakcie prac nad prognozą zebrano i przeanalizowano materiały archiwalne, przeprowadzono niezbędne prace terenowe, przeanalizowano opracowania ekofizjograficzne i materiały zebrane dla potrzeb tych opracowań. Dokonano identyfikacji obszarów, których zagospodarowanie może ulec zmianie w następstwie realizacji nowych ustaleń studium. Zidentyfikowano możliwe skutki wynikające ze zmiany zagospodarowania terenu, określono i oceniono wpływ tych zmian, przeanalizowano wpływy otoczenia na obszar objęty projektem oraz wpływ ocenianych zmian na obszary sąsiednie. Wskazano także na rozwiązania minimalizujące wpływy negatywne.

Prognoza obejmuje syntetyczny opis i ocenę stanu środowiska w podziale na jego podstawowe elementy. Odnosi się też do możliwych zmian w środowisku w przypadku nieprzyjęcia ocenianego dokumentu.

W części prognostycznej opracowania zawarto ocenę projektowanych ustaleń studium z punktu widzenia ochrony i kształtowania środowiska, sporządzoną z zastosowaniem analizy przestrzennej wspomaganą technikami GIS. Do prezentacji wyników prac posłużono się metodami opisowymi i graficznymi.

Na podstawie diagnozy stanu środowiska i uwarunkowań planistycznych dokonano syntetycznej oceny wpływu projektu studium na środowisko, uwzględniając wagę oraz rodzaj skutków dla środowiska. Oddziaływanie może być bezpośrednie, pośrednie, wtórne lub skumulowane. Skutki oddziaływania mogą być zarówno negatywne jak i pozytywne oraz stałe lub chwilowe.

W ocenie wpływu na poszczególne komponenty środowiska wagę skutków ujęto w trójstopniowej skali:

- **nieznaczne** (wynikające ogólnie z powszechnego korzystania ze środowiska, o bardzo ograniczonym oddziaływaniu);
- **niewielkie** (wynikające ogólnie z powszechnego korzystania ze środowiska, jednak o szerszym oddziaływaniu lub w niewielkim stopniu wykraczające poza powszechne korzystanie ze środowiska, miejscowo zubażające pojedyncze lub nieliczne komponenty środowiska)
- **umiarkowane** (powstałe w wyniku działalności wykraczającej poza powszechne korzystanie ze środowiska i/lub zubażające istotnie niektóre komponenty środowiska);

Ponadto oceniono:

- odwracalność procesów - **odwracalny, trudno odwracalny, nieodwracalny**;
- zasięg przestrzenny - **miejscowy** (mieszczący się ogólnie w ramach konkretnej przestrzeni, miejsca, wydzielenia), **lokalny** (mogący dotyczyć skali gminy i ewentualnie najbliższego otoczenia), **ponadlokalny** (mogący dotyczyć elementów środowiska istotnych w skali regionalnej).

Dla poszczególnych terenów ocena skutków ustaleń studium w kontekście oddziaływania na środowisko opiera się na założeniu, że skutkiem jest istotna zmiana dopuszczalnego sposobu

zabudowy i zagospodarowania terenu. W tym znaczeniu skutki mogą być zarówno negatywne (np. dopuszczenie funkcji mieszkaniowej na terenach określanych dotychczas jako tereny o funkcji rolniczej), jak i pozytywne (np. rezygnacja z funkcji terenu dającej możliwość jego zabudowy na rzecz funkcji związanej z zielenią, rolnictwem itd.). Wydzielenia prezentowane na załączniku mapowym pokazują obszar lub część obszaru, dla którego zmieniono kierunki zagospodarowania terenów w studium. W niektórych przypadkach są to obszary już w części zagospodarowane - niepozbawione jednak zupełnie walorów przyrodniczych, cech otwartości terenu lub znajdujące się w strefach zagrożeń.

W ramach syntetycznej oceny skutków ustaleń zmiany studium na środowisko, w podziale na poszczególne obszary, wyznaczono 2 kategorie terenów, gdzie przewiduje się istotne negatywne skutki dla środowiska, prezentuje je załącznik kartograficzny.

- **skutki nieznaczne** – obszary, dla których przewiduje się zmianę kierunku przeznaczenia (na małej powierzchni), w wyniku czego zwiększy się presja na środowisko; możliwe nieznaczne w skali miasta zubożenie zasobów przyrodniczych (utrata produktywności gleb, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej);
- **skutki niewielkie** – obszary, dla których przewiduje się zmianę funkcji w wyniku czego zwiększy się presja na środowisko; będą to zmiany o niewielkiej skali przestrzennej, mogące jednak potencjalnie wpływać na zasoby przyrodnicze i krajobraz, w tym na lasy, zadrzewienia, korytarze ekologiczne i/lub skutkować zagrożeniem przekroczenia norm ochrony środowiska w skali lokalnej.

Określono również obszary, w przypadku których zmiana funkcji nie wpłynie na stopień zagrożenia dla środowiska (dotychczasowy kierunek zagospodarowania był niezgodny ze stanem faktycznym - tereny już w całości zabudowane)

Ponadto wskazano obszary na których skutki zmiany studium mogą mieć charakter pozytywny.

Przy ocenie pod uwagę wzięto m.in.: wpływ na walory przyrodnicze, krajobraz, korytarze ekologiczne, wpływ na walory rekreacyjno-wypoczynkowe, wpływ na gleby, wpływ na wody, w tym retencyjność obszarów i zagrożenie dla użytkowych zasobów wód, a także narażenie na inne zagrożenia i uciążliwości (hałas, promieniowanie elektromagnetyczne, zagrożenie powodziowe).

II. OCENA AKTUALNEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENACH OBJĘTYCH PROJEKTEM ORAZ NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

II. 1. BUDOWA GEOLOGICZNA

Podłoże skalne obszaru Mysłowic, mogące wpływać na gospodarkę i środowisko, stanowią utwory: górnego karbonu, triasu, neogenu i czwartorzędu.

Zasadniczą część przypowierzchniowej partii litosfery budują utwory karbonu, osiągające łączną miąższość od ok. 1600 m do ponad 2000 m. Starsze skały karbonu górnego (namur): iłowce, łupki iłowcowe i mułowcowe z pokładami węgla oraz podrzędnie piaskowce (seria paraliczna), a także piaskowce, mułowce z pokładami węgla oraz zlepieńce (górnosląska seria piaskowcowa) występują bezpośrednio pod pokrywą osadów czwartorzędowych jedynie w rejonie położonym na północ od ulic: Katowickiej – Obrzeżnej Północnej – Nowososnowieckiej. Na pozostałym obszarze miasta są przykryte młodszymi utworami karbonu. Najstarszymi skałami karbonu odsłaniającymi się na powierzchni terenu są reprezentujące westfal: łupki, piaskowce i węgiel warstw orzeskich (seria mułowcowa) oraz piaskowce, zlepieńce i podrzędnie łupki zawierające pakiety iłowców z pokładami węgla warstw łaziskich (krakowska seria piaskowcowa). Miąższość warstw orzeskich sięga ok. 500 m, a warstw łaziskich – ok. 300 m.

Warstwy orzeskie zbudowane są głównie z łupków z wkładkami drobnoziarnistych piaskowców i sydereytów. Wśród łupków występuje przeszło 50 pokładów węgla, przeważnie o niewielkiej miąższości. Wychodnie tych skał są szeroko rozprzestrzenione od Centrum i Janowa Miejskiego po rejon Wesołej i Larysza. Budują także wyniesienie w rejonie Brzęczkowic. Na południe od Patykowca warstwy orzeskie są przykryte osadami czwartorzędowymi, a w rejonie Brzezinki zapadają pod osady warstw łaziskich. Dalej na południe przebiega uskok krasowski (książęcy), zrzucający tu warstwy skalne południowego skrzydła, o ponad 200 m. Uskok ten ogranicza od północy rów tektoniczny Tychy – Dzieńkowice. W rejonie Wesoła – Krasowy Dąbrowa warstwy orzeskie budują strop w wyniesionych tektonicznie blokach utworów karbonu aż do wspomnianego uskoku.

Warstwy łaziskie wykształcone są głównie jako piaskowce, którym sporadycznie towarzyszą ławice zlepieńców. Wśród piaskowców występują też soczewki szarych iłów. Łupki ilaste występują podrzędnie w stosunku do piaskowców, w postaci warstw towarzyszących pokładom węgla, z których kilka jest bilansowych. Wychodnie warstw łaziskich znajdują się w rejonie Brzezinki i południowej części Brzęczkowic. W kierunku południowym, wraz z obniżającą się powierzchnią terenu, przykryte są osadami czwartorzędowymi o wzrastającej miąższości. Na południe od uskoku książęcego strop utworów karbonu zalega na głębokości ponad 100 m.

Na południe od uskoku książęcego, na zwietrzałych utworach stropu karbonu zalegają niezgodnie osady triasowe. Rozpoczynają się dolnotriasowymi piaskami i łami czerwonymi lub pstrymi (pstry piaskowiec środkowy), na których zalegają wapień jamiste retu. W omawianym rejonie skały te przykryte są osadami kenozoicznymi. Na powierzchni terenu odsłaniają się tylko utwory triasu środkowego (wapień muszlowy): wapień płytowe i faliste, margle i dolomity warstw gogolińskich, dolomity kruszconośne oraz dolomity diploporowe. Skały takie budują masyw „Dzieńkowskich Gór”, wzgórze „Wygonie - Kępa” oraz drugie wzgórze ostańcowe, na północny - zachód od zabudowań Furmańca. Powierzchnia stropu utworów triasu jest silnie urzeźbiona.

Utworów wyższych ogniów triasu nie stwierdzono w rejonie opracowania. Luka sedymentacyjna obejmuje także jurę i kredę oraz paleogen.

Osady miocenu (iły i mułki z przewarstwieniami piasków) występują wyłącznie pod pokrywą osadów czwartorzędowych. Wypełniają obniżenia tektoniczne i rynny erozyjne warstwą o miąższości od kilku do ponad 200 m. W obrębie szerokiego obniżenia powierzchni podkenozoicznej, którego oś biegnie na wschód od drogi S1, osady miocenu wkraczają na północ od uskoku książęcego.

Czwartorzęd reprezentowany jest na powierzchni terenu przede wszystkim przez plejstocenijskie gliny zwałowe, piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe, osadzone podczas zlodowacenia odry (środkowopolskie) oraz osady rzeczne różnych pięter. Miąższość tych osadów jest zróżnicowana, w pradolinie Przemszy sięga ok. 50 m. Utwory czwartorzędu tworzą zwartą pokrywę w południowej części obszaru miasta, z wyjątkiem „Dzieńkowskich Gór” oraz gór świadków - na południe od Krasów. W części środkowej najszerzej rozprzestrzenione są gliny zwałowe, pokrywające niższe partie stoków wzgórz oraz deluwia zwietrzelin osadów karbonu i czwartorzędu. Obniżenie w północnej części Mysłowic wypełniają piaski i żwiry lodowcowe i wodnolodowcowe oraz młodoplejstocenijskie piaski i żwiry aluwialne budujące terasę akumulacyjną u zbiegu dolin Czarnej Przemszy, Brynicy i Rawy.

Dna dolin rzecznych wypełniają holocenijskie osady aluwialne facji korytowej – piaszczyste oraz facji pozakorytowej - mułki, iły i torfy. Najszerzej rozprzestrzenione są w dolinach Przemszy, Czarnej Przemszy, Boliny, Przyrwy i Rowu Kosztowskiego.

II.2 ZŁOŻA KOPALIN I ICH EKSPLOATACJA

W obrębie górotworu pod terenem Mysłowic lub częściowo w bezpośrednim sąsiedztwie miasta, położone są następujące udokumentowane złoża kopalin:

Tab. 2. Zestawienie złóż kopalin według Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski – MIDAS, stan na 31.XII.2019 ¹

Nazwa złoża Kod Id MIDAS	Kopalina	Stan zagospodarowania	Zasoby geologiczne bilansowe [^]
Brzezinka WK 7111	węgiel kamienny	rozpoznane szczegółowo	44 130 tys. t
Brzezinka 1 WK 16812	węgiel kamienny	eksploatowane	152 399 tys. t
Brzezinka – 2 WK 13807	węgiel kamienny metan pokładów węgla	rozpoznane szczegółowo	320 520 tys. t 453,96 mln m ³
Brzezinka 3 WK 17354	węgiel kamienny metan pokładów węgla	rozpoznane szczegółowo	90 760 tys. t 134,05 mln m ³
Brzezinka I IB 2070	surowce ilaste ceramiki budowlanej	zaniechane	1 046,9 tys. m ³
Dzieńkowice WK 9422	węgiel kamienny	eksploatowane okresowo	26 183 tys. t
Imielin Północ WK 18243	węgiel kamienny	rozpoznane szczegółowo	766 228 tys. t
Imielin-Północ KD 615	kamienie drogowe i budowlane(dolomity)	eksploatowane	9 550 tys. t

¹ <http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>; dostęp 01.04.2020

Nazwa złoża <i>Kod Id MIDAS</i>	Kopalina	Stan zagospodarowania	Zasoby geologiczne bilansowe [^]
Imielin-Rek <i>KD 863</i>	kamień drogowy i budowlany (wapień dolomityczny)	eksploatowane	20 619 tys. t
Lędziny <i>WK 7101</i>	węgiel kamienny metan	rozpoznane szczegółowo	63 678 tys. t 79,52 mln m ³
Lędziny <i>MW 14011</i>	metan	rozpoznane szczegółowo	5 856,71 mln m ³
Mysłowice <i>WK 351</i>	węgiel kamienny	zaniechane	27 429 tys. t
Mysłowice-Południe <i>KD 19631</i>	kamień drogowy i budowlany (dolomity)	rozpoznane szczegółowo	13 065 tys. t
Niwka-Modrzejów <i>WK 366</i>	węgiel kamienny	zaniechane	113 676 tys. t
Saturn <i>WK 335</i>	węgiel kamienny	zaniechane	61 074 tys. t
Siemianowice- Szopienice I <i>WK 364</i>	węgiel kamienny	zaniechane	36 465 tys. t
Silesia B <i>IB 2068</i>	surowce ilaste ceramiki budowlanej	zaniechane	337 tys. m ³
Staszic <i>WK 320</i>	węgiel kamienny metan	eksploatowane	606 205 tys. t 741,62 mln m ³
Wesoła <i>WK 350</i>	węgiel kamienny metan	eksploatowane	1 628 955 tys. t 6 303,49 mln m ³
Wesoła <i>IB 2067</i>	surowce ilaste ceramiki budowlanej	rozpoznane szczegółowo	852 tys. m ³
Wesoła II <i>IB 2101</i>	surowce ilaste ceramiki budowlanej	zaniechane	465 tys. m ³
Wieczorek <i>WK 324</i>	węgiel kamienny metan	eksploatowane	105 640 tys. t 64,97 mln m ³
Ziemowit <i>WK 374</i>	węgiel kamienny metan	eksploatowane	697 288 tys. t 5 369,73 mln m ³

Objaśnienia: * - pogrubiono złoża objęte własnością górnictwa; ^ - podano zasoby całych złóż;

W przypadku złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej (Silesia B, Wesoła, Wesoła II, Brzezinka I), nie ma realnych perspektyw podejmowania eksploatacji kopaliny z tych złóż z powodu stanu zagospodarowania powierzchni terenu, a także ze względu na brak w pobliżu zakładów mogących korzystać z wydobytego surowca.

Eksploatacja węgla kamiennego na terenie Mysłowic trwa od początku XIX wieku. W wyniku działalności górniczej na obszarze miasta lokalnie nastąpiło znaczne przeobrażenie środowiska. Nastąpiły zmiany rzeźby terenu prowadzące w niektórych przypadkach do powstania i rozwoju zagłębień bezodpływowych i tworzenia się w nich zabagnień i zalewisk. Konsekwencją tego była przebudowa koryt cieków w celu przywrócenia grawitacyjnego odpływu wód. Powstały antropogeniczne elementy rzeźby (wyrębiska po eksploatacji odkrywkowej, tereny pokryte odpadami wydobywczymi - zarówno wypełniające niektóre wyrębiska jak też stanowiące formy wypukłe - hałdy, pola warpii i zapadlisk, powierzchnie zrównania na terenach zasypanych niecek obniżeniowych. Powierzchnie pokryte gruntami nasypów niekontrolowanych o miąższości kilku-kilkunastu metrów charakteryzują się obniżoną nośnością podłoża. Nastąpiła antropogenizacja reżimu hydrologicznego oraz pogorszenie jakości wód powierzchniowych - odborników wód dołowych (Bolino i Rawy oraz Przemszy). Wystąpiła silna presja na wody podziemne (drenaż wyrębiskami podziemnymi, zanieczyszczenia poziomów użytkowych wskutek migracji

zanieczyszczeń z odpadów wydobywczych). Na znacznych obszarach dochodziło do degradacji gleb wskutek zmian stosunków wodnych i powietrznych w wyniku obniżania się lub pozornego podnoszenia poziomu wód gruntowych, a także niszczenie gleb poprzez zasypywanie obniżeń terenu odpadami wydobywczymi.

Pozostałością po dawnej eksploatacji węgla jest obecność w górotworze starych, płytkich wyrobisk, w tym wyrobisk mających połączenie z powierzchnią (szyby, szybiki, sztolnie upadowe), znacząco ograniczających lub wykluczających możliwość zabudowy powierzchni terenu bez uprzedniego uzdatnienia podłoża. Płytkie zroby o największej sumarycznej wysokości wyrobisk znajdują się w rejonie ul. Świerczyny i Nowososnowieckiej (Stary Ewald) oraz między ul. Katowicką i linią kolejową Mysłowice – Katowice. Liczne stare szyby o nieudokumentowanym sposobie likwidacji najliczniej występują w rejonie płytkich zrobów dawnej kopalni „Karol” – między Wesołą a Laryszem i Patykowcem).

W granicach administracyjnych Mysłowic eksploatację węgla kamiennego lub węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej prowadzą aktualnie kopalnie Polskiej Grupy Górniczej S.A. oraz TAURON Wydobywie S.A..

PGG S.A. Oddział **KWK Murcki – Staszic** eksploatuje złożę węgla kamiennego i metanu Staszic w obszarze górniczym „Giszowiec I” na podstawie koncesji nr 136/94 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 26.08.1994 r., zmienionej decyzją GK/WK/pk/1440/98. Koncesja ma ważność do 13.08.2020 r. Kopalnia jest w trakcie opracowywania dokumentacji w celu przeprowadzenia procedury przedłużenia okresu obowiązywania koncesji nr 136/94. Poinformowano (pismo 62/TMG/PJ/6521/2019 z dn. 28.10.2019r.), że w wyniku planowanej dalszej eksploatacji mogą ujawniać się deformacje ciągle w granicach I – III kategorii. Nie ujawniono jednak przestrzennego rozkładu prognozowanych deformacji terenu.

PGG S.A. Oddział **KWK Mysłowice – Wesoła** eksploatuje złożę węgla kamiennego i metanu Wesoła w obszarze górniczym „Wesoła II” na podstawie koncesji nr 134/93 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 26.08.1994 r., zmienionej decyzjami BKK/PK/905/95 z dnia 31.05.1995r., BKK/PK/1088/95 z dnia 28.06.1995r. oraz decyzją Ministra Środowiska z dn. 24.10.2018r. DGK-VI.4771.29.2018.RS.5 określającą nowe, aktualne granice OG i TG „Wesoła II”. Koncesja ma ważność do 31.08.2020 r. Przedsiębiorca górniczy poinformował (pismo L.dz. 60/D/DT/TMG/MD/GM/453/2019 z dn. 22.10.2019r.) o podjętych działaniach zmierzających do wydłużenia okresu ważności w/w koncesji do sierpnia 2043 r., z zachowaniem dotychczasowych warunków prowadzenia eksploatacji. Nie ujawniono żadnych informacji na temat prognozowanych wpływów zamierzonej eksploatacji na powierzchnię terenu.

PGG S.A. Oddział **KWK Piast – Ziemowit**, eksploatuje złożę węgla kamiennego Ziemowit w obszarze górniczym „Lędziny I” na podstawie koncesji nr 163/94 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 26.08.1994 r., zmienionej decyzją BKK/PK/1901/96 oraz decyzją Ministra Środowiska DGe/RR/487-1731/2003 z dnia 14.03.2003r. Koncesja ma ważność do 31.08.2020 r. Kopalnia od dłuższego czasu nie podejmowała wydobywania w części złoża położonej pod terenem Mysłowic mimo konsekwentnego przedstawiania takich planów. W piśmie 73/D/TMG/MD/AD/15744/2019 z dn. 28.10.2019 r., będącym odpowiedzią na zawiadomienie o przystąpieniu do zmiany studium, nie wspomniano o zamiarze przedłużenia okresu ważności koncesji nr 163/94. Prezydent Miasta Mysłowice zaopiniował postanowieniem nr 2/2020 z dnia 11.03.2020 r. wniosek PGG SA o zmianę koncesji 163/94 wydłużając jej termin obowiązywania do 30.08.2044 r.

TAURON Wydobycie S.A. **Zakład Górniczy „Sobieski”** prowadzi wydobycie węgla kamiennego ze złóż Brzezinka 1 i Dzieńkowice, a także z położonego w sąsiedztwie Mysłowic złoża Jaworzno. Eksploatacja złoża Dzieńkowice prowadzona jest na podstawie koncesji nr 1/2004, udzielonej przez Ministra Środowiska dnia 12.01.2004 r., wyznaczającej obszar górniczy „Dzieńkowice” i teren górniczy „Dzieńkowice” w Jaworznie i Mysłowicach. Koncesja ma ważność do 31.12.2022 r. Koncesja nr 1/2017 z dnia 4 stycznia 2017 r. upoważnia przedsiębiorcę do wydobywania węgla kamiennego ze złoża Brzezinka 1. Minister Środowiska ustanowił w niej obszar górniczy „Brzezinka I”: dla pokładów 211-304/2 w granicach wg Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski – MIDAS, natomiast dla pokładów 312/1-318/3 – dodatkowo w przestrzeni poniżej obszaru górniczego Dzieńkowice. Jednocześnie z obszarem górniczym wyznaczono teren górniczy „Brzezinka I” o powierzchni 11,0 km² (obejmuje także cały teren górniczy Dzieńkowice). Koncesji udzielono na okres do 31 grudnia 2040 r. W koncesji nr 6/2016, udzielonej przez Ministra Środowiska dnia 9 grudnia 2016 r., wyznaczono obszar górniczy „Jaworzno” (w całości położony poza terenem Mysłowic) oraz teren górniczy „Jaworzno” - częściowo w granicach Mysłowic. Ważność koncesji nr 6/2016 wygasa z dniem 31.12.2040 r.

Złóża kamieni łamanych i blocznych (dolomitu) eksploatowane są częściowo w Imielinie, a częściowo w Mysłowicach przez dwa podmioty.

Kopalnia Dolomitu REK Sp. z o.o., Sp. kom. w Tychach prowadzi eksploatację złoża kamieni łamanych i blocznych Imielin-Rek w obszarze górniczym „Imielin-Rek III”, na podstawie koncesji nr 62/94 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 12.05.1994r., następnie wielokrotnie zmienianej. Obszar i teren górniczy „Imielin-Rek III” został wyznaczony decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 800/OS/2019 z dnia 18.03.2019 r. Ważność koncesji upływa z dniem 31.12.2030r. W odpowiedzi na zawiadomienie o przystąpieniu do zmiany studium, pismem z dn. 22.10.2019 r. Kopalnia Dolomitu REK sp. z o.o. sp. k. poinformowała o zamiarze eksploatacji kopaliny ze złoża Imielin-Rek w latach 2025-2030 na wschód oraz na północ od OG „Imielin-Rek III” w granicach administracyjnych Mysłowic. Z uwagi na włączenie zasobów północnej części złoża Imielin-Rek do złoża Mysłowice-Południe (Id MIDAS 19631) zamierzenie takie przestało być obecnie realne. Przedsiębiorca górniczy podjął natomiast starania o poszerzenie obszaru eksploatacji złoża Imielin-Rek w kierunku wschodnim i południowym (w granicach Mysłowic znajduje się część obszaru planowanego poszerzenia eksploatacji w kierunku wschodnim). Dnia 20.04.2020r. Prezydent Miasta Mysłowice wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia pn. „Poszerzenie obszaru eksploatacji złoża wapieni i dolomitów Imielin-Rek” (znak: OS-I.6220.34.2019.SS).

"Kopalnia Imielin" Sp. z o.o. w Imielinie prowadzi eksploatację złoża kamieni łamanych i blocznych „Imielin-Północ” w obszarze górniczym „Imielin-Północ V”, na podstawie koncesji nr 32/96 udzielonej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 30.08.1996 r., zmienionej decyzją Dgwk/LP/487-4776/2000 z dnia 15.09.2000 r., a następnie decyzjami Marszałka Województwa Śląskiego Nr 3094/OS/2007, Nr 359/OS/2009 z dn.11.02.2009r., NR:440/OS/2017 z dn. 10.02.2017r. i NR:2646/OS/2019 z dn. 26.09.2019 r. Koncesja ma ważność do 31.12.2039 r.

Trwają postępowania w sprawie uzyskania prawomocnych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla wydobycia kopaliny w nowych lub zmienianych obszarach górniczych ze złóż:

- węgla kamiennego Imielin Północ – w projektowanym obszarze górniczym Imielin II (wnioskodawca: PGG S.A. KWK Piast-Ziemowit)

- węgla kamiennego Brzezinka 3 - w projektowanym obszarze górniczym Brzezinka 3 (wnioskodawca BRZEZINKA Sp. z o.o. SKA).

II. 3. RZEŻBA TERENU

Mysłowice cechują się urozmaiconą rzeźbą terenu, co jest wynikiem zarówno budowy geologicznej jak i procesów geomorfologicznych. W ramach regionalizacji geomorfologicznej (Klimaszewski, Gilewska) obszar miasta, z wyjątkiem jego południowo-zachodniej części (Ławki) znajduje się w obrębie mezoregionu Wyżyna Śląska Południowa, w 4 regionach: Płaskowyż Bytomsko-Katowicki (subregion Płaskowyż Katowicki), Kotlina Mysłowicka, Zrębowe Pagóry Imielińskie oraz Zrębowe Pagóry Łędzińskie. Rejon Ławek został zaliczony do mezoregionu Kotlina Oświęcimska (region Dolina Wisły).

Płaskowyż Katowicki obejmuje największą (głównie zachodnią i środkową) część miasta. Składa się w obrębie Mysłowic z szeregu grzęd, garbów i kopulastych pagórów, rozdzielonych dolinami, wcięciami i obniżeniami erozyjnymi. Zajmują one zwarty obszar od ul. Katowickiej - na północy, po linię kolejową Mysłowice-Oświęcim - na wschodzie oraz Krasowy i Wesołą - na południu. Jedynym wyraźnie izolowanym przestrzennie elementem jest rozciągnięty południkowo garb Brzęczkowic. Pagórkowatą rzeźbę łagodzą pokrywy deluwialne na stokach oraz pokrywy akumulacji lodowcowej w obniżeniach erozyjnych. Płaskowyż Katowicki stanowi najbardziej złożoną jednostkę geomorfologiczną obejmującą miasto. W jego obrębie wyróżniono szereg jednostek fizjograficznych niższego rzędu:

- grzbiet (kopuła) Mysłowic, o wysokości względnej dochodzącej do 50 m, z kulminacją 300 m n.p.m. w rejonie Janowa Miejskiego;
- garb Brzęczkowic, o pofalowanej wierzchowinie, składającej się z kilku kulminacji - najwyższa 281 m n.p.m. znajduje się w jego północnej części; stok opadający w kierunku doliny Przemszy jest stromy, najbardziej w strefie, gdzie przechodzi w zbocze doliny Przemszy. Wysokość względna, w stosunku do dna doliny sięga do 40 m;
- garb Morgi - Larysz o wysokości względnej ok. 55 m i kulminacji 328 m n.p.m.;
- grzęda Starej Wesołej o kierunku równoleżnikowym, z kulminacją w Morgach, na wysokości 332 m n.p.m.; stanowiącej najwyższe wzniesienie w obrębie Mysłowic, którego wysokość względna dochodzi do 65 m.
- grzęda Wesołej - Krasowych z kulminacją 315 m n.p.m. w rejonie stacji przekąźnikowej.

Kotlina Mysłowicka obejmuje dolinę Przemszy i Brynicy oraz obniżenie w dolnym biegu Rowu Kosztowskiego. Dolina Przemszy wykazuje na pograniczu Mysłowic i Jaworzna wyraźną asymetrię: zbocza po stronie myśłowickiej przeważnie są strome i wysokie, po stronie jaworznickiej - teren jest płaski, położony do kilkunastu – dwudziestu kilku metrów niżej. Powierzchnia Kotliny nachylona jest od ok. 245 – 248 m n.p.m. w części północnej do ok. 240 m n.p.m. powyżej przełomowego odcinka doliny Przemszy przez Zrębowe Pagóry Imielińskie.

Zrębowe Pagóry Imielińskie podzielone są przełomowym odcinkiem doliny Przemszy na dwie części (Pagóry Jeleniowskie i Pagóry Imielińskie). Pagóry Imielińskie stanowią na obszarze Mysłowic zwarty masuw "Dzieńkowskich Gór", wznoszący się na wysokość od 280- 290 m w części północno-wschodniej do 300- 310 m w części południowo-zachodniej, w sąsiedztwie granicy z Imielinem. Wzniesienia opadają stromymi skarpami w kierunku doliny Przemszy, deniwelacje

sięgają tu blisko 50 m w rejonie Dzieckowic - Jazdu i Pasieczek. Ku zachodowi masyw łagodnym obniżeniem przechodzi w Zrębowe Pagóry Łędzińskie.

Zrębowe Pagóry Łędzińskie obejmują w granicach miasta dwa izolowane pagóry o charakterze gór świadków (kulminacje do 283 m n.p.m.). Teren pomiędzy ostańcami i na południe od nich buduje akumulacyjna równina polodowcowa wraz z szeroką (150 – 300 m) martwą doliną o płaskim dnie, biegnącą ku wschodowi, pomiędzy Dzieckowskimi Górami a Kosztowami (Łąki Rzutna).

Fragment regionu Dolina Wisły obejmuje płaskodenną dolinę Przyrwy (Potok Ławecki), o szerokości ok. 80 – 160 m, oraz wyrównaną powierzchnię sandrową, rozciągającą się na zachód od wspomnianej doliny. Powierzchnia sandru wznosi się łagodnie ok. 3 – 8 m powyżej dna doliny Przyrwy, sięgając do ok. 260 m n.p.m.

Istotną cechą charakteryzującą dany obszar z punktu widzenia jego zagospodarowania jest nachylenie terenu. Spadki przekraczające 5° (ok. 8 %) stanowią już zauważalne utrudnienie znaczące uwarunkowanie w projektowaniu budynków, infrastruktury technicznej, a zwłaszcza dróg. Przy nachyleniu terenu powyżej 15% utrudnienia te są znaczące, stwarzające liczne ograniczenia. Duże nachylenie terenu zwiększa też zagrożenie erozją gleb.

W Mysłowicach duże spadki terenu występują często w obrębie sztucznych form terenu (nasypy, wkopy). Nie brakuje jednak silnie nachylonych stoków i zboczy dolin w obrębie form naturalnych. Tereny silnie nachylone występują w obrębie niektórych stoków oraz charakteryzują zbocza większości dolin. Duża powierzchnia terenów silnie nachylonych (>15%, a miejscami nawet > 30%) występuje w obrębie stoków Dzieckowskich Gór, opadających w kierunku doliny Przemszy oraz w Brzęczkowicach, gdzie Przemsza podcina garb Brzęczkowic. Ponadto stoki o nachyleniu > 15 %, na mniejszych powierzchniach, występują w obrębie pagórów zrębowych w Krasowach, w rejonie ul. Dzierżonia w Wesolej, w Morgach – zwłaszcza w rejonie węzła autostrady, w Laryszu i zachodniej części Brzezinki.

Charakterystyczną cechą Mysłowic jest nagromadzenie antropogenicznych elementów rzeźby, różnych co do swej genezy, rozmiarów i wtórnego przekształcenia. Są to: wyrobiska poeksploatacyjne (kamieniołomy, piaskownie, glinianki), zwałowiska odpadów przemysłowych (górnictwych, hutniczych i energetycznych), warpie po szybikowo – dukłowej eksploatacji węgla kamiennego, nasypy i wkopy linii kolejowych i dróg oraz powierzchnie zrównania antropogenicznego powstałe w związku z zabudową lub rekultywacją techniczną terenów przekształconych przez górnictwo. Szczególnie duża koncentracja antropogenicznych form rzeźby występuje w: Szabelni - na północ od ul. Nowososnowieckiej i koryta Boliny, Wesolej, Krasowach Dąbrowie, rejonach Brzezinka - Larysz - Morgi oraz Brzezinka - Dzieckowice.

W obrębie naturalnie kształtowanych stoków zasadniczo nie występują warunki do tworzenia się osuwisk strukturalnych (osuwania się mas ziemnych). Zjawiska takie mogą natomiast zachodzić w obrębie sztucznie utworzonych skarp (ściany i skarpy kamieniołomów).

II. 4. GLEBY

Pokrywa glebowa na obszarze Mysłowic cechuje się znaczną różnorodnością. Podłoże piasków rzecznych lub utworów wodnolodowcowych (na ogół luźne) jest charakterystyczne dla południowej części miasta. Dla takiego podłoża charakterystyczne są gleby bielicowe, które dominują w Krasowach, Ławkach, Laryszu i Kosztowach. Gliny i piaski gliniaste są związane z

utworami akumulacji lodowcowej lub ze zwietrzelinami utworów karbońskich, charakterystycznymi dla Płaskowyzu Murcek (środkowa i zachodnia część miasta). Z podłożem tym związane są na ogół gleby brunatne. Gleby te przeważają w Morgach, Brzezince i Wesolej. Z wychodniami triasowych skał węglanowych są związane rędziny brunatne, charakterystyczne dla rejonu Dzieckowic. Inne typy gleb występują znacznie rzadziej. W dolinie Przemszy występują mady oraz rzadziej (tylko w Dzieckowicach) gleby torfowe i murszowe, natomiast w dolinach innych mniejszych cieków, zwłaszcza w południowej części miasta, stosunkowo często występują gleby torfowe, torfowo-mułowo lub mułowo-torfowe.

Grunty rolne zajmują w Mysłowicach (według ewidencji gruntów) 19,3 km² (29,4 % pow. miasta). Najlepsze gleby na terenie miasta, zaliczane do gruntów ornych (RIIIb) lub użytków zielonych (ŁIII, PsIII), są związane z glebami brunatnymi (Brzezinka i Morgi) oraz rędzinami (Dzieckowice). Przypada na nie ok. 5% wszystkich użytków rolnych w mieście. Grunty o przeciętnych walorach glebowych - IV klasy bonitacyjnej stanowią blisko połowę wszystkich użytków rolnych. Przeważają w Morgach, Brzezince i Dzieckowicach. Pozostałe grunty (połowa całego arealu gminy) cechują się niskimi klasami bonitacyjnymi (V i VI). Najśłabsze gleby dominują w Ławkach, Krasowach i na południu Wesolej.

Użytkowanie rolnicze gruntów odbywa się wyłącznie w dzielnicach miasta położonych na południe od autostrady A4. W Wesolej, Morgach, Laryszu, Kosztowach i Brzezince kompleksy rolne są mocno rozczłonkowane. Użytkowane pola i łąki są poprzedzielane zabudową i terenami odłogów rolnych. Taka struktura utrudnia prowadzenie gospodarstw rolnych. W Ławkach, Krasowach i Dzieckowicach układ przestrzenny użytków rolnych bardziej sprzyja prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, zwłaszcza w Dzieckowicach, gdzie zachowały się duże i zwarte kompleksy gruntów ornych, o glebach dobrej jakości.

II. 5. WODY

Wody podziemne

Wody podziemne występują w osadach przepuszczalnych tworzących: czwartorzędowe, neogeńskie, triasowe i karbońskie piętra wodonośne. Zasoby wód podziemnych istotne z gospodarczego punktu widzenia zretencjonowane są w osadach tworzących triasowe i karbońskie piętra wodonośne.

Czwartorzędowe piętro wodonośne poza dolinami cieków jest nieciągłe. W dolinach głównych cieków warstwy wodonośne mają większą miąższość. W kopalnej dolinie Przemszy występują dwa piaszczyste lub piaszczysto - żwirowe poziomy wodonośne o miąższości 10-15 m i 10-20 m, które rozdziela warstwa ilów o grubości od kilkudziesięciu cm do ok. 5 m. Głębszy poziom wodonośny lokalnie podścielają nieprzepuszczalne utwory ilaste. W przypadku ich braku – istnieje więź hydrauliczna z niżej zalegającymi utworami karbonu, a w południowej części Miasta – z utworami triasu. Zasilanie poziomów wodonośnych czwartorzędu ma miejsce na ogół bezpośrednio z powierzchni terenu.

Neogeńskie piętro wodonośne ograniczone jest do nieciągłych warstw lub soczew piasków bądź żwirów zamkniętych w obrębie bezwodnych, nieprzepuszczalnych ilów i ilowców przeważających w profilu utworów neogenu, które zalegają w podłożu jedynie w południowo – zachodniej części Mysłowic. Z wyjątkiem stref przy granicy swego zasięgu osady neogenu mają dużą miąższość i stanowią serię izolującą. Osady przepuszczalne przeważnie są zawodnione w niewielkim stopniu, a w głębszych partiach wody są wysokozmineralizowane.

Triasowe piętro wodonośne występuje tylko w południowej części miasta. Zasilane jest z powierzchni terenu bezpośrednio na wychodniach wodonośca lub poprzez ciekłą pokrywę osadów czwartorzędowych. W części południowo-zachodniej izolację stanowi kompleks łańców miocenu, utwory triasu są tu jednak mocno zredukowane erozyjnie i nie zachowują ciągłości.

Na piętro wodonośne triasu składają się trzy poziomy wodonośne: wapienia muszlowego (trias środkowy), retu (trias dolny) oraz niższego piaskowca (trias dolny). Dwa pierwsze mają istotne znaczenie gospodarcze z uwagi na dużą zasobność. Poziomy wodonośne wapienia muszlowego i retu są rozdzielone słaboprzepuszczalnymi utworami marglistymi warstw gogolińskich. W strefach dyslokacji tektonicznych, w pustkach krasowych wody tych poziomów mieszają się, łącząc się w jeden kompleks wodonośny serii węglanowej triasu. Warstwy utworów dolnego triasu podścielających ten kompleks nie zapewniają wystarczającej izolacji – istnieje łączność hydrauliczna z piętrzem karbońskim, zwłaszcza w strefach uskoku.

Karbońskie piętro wodonośne tworzy szereg poziomów wodonośnych mających charakter szczelinowo - porowy, głównie w obrębie piaskowców warstw łaziskich, a podrzędnie - orzeskich. Łączność hydrauliczna pomiędzy poszczególnymi poziomami zachodzi w przypadku wyklinowywania się warstw nieprzepuszczalnych oraz w części stref dużych dyslokacji tektonicznych. Zasilanie poziomów karbońskich ma miejsce na obszarze wychodni warstw wodonośnych lub tam, gdzie wychodnie przykrywa jedynie cienka pokrywa przepuszczalnych utworów czwartorzędowych, a także wskutek infiltracji wód z wodozasobnych poziomów triasu. Wody słodkie występują tylko w górnych partiach profilu utworów karbonu. Zasoby statyczne wód karbońskich są w znacznej części szcerpywane w wyniku odwadniania wyrobisk kopalń węgla kamiennego. Drenaż obejmuje też lokalnie wody poziomów czwartorzędowych, a w pewnym stopniu także triasowych.

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1 : 50000, bardzo wysoką potencjalną wydajnością pojedynczych otworów studziennych (>70m³/h) cechuje się południowo – wschodnia część Mysłowic. Na pozostałym obszarze wydajność potencjalna studzien mogących korzystać z użytkowych poziomów wodonośnych jest niewielka (<10m³/h). Obszar położony na północ od linii Brzęczkowie – Morgi uznano za pozbawiony wód o znaczeniu użytkowym.

W obrębie triasowego piętra wodonośnego wyróżniono GZWP nr 452 Chrzanów, obejmujący w granicach Miasta obszary występowania utworów węglanowych triasu. Ochrona zasobów GZWP nr 452 Chrzanów wymaga nie dopuszczenia do infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, a także zachowania właściwych warunków zasilania wód podziemnych w strefach zasilania. W strefach o bardzo wysokim stopniu zagrożenia zanieczyszczeniem poziomu wodonośnego nie powinno się lokalizować przedsięwzięć wiążących się z istotnym potencjalnym zagrożeniem dla wód podziemnych. Eksploatacja odkrywkowa złóż w omawianym rejonie stwarza dodatkowe zagrożenie dla wód GZWP nr 452 Chrzanów. W dłuższej perspektywie niekorzystne dla ochrony zasobów Zbiornika może być zwiększenie intensywności odwadniania górotworu w warstwach karbońskich pod południowo-zachodnią częścią Mysłowic, w przypadku podjęcia wydobycia węgla kamiennego w tym rejonie.

W dokumentacji hydrogeologicznej GZWP nr 452 Chrzanów, opracowanej w 1998 roku, wyznaczono proponowane strefy (obszary) ochronne zbiornika. Większość obszaru Zbiornika w granicach Mysłowic, z wyjątkiem partii zachodniej, zaliczono do obszaru A+B - wymagającego najbardziej rygorystycznej ochrony. Zalecane szczegółowe ograniczenia i zalecenia odnoszą się do nie obowiązujących już aktów prawnych. Zorientowane są na nie dopuszczanie do lokalizowania przedsięwzięć lub sposobu użytkowania terenu w sposób mogący pogorszyć jakość wód

podziemnych. W szczególności wyklucza się lokalizację składowisk odpadów, instalacji do przeladunku i dystrybucji produktów ropopochodnych, prowadzenie rurociągów do transportu substancji niebezpiecznych dla środowiska. Zalecane jest także uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i weryfikacja przeznaczenia terenu pod zabudowę produkcyjną lub intensywną zabudowę miejską w strefie wysokiego zagrożenia wód GZWP. Nie dopuszcza się lokalizacji nowych inwestycji bez koniecznych zabezpieczeń. Wskazany obszar perspektywicznie może zostać częścią obszaru ochronnego, o jakim mowa w art. 120 i 139-141 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 310).

Wody GZWP nr 452 Chrzanów nie są obecnie eksploatowane otworami studziennymi na obszarze Mysłowic. W gminie Imielin czynna jest jedna studnia ujęcia „Dzieńkowice”. Zatwierdzone zasoby 66 m³/h (1584 m³/d). Jest ona eksploatowana przez GPW S.A. z pełną wydajnością. Dwie studnie tego ujęcia położone w granicach Mysłowic zostały zlikwidowane z powodu zanieczyszczenia wody azotanami.

W opracowaniu Wody podziemne miast Polski - Miasta powyżej 50 000 mieszkańców – Mysłowice (2009) część obszaru GZWP Chrzanów w granicach Mysłowic wskazano jako obszar perspektywiczny dla budowy ujęć wód podziemnych. To jedyne lokalne źródło dużych ilości wód podziemnych nie wymagających uzdatniania lub mogących w łatwy sposób zostać uzdatnionych do celów pitnych.

W obrębie karbońskiego piętra wodonośnego wydzielono Użytkowy Poziom Wód Podziemnych (UPWP) Tychy-Siersza. W archiwalnych regionalnych opracowaniach hydrogeologicznych poziom miał rangę Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP nr 457 Tychy – Siersza). Obecnie uznawany jest za zbiornik o podrzędnym znaczeniu. Powodem obniżenia rangi zbiornika jest drenaż jego zasobów statycznych w wyrobiskach kopalń węgla kamiennego oraz pogarszająca się jakość wód. Na północ od granicy UPWP Tychy – Siersza, w obrębie mniej zasobnych w wodę utworów serii mułowcowej, A. Rózkowski (1997) wydzielił UPWP C-II Mikołów – Sosnowiec.

Stopień zagrożenia zanieczyszczeniem wód GZWP i UPWP jest zróżnicowany. Bardzo wysokie zagrożenie (czas pionowej migracji zanieczyszczeń z powierzchni do poziomu wodonośnego < 2 lat) występuje w rejonie wschodni utworów triasu rozciętych kamieniołomami i łomami oraz w obrębie przełomowego odcinka doliny Przemszy przez Zrębowe Pagóry Imielińskie. Średnim stopniem zagrożenia wód podziemnych (5–25 – letni czas migracji zanieczyszczeń) cechuje się pozostała część obszaru wschodni skał triasowych oraz wschodnie wodonośnych osadów karbonu. Na obszarze występowania miększych pokryw osadów czwartorzędowych, w części profilu słaboprzepuszczalnych, zagrożenie jest niskie, a bardzo niskie, gdy osady czwartorzędowe podścielone są nieprzepuszczalnymi utworami trzeciorzędu.

Planowana eksploatacja nowych złóż węgla kamiennego skutkować będzie wzmożeniem presji na zasoby użytkowe wód podziemnych – zarówno w obrębie karbońskiego, jak również triasowego piętra wodonośnego. Największą presję wywierać może jednoczesne odwadnianie złoża Brzezinka 3 oraz złoża Imielin-Północ.

Rozcinka masywu skał triasowych wskutek eksploatacji dolomitów i wapieni przy południowej granicy Mysłowic przyczynia się istotnie do zwiększenia narażenia wód GZWP nr 452 Chrzanów na zanieczyszczenia infiltrujące z powierzchni.

Wody powierzchniowe

Obszar Mysłowic znajduje się w całości w dorzeczu Wisły. Przez miasto przebiega dział wodny II rzędu oddzielający dwa lewobrzeżne dopływy Wisły – Przemszę i Gostynię.

Zlewnia Przemszy obejmuje 75% powierzchni Mysłowic. Przemsza płynie wzdłuż wschodniej granicy miasta. Do ujścia Białej Przemszy (w rejonie Trójkąta Trzech Cesarzy) zwyczajowo nazywana jest Czarną Przemszą. W północnej części miasta do Przemszy (Czarnej Przemszy) uchodzi Brynica – jej największy dopływ, która podobnie jak Przemsza wyznacza wschodnią granicę miasta. Północną część miasta przecina także Rawa – dopływ Brynicy. Nieco bardziej na południe płynie Bolina uchodząca do Przemszy na północ od Starego Miasta.

Czarna Przemsza na terenie miasta płynie w uregulowanym i szczelnie obudowanym korycie, jest częściowo obwałowana. Po połączeniu z Białą Przemszą rzeka wyraźnie zmienia swój charakter. Płynie uregulowanym korytem ziemnym, które staje się wyraźnie szersze i bardziej naturalne. Miejscami zostało mocno zagłębione w stosunku do poziomu dna doliny. Na wysokości Dzieńkowic rzeka jest obwałowana.

Brynica na odcinku myśłowickim jest całkowicie zabudowana, uszczelniona i obwałowana. Koryto ma charakter dwudzielny. Jego przepustowość jest oceniana wysoko, a wały są dobrze utrzymane. Rawa płynie zwartym betonowym korytem (dno i brzegi są wyłożone płytami betonowymi). Rzeka ta płynąc przez Mysłowice ma charakter tranzytowy (teren wokół niej zajmują dawne wyrobiska piasku stanowiące obszary bezodpływowe).

Bolina jest na całej długości uregulowana, jednak w mniejszym stopniu niż wcześniej opisane rzeki. Koryto jest tylko miejscami obetonowane, przeważnie ma charakter ziemny. Tuż przed granicą miasta (na terenie Katowic) do Boliny uchodzi jej duży prawobrzeżny dopływ Bolina Południowa II. Ciek ten poza ujściowym odcinkiem płynie w granicach Mysłowic.

W pozostałej części miasta dopływy Przemszy stanowią mniejsze i słabiej uregulowane ciek (Ciek Brzęczkowicki, Rów Elpor i Rów Kosztowski). Ciek Brzęczkowicki i Rów Elpor (odwadniający Brzezinkę) są ciekami, które jedynie w górnym i środkowym biegu zachowały otwarte koryto, zaś w dolnej części w znacznym stopniu są zarurowane.

Rów Kosztowski odwadnia południową część Mysłowic (Larysz, Kosztowy, Krasowy i częściowo Dzieńkowice). Ciek ten jest uregulowany, płynie w korycie ziemnym. Jest to największy ciek południowej części miasta. Pomimo nazwy spełnia on kryteria cieku naturalnego. Uchodzą do niego liczne dopływy (rowy) i odwadnia stosunkowo duży obszar (19,3 km², z czego 15,6 km² w granicach miasta).

Dorzecze Gostyni jest reprezentowane na terenie miasta przez Ciek Ławecki (wg niektórych źródeł nazwany Przyrwa). Ciek ten w granicach miasta znajduje się w swym środkowym biegu. Płynie w sąsiedztwie zwałowisk skały płonnej, a następnie przez teren Kopalni Wesoła. Na tym odcinku koryto cieku wraz z doliną jest całkowicie przeobrażone. Częściowo naturalny charakter odzyskuje wpływając na tereny łąk w Ławkach. Przyrwa jest lewostronnym dopływem Mlecznej, która z kolei uchodzi do Gostyni. W dzielnicy Wesoła do Przyrwy uchodzi jej największy lewobrzeżny dopływ „Ciek BN”, odwadniający znaczną część Wesołej, Morgów i Larysza.

Kontrolowane hydrologicznie są Brynica oraz Przemsza. Brynica uchodząc do Przemszy jest bardziej zasobna w wodę niż rzeka główna. Ponadto jej przepływy są bardziej regularne. Duża retencja powierzchniowa w zlewniach Brynicy i Czarnej Przemszy (zbiorniki: Kozłowa Góra, Przeczyce, Kuźnica Warenżyńska) oraz dobre warunki retencji gruntowej, zwłaszcza w zlewni Białej Przemszy sprawiają, że Przemsza po połączeniu z Białą Przemszą posiada bardzo korzystne charakterystyki hydrologiczne z punktu widzenia potencjalnego gospodarczego lub rekreacyjnego jej

wykorzystania, a także bezpieczeństwa powodziowego (duża regularność przepływów, małe prawdopodobieństwo silnych wezbrań oraz bardzo niskich stanów wód).

Pozostałe ciek nie są kontrolowane hydrologicznie. Ich przepływy, z wyjątkiem Rawy, są mniej regularne. Duży wpływ na występowanie wezbrań na tych ciekach ma zjawisko występowania opadów o dużym natężeniu występujących lokalnie.

II. 6. KLIMAT

Mysłowice są położone w strefie klimatu przejściowego, cechującego się dużą zmiennością atmosferyczną na skutek ścierania się wpływów klimatu oceanicznego i kontynentalnego. Istotne znaczenie ma dominujący zachodni kierunek wiatrów (50% czasu rocznego), głównie południowo-zachodnich. Przeważają wiatry słabe i umiarkowane, co powoduje nieopłacalność inwestycji w energię wiatrową (ze względu na zbyt niską średnioroczną prędkość wiatru) oraz ogranicza możliwość wymiany mas powietrza, szczególnie istotną w okresie grzewczym.

Według danych z reprezentatywnej dla Mysłowic stacji meteorologicznej w Katowicach – Muchowcu (wielolecie 1981-2010) - średnia temperatura roczna wynosi 8,6°C; najcieplejszym miesiącem jest lipiec (18,6°C), najchłodniejszym - styczeń (-1,6°C). Należy podkreślić, że w związku z ocieplaniem klimatu, występuje wyraźny trend wzrostu temperatury powietrza, o ok. 0,3°C w ciągu dekady, zatem kolejny ciąg pomiarowy (1991-2020) powinien charakteryzować się wyższymi średnimi temperaturami powietrza. W związku z powyższym wydłuża się okres wegetacyjny oraz skraca okres grzewczy i czas zalegania pokrywy śnieżnej. Jednocześnie rośnie liczba dni gorących i upalnych.

Według danych za lata 1961 – 2000 Średnia roczna suma opadów w Katowicach – Muchowcu wynosiła 724 mm, z czego ponad połowa (458 mm) przypada na okres maj - sierpień. Najniższe opady notuje się w styczniu i lutym. Nieco niższe opady były notowane na posterunku opadowym w Dzieńkowicach (średnio 675 mm), a znacznie wyższe w Murckach (średnio 842 mm). Obserwowane zmiany klimatyczne przejawiają się występowaniem coraz częstszych okresów suchych (z deficytem opadów), a jednocześnie nasileniem epizodów opadowych charakteryzujących się dużymi opadami w krótkim czasie (deszcze nawalne). Zwiększa się więc zarówno zagrożenie występowania powodzi i podtopień, jak i suszy.

Miasto Mysłowice posiada „Plan adaptacji Miasta Mysłowice do zmian klimatu do roku 2030” opracowany w porozumieniu z Ministerstwem Środowiska (2018 r.). Plan określa działania adaptacyjne niezbędne do przystosowania miasta do zmian klimatu w zakresie zmniejszenia jego podatności na ekstremalne zjawiska pogodowe oraz zwiększenia potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych. W zakresie dotyczącym zagospodarowania przestrzennego działania te obejmują m.in. budowę i rozwój systemu błękitno-zielonej infrastruktury, w tym rozwój parków miejskich i obszarów rekreacyjnych, z uwzględnieniem niewielkich zbiorników retencyjnych.

Niekorzystne warunki topoklimatyczne występują głównie w dnach dolin i nieckach z płytko zalegającą wodą gruntową, narażonych na częste tworzenie się zastoisk zimnego powietrza w czasie pogodnych nocy oraz przymrozków typu radiacyjno-adwekcyjnego. Są to też tereny predysponowane do zwiększonej koncentracji zanieczyszczeń w powietrzu. Należą do nich zwłaszcza: północny obszar miasta (położony u zbiegu dolin: Brynicy, Rawy, Boliny i Przemszy), a także doliny: Cieku Brzęczkowickiego, Cieku Brzezińskiego, Rowu Kosztowskiego, Przyrwy oraz Przemszy - w Słupnej, Brzezince i Dzieńkowicach.

II. 7. BIOSFERA I KRAJOBRAZ

II. 7.1. STRUKTURA PRZYRODNICZA. BIORÓŻNORODNOŚĆ

Według mapy potencjalnej roślinności naturalnej na terenie Mysłowic przeważać powinny kontynentalne bory mieszane oraz acidofilne dąbrowy środkowoeuropejskie. Na siedliskach żyzniejszych miasta zbiorowiskiem klimaksowym jest grąd subkontynentalny. Niewielkie powierzchnie Mysłowic powinny zajmować żyzne buczyny sudeckie. Doliny rzeczne i wilgotne obniżenia terenu, które przynajmniej okresowo pozostają lekko zabagnione, są natomiast potencjalnym siedliskiem dla rozwoju niżowych łąg olszowych i jesionowo-olszowych.

Aktualna roślinność miasta odbiega zasadniczo od roślinności potencjalnej. Pokrywa roślinna uległa przekształceniom w związku z rozwojem rolnictwa, urbanizacją, rozwojem przemysłu (głównie górnictwa węgla kamiennego) i komunikacji. Obecnie na terenie Mysłowic można wyróżnić 8 typów roślinności: zbiorowiska leśne (przeważnie o zaburzonej strukturze, zbiorowiska łąk świeżych i pastwisk w dolinach cieków wodnych, zbiorowiska łąk wilgotnych, murawy kserotermiczne, szuwały i zbiorowiska wodne, okrajki nitrofilne, segetalne zbiorowiska pól uprawnych oraz zbiorowiska ruderalne terenów zurbanizowanych i uprzemysłowionych.

Zwarte kiedyś kompleksy leśne na terenie Mysłowic uległy fragmentacji i rozczłonkowaniu. Największe obszary leśne zachowały się w centralnej i południowej części miasta. Są to Lasy Mysłowickie w centrum miasta i Lasy Ławecko-Dzieńkowickie, w południowej części miasta. W większości lasy Mysłowic mają zaburzoną strukturę i funkcję, dominują w nich gatunki iglaste (sosna, świerk, modrzew). Długoletnie protegowanie drzew iglastych doprowadziło do zmiany siedliska, objawiającego się głównie zakwaszeniem gleb. W niektórych miejscach wprowadzony został dąb czerwony, który się odnawia w drzewostanach. Lasy charakteryzuje występowanie gatunków niezgodnych z siedliskiem, znaczny udział gatunków obcego pochodzenia, równowiekowość drzew, oraz występowanie monokultur (monotypizacja) lub masowe występowanie gatunków trawiastych w runie (tzw. cespityzacja). Lepiej zachowane zbiorowiska leśne nawiązują do borów sosnowych świeżych lub borów mieszanych. W ich drzewostanach dominuje sosna, czasem z domieszką dębów szypułkowych i brzoź, a w niższym piętrze również osiki. Warstwa krzewów, w której dominuje jarzębina, kruszyna, podrost gatunków drzewostanu jest dobrze rozwinięta. W dolinach cieków zachowały się pozostałości łągów, w postaci pojedynczych olch, a czasem wąskolistnych wierzb. Wielogatunkowe lasy liściaste, zgodne z siedliskiem o dobrze zachowanej strukturze i typowym dla grądów składzie florystycznym zachowały się jedynie w Dzieńkowicach. Najlepiej zachowany jest las „Grabina”. Drzewostan „Grabiny” tworzą lipy, graby, dęby szypułkowe, buki. Jest to jedyne na obszarze Mysłowic zbiorowisko leśne, w którym zachowały się fragmenty runa typowego dla wielogatunkowych lasów liściastych z przylaszczką pospolitą i perłówką jednokwiatową oraz rzadkimi na terenie miasta roślinami: kokoryczką wielokwiatową, zawilcem gajowym, miodunką ćmą. Stwierdzono tu również pojedyncze stanowiska rzadkiego, chronionego storczyka - buławnika wielkokwiatowego.

Zgodnie z charakterystyką lasów przedstawioną w Programie Ochrony Przyrody Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Katowice w lasach położonych w Mysłowicach nie występują gatunki zwierząt wymienione w dyrektywie ptasiej i siedliskowej. Nie stwierdzono również lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego (drzewostanów rodzimego pochodzenia o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych), lasów o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym i strukturalnym ani lasów zakwalifikowanych do HCVF (High Conservation Value Forest). W granicach administracyjnych Mysłowic zlokalizowane są natomiast wydzielania leśne, w

obrębie których stwierdzono występowanie różnych typów siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, zwanych potocznie siedliskami naturowymi. Najczęściej wśród nich reprezentowane jest siedlisko kwaśnych dąbrów (9190). Trzeba jednak podkreślić, że siedlisko to – w omawianym przypadku zaliczane do zespołu środkowoeuropejskiego acydofilnego lasu dębowego jest bardzo podobne do kontynentalnego boru mieszanego. Znacznie rzadziej obserwowano siedliska kwaśnych buczyn (9110) oraz łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0). Kwaśne buczyny cechują się prawie czysto bukowym drzewostanem, słabo rozwiniętym podszytem oraz niskim pokryciem runa. Łągi na terenie nadleśnictwa zajmują niewielkie doliny rzeczne. Poza wymienionymi siedliskami w pojedynczych wydzieleniach stwierdzono również obecność: grądów środkowoeuropejskich i subkontynentalnych (9170), a spośród siedlisk nieleśnych: starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion* (3150), muraw kserotermicznych (6210), ekstensywnie użytkowanych niżowych łąk świeżych (6510) oraz torfowisk przejściowych i trzęsawisk (7140).

Do walorów przyrodniczych lasów myślowickich należy zaliczyć również występowanie cenniejszych przyrodniczo drzewostanów 100-letnich i starszych (jedno wydzielenie ze 115-letnim drzewostanem o powierzchni 0,99 ha w południowo-zachodniej części obszaru) Na terenie kompleksów leśnych występują również nieleśne ekosystemy wodno-błotne. Obszary mokradłowe cechują się zazwyczaj wysokimi walorami przyrodniczymi (wysokim bogactwem gatunkowym, obecnością gatunków stenotopowych, rzadkich i chronionych), pełniąc jednocześnie ważną funkcję w zakresie retencji wód.

Ekosystemy łąk i pastwisk związane są na ogół z dolinami cieków. Są to łąki świeże, pastwiska i łąki wilgotne. Łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* nie są zbyt bogate florystycznie i mają zubożały skład. W ich strukturze dominują trawy: rajgras wyniosły, wiechlina łąkowa, kłosówka miękka, kupkówka pospolita, kostrzewa czerwona. Wiosną widoczne są: firletka poszarpana, jaskier ostry, szczaw zwyczajny. Niektóre z tych łąk użytkowanych jest kośnie. Zdecydowanie bardziej cenne przyrodniczo są łąki wilgotne z rzędu *Molinietalia*. Niestety ze względu na prowadzone melioracje oraz brak koszenia duża ich część jest silnie przekształcona, zdominowana przez najbardziej odporne gatunki (np. śmiełek darniowy lub nitrofilne byliny). Miejscami zachowały się płaty łąki ostrożeńowej *Cirsietum rivulare*. Najcenniejsze kompleksy łąk wilgotnych to łąki *Rzutna* z mozaiką roślinności higrofilnej.

Ważnym elementem środowiska przyrodniczego na terenie miasta są zbiorniki wodne antropogenicznego pochodzenia. Wokół nich, a także w dolinach cieków rozwijają się szuwały, zajmujące w niektórych miejscach duże powierzchnie. Najczęściej występuje szuwar trzcinowy, rzadziej szuwar pałki szerokolistnej i mannowy. Szuwały turzycowe występują zdecydowanie rzadziej, na małych powierzchniach. W toni wodnej lub na powierzchni lustra wody występuje roślinność wodna z klasy *Potametea*. W miejscach zabagnionych, najczęściej w dnach dolin rzecznych, rozwijają się okrajki nitrofilne. Dominują w nich wysokie byliny (najczęściej: sadziec konopiasty, wierzbownica, niecierpek gruczołowaty).

Cennym składnikiem roślinności są murawy kserotermiczne, występujące głównie w południowo-wschodniej części miasta (Pagóry Imielińskie), będące ostoją licznych rzadkich regionalnie gatunków roślin, np.: dziewięcił bezłodygowy, wilżyna ciernista, dąbrówka kosmata, głowienka i wielu innych barwnie kwitnących bylin, co nadaje murawom również znaczenie krajobrazowe. Dobrze zachowane zbiorowiska murawowe z całym kompletem gatunków charakterystycznych dla klasy *Festuco-Brometea* występują również w starych kamieniołomach, w których wydobywano skały wapienne. Murawom towarzyszą czasem zarośla śródpolne z udziałem

tarniny, głogu, szakłaka, derenia świdwy, czy dzikiej róży. Pełnią one ważną rolę krajobrazową i biocenotyczną w odlesionym krajobrazie rolniczym.

Uprawom rolnym towarzyszą zbiorowiska chwastów polnych z klasy Stellarietea mediae. Szczególną wartość mają agrocenozy tradycyjnie ekstensywnie uprawionych pól, na których nie stosuje się środków ochrony roślin. Na terenach nieużytków oraz powierzchniach zdegradowanych w wyniku działalności człowieka rozwijają się zbiorowiska ruderalne. Na niektórych zasolonych składowiskach odpadów przemysłowych występują halofity, np. solanka kolczysta. Duże powierzchnie na nieużytkach zajmują płaty zdominowane przez trzcinnik piaskowy lub obce gatunki inwazyjne np. nawłóć kanadyjską.

Na terenie miasta występuje również zieleń urządzonej, która stanowi ok. 6% powierzchni miasta. Są to: parki, zieleńce, ogródki działkowe, cmentarze, tereny zieleni przy ośrodkach sportowych, ośrodki rekreacyjne, tereny zieleni osiedlowej, sady i ogrody przydomowe. Istniejąca na tych obiektach roślinność spełnia bardzo ważną rolę ekologiczną na obszarach zurbanizowanych.

W granicach administracyjnych Mysłowic stwierdzono występowanie ponad 600 gatunków roślin naczyniowych. W zdecydowanej większości są to rośliny rodzime. Antropofity (gatunki obce) stanowią ok. 25% flory. Wśród nich znajdują się gatunki inwazyjne zagrażające rodzimej różnorodności biologicznej. Są to m.in. nawłóć kanadyjska i późna, rdestowiec ostrokończysty, niecierpek drobnokwiatowy, niecierpek gruczołowaty, a spośród drzew dąb czerwony (*Quercus rubra*) i klon jesionolistny. Flora Mysłowic reprezentuje różne grupy siedliskowe. Najwięcej jest gatunków leśnych, murawowych, łąkowych i siedlisk nitrofilnych. Potwierdzono występowanie 8 gatunków górskich (parzydło leśne, rzeżusznik Hallera, lepiężnik biały, wierzbówka nadrzeczna, świerząbek orzęsiony, bez koralowy, starzec Fuchsa, ciemiężycza zielona). Wśród roślin naczyniowych są zarówno gatunki kosmopolityczne, częste, jak również podlegające ochronie gatunkowej lub rzadkie regionalnie. Gatunki rzadkie i chronione są związane głównie z lasami, wilgotnymi łąkami i murawami kserotermicznymi.

Bogactwo fauny występującej na terenie Mysłowic uwarunkowane jest zróżnicowaniem i stanem zachowania dostępnych siedlisk. Siedliska przyrodnicze opisywanego obszaru są w znacznym stopniu przekształcone przez człowieka. W związku z tym faunę tworzą przede wszystkim gatunki cechujące się szeroką tolerancją ekologiczną, lepiej zaadaptowane do antropogenicznie zmienionego środowiska.

Do ważnych z punktu widzenia fauny Mysłowic siedlisk przyrodniczych należą lasy, zwłaszcza zwarte kompleksy leśne. Wśród zwierząt związanych ze środowiskiem leśnym należy wymienić szeroko rozprzestrzenione ssaki: sarnę, jelenia, dziką, lisę, kunę leśną, wiewiórkę, jeża wschodniego, mysz leśną i zaroślową czy ryjówkę aksamitną. Lasy są ważnym siedliskiem również dla innych grup zwierząt, w tym ptaków. Poza typowymi ptakami leśnymi, takimi jak: dzięcioły, sikorki, rudziki, modraszki, dotychczas stwierdzono gniazdowanie puszczyka, kilku par myszolewa i jastrzębia. Liczne gatunki awifauny związane są również z obrzeżami lasów, zadrzewieniami śródpolnymi i towarzyszącymi im terenami otwartymi. Spośród nich wymienić można m.in.: pustułkę zwyczajną, sikorkę bogatkę, bażanta zwyczajnego, kowalika zwyczajnego, ziębę zwyczajną, wilgę, dzierzbę gąsiorka, drozda śpiewaka, trznadla zwyczajnego, dzwońca zwyczajnego czy nawet dudka. Opisane siedlisko ekotonowe jest również niezwykle ważnym miejscem bytowania gadów oraz niektórych ssaków (m.in. zająca szaraka, tchórza zwyczajnego czy łasicy pospolitej). Gady reprezentowane są przez 5 gatunków: jaszczurkę zwinkę, jaszczurkę żyworodną, padalca zwyczajnego, zaskrońca zwyczajnego i żmiję zygzakowatą.

Tereny otwarte, porośnięte roślinnością niską – reprezentowane głównie przez środowiska polne i łąkowe – także stanowią cenne siedlisko ptaków. Na obszarze Mysłowic spotkać można: skowronka, bociana białego, przepiórkę zwyczajną, pokląskwę, potrzęsacza, pliszkę żółtą i siwą oraz czajkę zwyczajną. Gatunkami związanymi z opisywanymi siedliskami łąkowymi, w przypadku gdy mają one wilgotny lub podmokły charakter są: świerszczak, derkacz oraz bekas kszyk. Stosunkowo liczne populacje dwóch ostatnich gatunków ptaków stwierdzone zostały na łąkach Rzutna, na których odnotowano również stanowisko lęgowe żurawia. Derkacz odbywał lęgi także na terenie łąk w Ławkach oraz Krasowach. Zagrożeniem dla derkacza i bekasa są wszelkie zabiegi melioracyjne oraz zaniechanie użytkowania łąk, które na skutek uruchomienia sukcesji prowadzi do zaniku siedliska łąkowego. Walory faunistyczne siedlisk otwartych uzupełnia obserwowany w polach okolic Dzieńkowic chomik europejski, gatunek objęty ochroną ścisłą i wymagający ochrony czynnej.

Duże bogactwo gatunkowe na terenie Mysłowic związane jest ze wszelkimi siedliskami wodnymi, a zwłaszcza wodami stojącymi. Zbiorniki wodne wraz z towarzyszącymi im zbiorowiskami szuwarowymi (a także cieki wodne) są miejscem bytowania wielu gatunków ptaków. Wiele z nich to gatunki występujące pospolicie. Z gatunków rzadkich należy wymienić: zimorodka zwyczajnego (obserwowany przy śródleśnym zbiorniku przeciwpożarowym w Ławkach), nurogęś, ogorzałka czy ohara (zbiornik w Dzieńkowicach). Poza zbiornikami Hubertus III i IV istotną rolę w zachowaniu lokalnej różnorodności biologicznej odgrywa wiele drobnych zbiorników wodnych (w szczególności niewielkie oczka wodne). Zapewniają one bowiem nie tylko miejsca lęgowe dla ptaków, ale stanowią również miejsca bytowania i rozrodu chronionych gatunków płazów. W Mysłowicach występuje 10 gatunków płazów (rzekotka drzewna, kumak nizinny, ropucha zielona, ropucha szara, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna, grzebiuszka ziemna, żaba jeziorkowa, żaba śmieszka oraz żaba trawna). Do najcenniejszych stanowisk płazów należy zaliczyć: staw w Laryszu przy ul. Ptasiej, a także śródleśny zbiornik w Ławkach. Wody stojące i płynące są też siedliskiem kilkunastu gatunków ryb.

Ważnym składnikiem fauny Mysłowic są także nietoperze. W wyniku przeprowadzonych dotychczas badań terenowych stwierdzono występowanie łącznie 10 gatunków (nocek duży, nocek rudy, mroczek posrebrzany, mroczek późny, mroczek pozłocisty, karlik malutki, karlik drobny, karlik większy, borowiec wielki oraz mopek). Wszystkie gatunki objęte są ścisłą ochroną gatunkową i wymagają ochrony czynnej.

Oprócz kręgowców dużą grupę zwierząt stanowią zwierzęta bezkręgowce. Grupa ta cechuje się ogromnym zróżnicowaniem gatunkowym, nierozpoznanym dotychczas w wystarczającym zakresie. Pominąwszy wybiórcze obserwacje w obrębie poszczególnych grup, należy podkreślić odnotowanie na terenie Mysłowic kilku gatunków chronionych motyli: czerwończyka nieparka, modraszka ariona, modraszka alkona i modraszka rebeli, występujących na kwietnej łące przy ul. Kosztowskiej oraz pijawki lekarskiej, obserwowanej w Krasowach-Dąbrowie.

II. 7.2. KORYTARZE EKOLOGICZNE

W granicach administracyjnych Mysłowic zlokalizowane są elementy sieci korytarzy ekologicznych województwa śląskiego. Regionalna koncepcja korytarzy migracyjnych opracowana została na potrzeby planu zagospodarowania przestrzennego województwa (Parusel i in. 2007, Romańczyk i in. 2015). Przez obszar miasta przebiegają korytarze: ichtiologiczne, ornitologiczne, chiropterologiczne, spójności oraz zlokalizowany jest fragment obszaru węzłowego korytarza teriologicznego - dla ssaków kopytnych.

Korytarze ichtiologiczne

Najważniejszy korytarz dla ryb stanowi rzeka Przemsza. Reprezentuje ona II-rzędowy korytarz o znaczeniu regionalnym (R-12). Przemsza jest rzeką drugiego rzędu hydrologicznego, w której przekroju ujściowym należy oczekiwać migracji części populacji ryb dwuśrodowiskowych (diadromicznych) zasiedlających okresowo ich zlewnie, wobec czego stanowi dla nich i dla wędrownych ryb jednośrodowiskowych (potadromicznych) bardzo ważny szlaki migracji. Na odcinku myśłowickim korytarz ten ma charakter ciągły, umożliwiając dwukierunkowe wędrówki organizmów wodnych. Drugim korytarzem dla ryb, którego fragment przebiega wzdłuż północnej granicy Mysłowic jest Brynica (R-13). Jest to III-rzędowy szlak migracji ryb dwuśrodowiskowych o ciągłości zachowanej na krótkim odcinku. Jego potencjalna rola w migracji ryb diadromicznych uzależniona jest jednak od drożności korytarza Przemszy i samej Wisły.

Teren Mysłowic został ponadto włączony w obręb 2 obszarów węzłowych, ostoi ichtiofauny: Przemszy Dolnej i Gostyni z dopływami. Ostoje ichtiologiczne w województwie śląskim wyznaczono w oparciu o występowanie gatunków przewodnich (istotnych gospodarczo) dla danej krainy rybnej, gatunków objętych ochroną prawną. Ostoja Przemsza Dolna stanowi zgodnie z nazwą dolną część zlewni Przemszy, poniżej zbiorników Przeczyce i Kozłowa Góra i obejmuje północną część Mysłowic. Została wyznaczona dla ochrony potadromicznych gatunków ryb, a po odtworzeniu historycznych szlaków migracji również dla ochrony diadromicznych gatunków ryb. Na jej terenie wskazano szereg obszarów rdzeniowych ostoi, m.in.: odcinek Przemszy i Boliny. Obszary rdzeniowe to odcinki cieków zapewniające warunki niezbędne do przetrwania cennych gatunków ryb, a w szczególności komunikację ekologiczną w obrębie ostoi oraz miejsca potrzebne do odbycia tarła, a także rozwoju i wzrostu wszystkich stadiów wiekowych. Ostoja ichtiofauny Gostynia z dopływami obejmuje całą zlewnię Gostyni i również została wyznaczona dla ochrony potadromicznych gatunków ryb, a po odtworzeniu historycznych szlaków migracji także dla ochrony diadromicznych gatunków ryb. Obejmuje południowo-zachodnią część Mysłowic, ograniczając się do zlewni Przyrwy.

Korytarze ornitologiczne

W województwie śląskim na podstawie obecności i liczebności wskaźnikowych gatunków lęgowych i migrujących wyznaczone zostały korytarze ekologiczne, które obejmują szlaki migracyjne ptaków i przystanki pośrednie. Najważniejszą rolę pełnią w tym względzie duże rzeki (wraz z ich rozlewiskami) oraz duże zbiorniki zaporowe (miejsca żerowania, odpoczynku, pierzenia się, gromadzenia się przed odlotem) i niezamarzające zimą odcinki cieków. Na terenie Mysłowic zidentyfikowany został fragment przystanku pośredniego o randze regionalnej – Stawy Szopienickie, a w bezpośrednim sąsiedztwie południowych granic miasta drugi przystanek – Zbiornik Dzieńkowice. Stawy Szopienickie to przystanek obejmujący 9 zbiorników, spośród których w granicach opisywanego obszaru leżą stawy Hubertus III i IV. Obserwacje ornitologiczne poczynione dla tego obszaru wykazały dotychczas występowanie 54 gatunków lęgowych, 99 gatunków ptaków przelotnych, zatrzymujących się na stawach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, 9 gatunków przelotnych, niezatrzymujących się na stawach oraz 53 gatunki ptaków przylatujących w okresie zimowym. Rangę regionalnego korytarza ornitologicznego posiada natomiast dolina Przemszy. Korytarz ten rozciąga się zgodnie z nazwą wzdłuż Przemszy, łącząc zbiorniki wodne we wschodniej i środkowej części Metropolii Górnośląskiej i umożliwiając ptakom przemieszczanie się w kierunku południowym do Doliny Górnej Wisły i dalej. W okresie surowych zim Przemsza odgrywa istotną rolę dla krzyżówki, perkoza, kokoszki, śmieszki i cyraneczki. Najważniejszą funkcję pełnią przede wszystkim związane z nią przystanki pośrednie – zbiorniki wodne.

Korytarze teriologiczne

Korytarze ekologiczne dla ssaków zostały na terenie województwa śląskiego wyznaczone dla dwóch grup ssaków: dużych ssaków drapieżnych (wilka i rysia) oraz dzikich ssaków kopytnych (jelenia, a pomocniczo sarny i dzika), z uwzględnieniem obszarów węzłowych, a więc rozległych obszarów leśnych, stwarzających dogodne warunki bytowania dla populacji analizowanej grupy gatunków. W zachodniej części miasta, w obrębie lasów myśłowickich, na południe od autostrady A4, zlokalizowany jest najbardziej wysunięty na północny-zachód fragment obszaru węzłowego dla ssaków kopytnych o nazwie „Lasy Murckowskie”. Lasy Murckowskie to stosunkowo niewielki obszar leśny położony wokół Katowic, wyznaczony jako ostoja jeleni, saren i dzików. W jego obrębie występują także introdukowane daniela, a pojedynczo pojawiały się nawet łosie. Fragment ostoi w granicach Mysłowic to właściwie jedyny zwarty obszar leśny miasta, który jest integralny z Lasami Murckowskimi.

Korytarze chiropterologiczne

Najlepszymi liniowymi elementami krajobrazu wykorzystywanymi przez nietoperze jako korytarze są rzeki, zwłaszcza te o zadrzewionych brzegach oraz drogi. Ten ostatni element niesie jednak za sobą duże zagrożenie dla nietoperzy, które regularnie giną w wyniku kolizji z pojazdami.

W województwie śląskim podjęto próbę wyznaczenia korytarzy chiropterologicznych o randze lokalnej, które zapewniają potencjalne możliwości przemieszczania się nietoperzy między kryjówkami dziennymi a żerowiskami oraz korytarzy o randze regionalnej, które łączą ze sobą miejsca schronień nietoperzy (kolonie lęgowe, zimowiska, miejsca rojenia). Do korytarzy regionalnych zaliczono m.in. pas wzdłuż koryta Przemszy.

Korytarze spójności

Korytarze spójności obszarów chronionych stanowią obiekty niezbędne dla zapewnienia wzajemnej łączności wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody w województwie śląskim.

W granicach Mysłowic znajduje się fragment korytarza o randze międzynarodowej „Przemsza”. Biegnie on wzdłuż doliny Czarnej Przemszy i Przemszy od obszaru chronionego krajobrazu Otuliny Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd i Parku Krajobrazowego Stawki na północnym wschodzie aż do korytarza spójności „Wisła” na południu. W obrębie miasta korytarz obejmuje dolinę Przemszy. Korytarz ten łączy się z korytarzem o randze regionalnej „Brynica” oraz, już poza obszarem miasta, z korytarzem o randze krajowej „Biała Przemsza i Sztola” - łączącym otulinę Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd oraz Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie z korytarzem spójności „Przemsza”.

Wśród wytycznych dla ochrony, udrażniania i zagospodarowania korytarzy spójności zaproponowano objęcie ich ochroną w formie obszarów chronionego krajobrazu oraz opracowanie planów ochrony tych obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki kształtowania, utrzymania i przywracania funkcji korytarzowej.

Korytarze ekologiczne niższego rzędu

Poza przedstawionym systemem korytarzy ekologicznych o randze regionalnej lub wyższej, zidentyfikowanych w skali całego województwa, ważnym elementem sieci powiązań przyrodniczych są obszary zapewniające spójność w skali lokalnej i ponadlokalnej. Korytarze lokalne tworzą zazwyczaj dość złożoną sieć i obejmują właściwie wszystkie pozostające w łączności obszary biologicznie czynne, a nierzadko również tereny w pewnym zakresie antropogenicznie przekształcone. Jako korytarze ponadlokalne należy natomiast traktować relatywnie wąskie tereny,

odróżniające się od otaczającego tła, które łączą obszary pełniące funkcje przyrodnicze (a zwłaszcza o wysokich walorach przyrodniczych) w skali subregionalnej (gmina wraz z najbliższym otoczeniem) lub zapewniające ich powiązanie z korytarzami wyższej rangi (regionalnymi i ponadregionalnymi). W przeważającej mierze rolę tę odgrywają doliny cieków, które ze względu na swój liniowy charakter są w naturalny sposób predysponowane do pełnienia funkcji korytarzowej. W przypadku Mysłowic korytarze ponadlokalne związane są przede wszystkim z dolinami cieków: Boliny, Przywry i Rowu Kosztowskiego. Nadanie w ramach tych obszarów wysokiej rangi funkcji przyrodniczej, utrzymanie istniejących powiązań i przywracanie ich na odcinkach, na których łączność została przerwana (np. dolny odcinek Boliny) jest szczególnie ważne dla właściwego funkcjonowania systemu przyrodniczego miasta.

II. 7.3. OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

W Mysłowicach występują obecnie 2 spośród 10 form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2020 poz. 55, ze zm.). Są to pomniki przyrody oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Pomniki przyrody

Zgodnie z art. 40 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody „Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.”.

Tab. 3. Wykaz pomników przyrody w Mysłowicach

Lp	Gatunek	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Opis lokalizacji
1	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1981-09-17	Decyzja nr RL-VII-7140/19/81 Wojewody Katowickiego z dn. 17.09.1981r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Rozporządzenie nr 44/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody... (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 110, poz. 2870)	443	ul. Bema; działka nr 1801/75 obręb Dzieckowice
2	Klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	2005-08-26	Rozporządzenie nr 41/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody... (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 110, poz. 2867)	352	Park Zamkowy obok budynku Sanepidu; działka nr 502/53
3	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	2005-08-26	Rozporządzenie nr 39/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody... (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 110, poz. 2865)	377	Trójkąt Trzech Cesarzy; działka nr 684/8

Lp	Gatunek	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Opis lokalizacji
4	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	2005-08-26	Rozporządzenie nr 39/2005 Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody... (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 110, poz. 2864)	393	Promenada przy ul. Powstańców; działka nr 777/156
5	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	2005-09-29	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr LI/521/05 z dnia 29 września 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 134, poz. 3312)	280	Ul. Powstańców – Promenada; nr działki 24/156
6	Dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>)	2005-09-29	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr LI/521/05 z dnia 29 września 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 134, poz. 3312)	283	Park Zamkowy; nr działki 502/53
7	Klon pospolity (<i>Acer platanoides</i>)	2005-09-29	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr LI/521/05 z dnia 29 września 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 134, poz. 3312)	289	Park Zamkowy; nr działki 502/53
8	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>)	2005-09-29	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr LI/521/05 z dnia 29 września 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 134, poz. 3312)	251	Park Zamkowy; nr działki 502/53
9	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	2005-09-29	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr LI/521/05 z dnia 29 września 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 134, poz. 3312)	371	Ul. Bema; nr działki 1818/75
10	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	2008-03-27	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr XXIII/495/08 z dnia 27 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 99, poz. 2055)	390	Kompleks Leśny Mysłowice Słupna; nr działki 535/59
11	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	2008-03-27	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr XXIII/495/08 z dnia 27 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 99, poz. 2055)	386	Kompleks Leśny Mysłowice Słupna; nr działki 542/59
12	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i>)	2008-03-27	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr XXIII/495/08 z dnia 27 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody... (Dz. Urz. z 2008 r. Nr 99, poz. 2055)	330	Kompleks Leśny Mysłowice Słupna; nr działki 535/59
13	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	2012-10-05	Uchwała Rady Miasta Mysłowice nr XXXIV/627/12 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody... (Dz. Urz. z 2012 r. poz. 4898)	371	Kosztowy, ul. Kosztowska; nr działki 1996/112
14	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	2018-06-21	Uchwała Nr LII/802/18 Rady Miasta Mysłowice z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 4284)	315	Kosztowy (Park Kosztowy) działka nr 1914/399

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody, GDOŚ w Warszawie, maj 2020.

Ochrona gatunkowa

Zgodnie z art. 46 ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ochrona gatunkowa ma na celu „zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.”. Ponieważ obejmuje okazy gatunków oraz ostoje i siedliska roślin, zwierząt i grzybów jest najpowszechniejszą formą ochrony przyrody.

Dla obszaru Mysłowic opracowano listę gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014, poz. 1409). Lista ta została sporządzona w oparciu kwerendę literatury oraz różnego typu opracowań środowiskowych. Stwierdzono 22 gatunki podlegające ochronie, w tym 7 całkowitej i 15 częściowej. Dla trzech z nich (patrz tabela) istnieje podejrzenie, że są to rośliny zdziczałe z hodowli i ich stanowiska mają charakter antropogeniczny.

II. 7.4. INNE OBSZARY CENNE POD WZGLĘDEM PRZYRODNICZYM

W granicach miasta można wskazać wiele obszarów wartościowych przyrodniczo - istotnych dla funkcjonowania sieci ekologicznych powiązań w mieście i regionie, zapewniających zachowanie różnych typów siedlisk, w tym najcenniejszych fragmentów siedlisk przyrodniczych (od lasów liściastych, poprzez łąki do muraw kserotermicznych). Obszary te często zapewniają zachowanie różnorodności biologicznej na poziomie fitocenotycznym, gatunkowym (rośliny i związane z nimi zwierzęta) i genetycznym. Część z tych terenów zasługuje na objęcie ochroną prawną.

Stawy Hubertus

Teren na północnym krańcu miasta, obejmujący południową część stawu Hubertus III, widły Brynicy i Rawy oraz staw Hubertus IV. Stawy te są pozostałością po dawnych kopalniach piasku, których wyrobiska wypełnione zostały wodą. Są one częścią kompleksu stawów o podobnym charakterze i genezie zlokalizowanych w granicach administracyjnych Katowic i Sosnowca. Brzegi zbiorników porośnięte są bujną roślinnością szuwarową (głównie szuwar trzcinowy – *Phragmitetum australis* i mannowy – *Glycerietum maximae*). Warunki te sprzyjają wielu ptakom błotno-wodnym. Są to miejsca lęgowe dla kaczki krzyżówki (*Anas platyrhynchos*), czernicy (*Nyroca fuligula*), perkoza dwuczubego (*Podiceps cristatus*), brodzca piskliwego (*Acitis hypoleucos*), czajki (*Vanellus vanellus*), mewy śmieszki (*Larus ridibundus*), łabędzia niemego (*Cygnus olor*), łyski (*Fulica atra*), trzciniaaka (*Acrocephalus arundinaceos*), kokoszki wodnej (*Gallinula chloropus*). Wody zbiornika są też miejscem występowania wielu gatunków ryb.

Oprócz walorów przyrodniczych stawy te pełnią funkcję rekreacyjną (miejsce spacerów, łowienia ryb, wypoczynku), korzystnie wpływają na mikroklimat. Tereny otaczające stawy Hubertus przedstawiają niższy walor przyrodniczy, jednak pełnią ważną funkcję przyrodniczą i stanowią naturalną otulinę dla kompleksu stawów.

Park Zamkowy z zadrzewieniami w dolinie Przemszy

Część parku ma charakter pielęgnowanych zwartych zadrzewień parkowych, założonych 100-150 lat temu. Rosną tu m. in. lipy (*Tilia cordata*), dęby szypułkowe (*Quercus robur*), klony (*Acer platanoides* i *A. pseudoplatanus*). Oprócz wymienionych gatunków drzew, które są naturalnym

składnikiem wielogatunkowych lasów liściastych, występują tu także gatunki obcego pochodzenia, celowo wprowadzone do zadrzewień, np. kasztanowce (*Aesculus hippocastanum*), dąb czerwony (*Quercus rubra*), iglicznia trójciernowa (*Gleditsia triacanthos*). Odmienny charakter ma zieleń na peryferiach parku. Występują tu głównie zadrzewienia topolowe, brzoźowe i osikowe, czasem młode okazy głógów, graba, paklonu. Obok nich rosną ozdobne krzewy jaśminowca, śnieguliczki, derenia białego, forsycji. Ta część parku nie jest pielęgnowana a roślinność ma częściowo charakter spontaniczny. Park pełni ważną funkcję rekreacyjną dla mieszkańców miasta.

Dolina Boliny

Płaska dolina o szerokiej terasie zalewowej była w przeszłości istotnym elementem korytarza ekologicznego, łączącego kompleks lasów myślowickich z obszarem, na którym łączą się rzeki: Brynica, Rawa i Czarna Przemsza. Funkcja ta została znacznie ograniczona wskutek zasypania odpadami pogórnymi odcinka doliny. Ciek jest uregulowany, koryto wybetonowane, a wody silnie zanieczyszczone, co zmniejsza jej znaczenie przyrodnicze. Istotnym walorem doliny pozostał natomiast niski stopień zabudowy. Elementami mającymi wpływ na zróżnicowanie biocenotyczne i krajobrazowe doliny są płaty szuwarów trzcinowych (*Phragmitetum australis*) rozwijające się w lokalnych zagłębieniach terenu, roślinność nitrofilna ze związku *Convolvulion sepium*, nieużytki z trzcinikiem piaszkowym (*Calamagrostis epigejos*), a także pojedyncze okazy wierzby kruchej (*Salix fragilis*) i białej (*S. alba*).

Dolina Boliny Południowej II w Janowie Miejskim

Niezabudowana dolina ciek z roślinnością higrofilną (szuwały, łąki, roślinność nitrofilna) oraz pojedynczymi zadrzewieniami. Przeważają szuwały trzcinowe (*Phragmitetum australis*) oraz nieużytkowane łąki zdominowane przez śmiałka darniowego (*Deschampsia caespitosa*). Element korytarza ekologicznego.

Staw w Brzęczkowicach

Niewielki powierzchniowo staw w dolinie Potoku Brzęczkowickiego, otoczony łąkami, zasilany wodami gruntowymi i opadowymi. Zbiornik otacza pierścień szuwaru tworzonego przez pałkę szerokolistną (*Typhetum latifoliae*), z przylegającymi szuwarami wysokich turzyc. Mimo niewielkich rozmiarów, oczko stanowi ostoję lęgową kokoszek wodnych, łysek i kaczek krzyżówek. Zamieszkują go karasie i słonecznice. Jak większość tego typu zbiorników, staw jest miejscem rozrodu chronionych gatunków płazów. W otoczeniu znajdują się fragmenty łąk świeżych z rzędu *Arrhenatheretalia* oraz nieużytki z trzcinikiem piaszkowym (*Calamagrostis epigejos*) o mniejszym znaczeniu przyrodniczym stanowiące otulinę dla stawu.

Dolina ciek Brzęczkowickiego

Płaskodenna dolina istotna dla prawidłowego funkcjonowania sieci powiązań przyrodniczych. Otwarta przestrzeń porośnięta roślinnością trawiastą (pozostałości łąk, szuwarów, traworośla z trzcinikiem piaszkowym - *Calamagrostis epigejos*) oraz nitrofilną i kępami drzew. Ciek płynie wśród luźnej zabudowy, co zwiększa walor doliny jako elementu krajobrazu w obszarze miasta oraz wpływa poprzez mozaikę siedlisk na różnorodność biologiczną.

Źródła Boliny Południowej II

Obszar źródliskowy i fragment doliny niewielkiego, nieuregulowanego ciek, tworzącego naturalne meandry. W południowej części terenu znajduje się źródło. Wzdłuż ciek występują okrajki nitrofilne ze związku *Convolvulion sepium*, fragmenty wilgotnych łąk (mi.in. *Scirpetum sylvatici*) oraz przekształcone łąki wilgotne ze związku *Calthion*, łąki świeże koszone, fragmenty szuwarów

(*Typhetum latifoliae*, *Caricetum gracilis*), zadrzewienia z olszą czarną (*Alnus glutinosa*) i wierzbą kruchą (*Salix fragilis*).

Szybiki kopalni Dar Karola

To obszar w dużej części porośnięty przez las, który maskuje ślady dawnych robót górniczych w rejonie wschodni pokładów węgla. Opisany teren stanowi najlepiej zachowany obszar pogórniczy płytkiej eksploatacji węgla kamiennego w granicach Mysłowic. Obserwować tu można ślady wydobycia sięgające lat 20. XIX wieku. Po zaprzestaniu wydobycia spontanicznie wykształcił się tu las. Budują go głównie gatunki liściaste, zarówno rodzime jak i obce: dąb szypułkowy (*Quercus robur*), dąb czerwony (*Q. rubra*), jarzębina (*Sorbus aucuparia*), klon (*Acer platanoides*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), czeremcha amerykańska (*Padus serotina*), robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*). Istniejące drzewostany pomimo zaburzonej struktury i składu charakteryzującego się znacznym udziałem gatunków obcego pochodzenia mają istotne znaczenie dla funkcjonowania lokalnych ekosystemów. W zagłębieniach powstałych wskutek pozyskiwania węgla metodą odkrywkową powstał niewielki staw utrwalony dziś roślinnością. Wokół stawu występują głównie szuwały: trzcinowy (*Phragmitetum australis*) i pałkowy (*Typhetum latifoliae*), a na obrzeżach rosną pojedyncze drzewa, głównie olsza czarna (*Alnus glutinosa*). Staw ten jest swoistym biocentrum, stanowiącym miejsca masowego rozrodu płazów. W otoczeniu oprócz lasu i zadrzewień występują tereny otwarte porośnięte głównie przez trzcinika piaskowego (*Calamagrostis epigejos*). Taki układ ekosystemów korzystnie oddziałuje na tereny sąsiednie, na które powraca licznie zwierzęta płowa - sarny, lisy i zające. Może też stwarzać siedlisko do bytowania ptactwa.

Staw w Laryszu

Obszar obejmuje gliniankę oraz tereny przyległe o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Największym walorem tego miejsca jest występowanie populacji kumaka nizinnego (*Bombina bombina*). Wśród roślin rzadkich wymienić należy centurię pospolitą (*Centaureum erythraea*), kruszczyka szerokolistnego (*Epipactis helleborine*), pływacza zwyczajnego (*Utricularia vulgaris*). Jest to miejsce występowania cennych gatunków roślin i zwierząt. Rozwijająca się tu spontanicznie roślinność sprzyja występowaniu bogatej herpetofauny. Stwierdzono tu występowanie m. in. jaszczurki zwinki (*Lacerta agilis*), żaby trawnej (*Rana temporaria*), żaby jeziorkowej (*R. lessonae*), żaby śmieszki (*R. ridibunda*), rzekotki drzewnej (*Hyla arborea*), ropuchy szarej (*Bufo bufo*), traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*), traszki zwyczajnej (*T. vulgaris*) oraz wspomnianego wyżej kumaka nizinnego (*Bombina bombina*).

Dolina Rowu Kosztowskiego

W dolinie niewielkiego cieką występują pozostałości łąk wilgotnych zdominowane dziś przez rozprzestrzeniający się śmiełek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), fragmenty szuwarów z pałką szerokolistną (*Typha latifolia*), trzciną pospolitą (*Phragmites australis*), fragmenty łąk świeżych, roślinność nitrofilna oraz zadrzewienia z wierzbą kruchą (*Salix fragilis*) i olszą czarną (*Alnus glutinosa*). Ciek stanowi fragment ekologicznych połączeń w funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych.

Łąki w Krasowach

Jest to kompleks roślinności o charakterze mozaikowym. Największe powierzchnie zajmują zbiorowiska łąk wilgotnych, świeżych i ziołoroślowych. Występują tu łąki ostrożeńowe (*Cirsietum rivulare*), fitocenozy *Epilobio-Juncetum*, *Scirpetum sylvatici*, łąki ziołoroślowe (ze związku *Filipedulion*). W ich składzie florystycznym występują: ostrożeń łąkowy (*Cirsium rivulare*), ostrożeń

ślizg (C. palustre), ostrożeń warzywny (C. oleraceum), dzięgiel leśny (Angelica sylvestris), śmiątek darniowy (Deschampsia caespitosa), wiązówka błotna (Filipendula ulmaria), komonica błotna (Lotus uliginosus), sit rozpięzchły (Juncus effusus), kozłek lekarski (Valeriana officinalis), trzęślica modra (Molinia caerulea) i in. W miejscach suchszych występują łąki świeże z rzędu Arrhenatheretalia z udziałem traw: rajgrasu (Arrhenatherum elatius), kupkówki pospolitej (Dactylis glomerata), kostrzewy czerwonej (Festuca rubra), wiechlina łąkowej (Poa pratensis), a także barwnie kwitnących bylin: firletki poszarpanej (Lychnis flos-cuculi), jaskra ostrego (Ranunculus acris), szczawiu zwyczajnego (Rumex acetosa), koniczyny łąkowej (Trifolium pratense), chabra łąkowego (Centaurea jacea), komonicy zwyczajnej (Lotus corniculatus). Niestety łąki te nie są regularnie koszone i podlegają spontanicznej sukcesji wtórnej, przekształcają swój skład gatunkowy i strukturę w wyniku czego zwiększa się udział wysokich nitrofilnych bylin oraz drzew.

Oprócz łąk występuje tu roślinność higro-nitrofilna z udziałem m. in. kielisznika zaroślowego (Calystegia sepium), sadzka konopiastego (Eupatorium cannabinum), pokrzywy zwyczajnej (Urtica dioica), niecierpka gruczołowego (Impatiens grandulifera), który występuje w niektórych miejscach masowo i kwitnąc na różowo decyduje o fizjonomii tego typu roślinności. W mozaice roślinności spotyka się także niewielkie fragmenty szuwarów z manną mielec (Glyceria maxima), trzciną pospolitą (Phragmites australis), pałąk szerokolistną (Typha latifolia), turzycą zaostrzoną (Carex gracilis), a także zadrzewienia i zakrzewienia z olszą czarną (Alnus glutinosa) i szerokolistnymi gatunkami wierzb oraz zarośla z kaliną koralową (Viburnum opulus), kruszyną pospolitą (Fragula alnus) i czeremchą amerykańską (Padus serotina).

Na terenie łąk znajduje się niewielkie oczko wodne, powstałe w wyniku przecięcia istniejącej dolinki groblą. Porośnięte częściowo szuwarem mannowym i pałkowym, stanowi istotny element środowiska przyrodniczego, mający wpływ na zachowanie lokalnej bioróżnorodności oraz dogodne miejsce bytowania płazów.

Dolina dopływu spod Morgów

Stosunkowo płaska dolina z mozaiką roślinności łąkowej (głównie łąki świeże, koszone), nitrofilnej, polami uprawnymi, zadrzewieniami olszowymi. Pełni rolę ekologiczną jako element korytarza ekologicznego, podnosi różnorodność biologiczną.

Dolina dopływu spod Starej Wesołej

Najcenniejszym elementem tego obszaru jest zbiornik wodny pochodzenia antropogenicznego. Jest to zbiornik powstały w niecce osiadania na terenie leśnym, którego lustro wody całkowicie pokryte jest rzęsą drobną (Lemna minor). Spontanicznie tworzy się tu roślinność o charakterze nadwodnym z udziałem pałki szerokolistnej (Typha latifolia), kosaćca żółtego (Iris pseudacorus), czy sitowia leśnego (Scirpus sylvatica). Zbiornik zasiedliły już kaczki krzyżówki żywiące się rzęsą. W sąsiedztwie znajdują się okrajki nitrofilne, łąki, pola, nieużytki i zadrzewienia olszy, zwiększające różnorodność biologiczną. Zbiornik może też stanowić środowisko życia płazów. Pozostała część doliny przedstawia niższy walor przyrodniczy, ocieniona jest przez drzewa a wśród roślinności przeważa roślinność o charakterze higro-nitrofilnym, wilgotnych łąk i szuwarów zalewowych, zadrzewienia.

Dolina dopływu spod Dąbrowy

Dolina ciek, porośnięta łąkami świeżymi koszonymi i polami ornymi, fragmentami szuwaru pałkowego (Typhetum latifoliae), częściowo zacieniona. Element korytarza ekologicznego.

Dolina Przyrwy

Obejmuje obszar doliny uregulowanego cieku. Fragmenty obszaru zostały również zmeliorowane. Mimo to dolina ta posiada wiele cech naturalnych, wśród których największe znaczenie przyrodnicze mają rozległe tereny łąkowe. Występuje tu mozaika siedlisk, z których największe walory posiadają łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* użytkowane kośnie, łąki wilgotne (*Scirpetum sylvatici*, pozostałości łąk ostrożeńowych *Cirsietum rivulare*) oraz fragmenty szuwarów (*Phragmitetum australis*, *Typhetum latifoliae*, *Glycerietum maximae*). Wzdłuż cieku zachowały się także fragmenty dawnych lasów w postaci zadrzewień mających istotny wpływ na lokalny krajobraz, w których dominują olchy, brzozy, dęby szypułkowe i wierzby. Wraz z polami uprawnymi i nieużytkami pełnią one ważną funkcję przyrodniczą.

Staw w Ławkach

Staw śródlęśny, pełniący funkcję zbiornika przeciwpożarowego stanowi szczególnie obfite siedlisko lęgowe płazów. Występują w nim licznie dwa gatunki płazów bezogonowych: ropucha zielona i rzekotka drzewna. Stwarza też dogodne warunki dla ptactwa wodno-błotnego. Obok łysek, kaczek krzyżówek, łabędzi podawane są z tego miejsca obserwacje żerującego zimorodka, a w bezpośrednim otoczeniu zbiornika - rzadkiego w Polsce dudka. Tereny przyległe są wyjątkowo atrakcyjnym obszarem rekreacji, wykorzystywanym przez mieszkańców miasta jako miejsce wypoczynku. Staw porastają duże powierzchniowo agregacje trzciny pospolitej (*Phragmites australis*), mniejsze powierzchnie zajmuje szuwar pałkowy (*Typhetum latifoliae*) i fitocenozy z kosańcem żółtym (*Iridetum pseudacori*). Na powierzchni lustra wody obficie występuje grąziel żółty (*Nuphar lutea*) i rdestnica pływająca (*Potamogeton natans*).

Łąka w Ławkach

Położone przy granicy Mysłowic z gminą Lędziny pozostałości łąk wilgotnych. Kiedyś walory tych łąk były zdecydowanie wyższe, lecz w wyniku melioracji łąka została częściowo osuszona, co spowodowało intensywny rozwój śmiatki darniowego (*Deschampsia caespitosa*), który kształtuje obecnie fizjonomię zbiorowiska, a w miejscach przesuszonych masowo występuje trzcinnik piaszkowy (*Calamagrostis epigejos*). Na lepiej zachowanych podmokłych fragmentach terenu i w rowach melioracyjnych spotyka się jeszcze gatunki łąk wilgotnych rzędu *Molinietalia*, np.: rdest wężownik (*Polygonatum bistorta*), czy ostrożeń łąkowy (*Cirsium rivulare*). Szczególną wartością łąki w Ławkach było występowanie miejsc lęgowych derkacza.

Kamieniołom Krasowy

Odsłonięcie wapieni warstw gogolińskich, które były eksploatowane w kamieniołomie na szczycie wzgórza. Ściana kamieniołomu jest bardzo dobrze zachowana. U wejścia do kamieniołomu znajduje się dobrze zachowany wapiennik. Dno kamieniołomu w części porośnięte jest trzcinnikiem piaszkowym (*Calamagrostis epigejos*) i pojedynczymi krzewami, w części zaś pokryte rumoszem skalnym. Wzgórze Krasowy jest miejscem występowania wielu roślin typowych dla zbiorowisk kserotermicznych klasy *Festuco-Brometea* i *Trifolio-Geranietea*. Występuje tu, m. in. poziomka twardawa (*Fragaria viridis*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), rzepik pospolity (*Agrimonia eupatoria*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), wilczomlecz sosnka (*Euphorbia cyparissias*), lucerna sierpowata (*Medicago falcata*), krwiściąg mniejszy (*Sanguisorba minor*), dąbrówka kosmata (*Ajuga genevensis*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), jaskier bulwkowaty (*Ranunculus bulbosus*), rutewka mniejsza (*Thalictrum minor*), szalwia okółkowa (*Salvia verticillata*), dziewięciśli beżłodygowy (*Carlina acaulis*). Obszar

kamieniołomu jest miejscem lęgowym potrzescza – ptaka związanego z otwartymi terenami rolniczymi.

Wzgórze zrębowe, porośnięte dobrze wykształconymi murawami kserotermicznymi, posiada duże walory przyrodnicze jako ostoja gatunków i zbiorowisk muraw kserotermicznych i związanych z nimi bezkręgowców oraz wysokie walory krajobrazowe, co wymaga ochrony poprzez odpowiednie kształtowanie bezpośredniego otoczenia i ochronę przed zainwestowaniem terenu.

Wzgórze Wygonie-Kępa

Wzniesienie o kulminacji 283 m n.p.m zbudowane z węglanowych osadów morza środkowotriasowego, położone w krajobrazie rolniczym. Wzgórze jest dobrym punktem widokowym. W kamieniołomie obejmującym część wzgórza eksploatowane były dolomity kruszonośne. Obecnie podlega on spontanicznej kolonizacji przez rośliny. Wapienne ściany odstaniają się tylko niewielkimi fragmentami w kilku miejscach. Pozostała część porośnięta jest murawą kserotermiczną klasy *Festuco-Brometea*, z całym kompletem gatunków charakterystycznych dla tego typu siedlisk, występują tu m. in. wilczomlec sosnka (*Euphorbia cyparissias*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), drżączka średnia (*Briza media*), len przeczyszczający (*Linum catharticum*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), posłonek rozestany (*Helianthemum ovatum*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), cieciorka pstra (*Coronilla varia*), lucerna sierpowata (*Medicago falcata*), pajęcznica gałęzista (*Anthericum ramosum*), dziewięcisz bezłodygowy (*Carlina acaulis*) i pierwiosnek lekarski (*Primula officinalis*). Murawy takie są siedliskiem chronionym o znaczeniu europejskim. Wzgórze posiada także wysokie walory krajobrazowe, które wymagają ochrony poprzez odpowiednie kształtowanie bezpośredniego otoczenia.

Wzgórze Wygonie-Kępa, powyżej kamieniołomu, porośnięte jest zwartym, stosunkowo młodym drzewostanem, o dość bogatym składzie gatunkowym. Wyraźnie zaznacza się udział sosny (*Pinus sylvestris*), brzozy (*Betula pendula*), modrzewia (*Larix decidua*), jawora (*Acer pseudoplatanus*), buka (*Fagus sylvatica*), dębów: szypułkowego (*Quercus robur*) i czerwonego (*Q. rubra*). Ten ostatni gatunek, obcego pochodzenia, odnawia się w drzewostanie. Fragmentami las ten nawiązuje do wielogatunkowych lasów liściastych ze związku *Carpinon*, częściowo, tam gdzie wyraźnie zaznacza się udział sosny, do borów mieszanych (*Quercus roboris-Pinetum*) z udziałem borówki czernicy (*Vaccinium myrtillus*), orlicy pospolitej (*Pteridium aquilinum*) i mietlicy (*Agrostis capillaris*) w runie. Na skraju lasu stwierdzono występowanie konwalii majowej.

Łąki Rzutna

Jest to kompleks śródleśnych łąk wilgotnych, do niedawna użytkowanych kośnie. Tworzy je mozaika zbiorowisk roślinnych warunkowanych topograficznie i przez różny stopień uwodnienia podłoża. Występuje tu fragmenty łąki ostrożeńowej (*Cirsium rivulare*), fitocenozy *Scirpetum sylvatici*, *Epilobio-Juncetum*, *Angelico-Cirsietum*, płyty z *Deschampsia caespitosa*, łąki ziółoroślowe ze związku *Filipendulion*. Między nimi występują niewielkie płyty szuwarów z *Carex gracilis*, *Iris pseudoacorus*, fitocenozy *Phalaridetum arundinaceae*, *Glycerietum maximae*, a także roślinność nitrofilna ze związku *Convolvulion sepium* i niewielkie kępy zarośli szerokolistnych wierzb. W miejscach przesuszonych lub wyżej wyniesionych występują fragmenty łąk świeżych a nawet muraw napiaskowych. Taka mozaika siedlisk tworzy dużą różnorodność biologiczną. Łąki te są ostoją licznych gatunków z rzędu *Molinietalia*. Występuje tu tojeść pospolita (*Lysymachia vulgaris*), ostrożeń łąkowy (*Cirsium rivulare*), ostrożeń błotny (*C. palustre*), ostrożeń warzywny (*C. oleraceum*), knieć błotna (*Caltha palustris*), śmiełek darniowy (*Deschampsia caespitosa*), dzięgiel leśny (*Angelica sylvestris*), gorysz błotny (*Peucedanum palustre*), sit rozpięzchły (*Juncus effusus*),

komonica błotna (*Lotus uliginosus*), trzęślica modra (*Molinia caerulea*), wiązówka błotna (*Filipendula ulmaria*), sitowie leśne (*Scirpus sylvaticus*).

Spośród gatunków podlegających częściowej ochronie prawnej wymienić należy storczykowate: listerę jajowatą (*Listera ovata*), kukulkę szerokolistną (*Dactylorhiza majalis*), a ponadto centurię pospolitą (*Centaureum erythraea*) i ciemiężycę zieloną (*Veratrum lobelianum*). W przylegającym lesie występuje kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*). Na łąkach występują stosunkowo liczne populacje dwóch rzadkich gatunków ptaków: bekasa i derkacza (zagrożonego wyginięciem w Europie). W ostatnich latach w północnej części łąk (tzw. łąka Końska) gnieździ się para żurawi. Jest to też ważne miejsce dla ochrony płazów.

Teren ten przedstawia ponadprzeciętne walory przyrodnicze w skali miasta, a nawet całego regionu. Walory florystyczne i fitocenotyczne powinny być chronione. Możliwe jest to jedynie przy ekstensywnym użytkowaniu kośnym łąki (minimum raz na dwa lata).

Pagóry Imielińskie

Obszar o powierzchni ok. 400 ha w południowo-wschodniej części miasta stanowi pasmo wzgórz zbudowanych z wapieni triasowych ograniczone od północy i południa uskokami o przebiegu równoleżnikowym. Najważniejszym uskokiem poprzecznym jest uskok Granice - Jazd dzielący obszar jednostki na część północno-wschodnią - wyniesioną, gdzie utwory triasowe w znacznej mierze wychodzą na powierzchnię oraz część południowo-zachodnią - zrzuconą. Obszar ten cechują największe deniwelacje na terenie Mysłowic. Najniżej położone jest dno Doliny Przemszy w Dzieńkowicach na wysokości 233,5 m n.p.m., natomiast najwyższym wzniesieniem jest Wzgórze nad Pasieczkami – 310,1 m n.p.m. Strefa krawędziowa zrębu dzieńkowickiego posiada walory widokowe z rozległym widokiem na tereny sąsiadujące. Budowa geologiczna, walory przyrody nieożywionej z przełomowym odcinkiem Przemszy, uzupełniają elementy świata roślin i zwierząt – murawy kserotermiczne, dobrze zachowany las grądowy, zarośla śródpolne oraz ekstensywnie użytkowane pola z rzadkimi chwastami.

Najcenniejszymi obiektami na Pagórach Imielińskich są: Las Grabina, Kamieniołom w Dzieńkowicach, Wzgórze nad Pasieczkami oraz mozaika siedlisk w rejonie zbocza doliny Przemszy.

Las Grabina

Naturalny wielogatunkowy las grądowy Tilio-Carpinetum. Drzewostan tworzą głównie dąb szypułkowy (*Quercus robur*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), grab (*Carpinus betulus*), klon (*Acer platanoides*) z domieszką buka (*Fagus sylvatica*). Niektóre drzewa są okazałe i mają wymiary zbliżone do pomnikowych. Runo ma charakter naturalny i odpowiada składem runo mezofilnych lasów liściastych. Spotkać tu można kruszczyka szerokolistnego (*Epipactis helleborine*), bluszcz pospolity (*Hedera helix*), miodunkę ćmę (*Pulmonaria obscura*), gajowca żółtego (*Galeobdolon luteum*), kopytnika pospolitego (*Asarum europaeum*), barwinka pospolitego (*Vinca minor*), kokoryczkę wielokwiatową (*Polygonatum multiflorum*), zawilca gajowego (*Anemone nemorosa*), przyłasczkę pospolitą (*Hepatica nobilis*). Dużą atrakcją florystyczną jest także występowanie rzadkiego i chronionego przedstawiciela storczykowatych – buławnika wielokwiatowego (*Cephalanthera damasonium*), który ma tu swoje jedyne stanowisko w Mysłowicach. Grąd Tilio-Carpinetum jest identyfikatorem chronionych siedlisk o znaczeniu europejskim. Las ten, zajmujący niewielką powierzchnię, jest izolowany od innych kompleksów leśnych i pełni rolę wyspy środowiskowej w odlesionym kulturowym krajobrazie Pagórów Imielińskich. Odgrywa też ważną rolę

ekologiczną jako tzw. przystanek (stepping stone) np. w migracji, schronieniu lub gniazdowaniu ptaków.

Kamieniołom w Dzieńkowicach

Stanowi on podłużne, głębokie wcięcie niemal równoległe do stromego stoku. Jest to miejsce bytowania licznej malakofauny. Górna krawędź kamieniołomu jest dobrym punktem widokowym. Kamieniołom w Dzieńkowicach prezentuje pełne odsłonięcie warstw gogolińskich górnych, wykształconych w postaci wapieni, wapieni marglistych i margli z przewarstwieniami przewodniego horyzontu zlepieńców śródformacyjnych. Niektóre warstwy zawierają liczne okazy skamieniałości środkowotriasowej fauny. Murawy kserotermiczne zajmują tu duże powierzchnie, są bardzo bogate florystycznie i bardzo dobrze zachowane. W ich składzie florystycznym spotyka się cały zestaw gatunków typowych dla muraw kserotermicznych, m. in. wilczomlec sosnka (*Euphorbia cyparissias*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), drzączka średnia (*Briza media*), len przeczyszczający (*Linum catharticum*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), posłonek rozestany (*Helianthemum ovatum*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), cieciorka pstra (*Coronilla varia*), lucerna żółta (*Medicago falcata*), pierwiosnek lekarski (*Primula officinalis*). Występują tu też rzadkie gatunki, takie jak: dziewięciśli bezłodygowy (*Carlina acaulis*) i głowienka wielkokwiatowa (*Prunella grandiflora*). Duży walor krajobrazowy i przyrodniczy wskazuje na potrzebę ochrony tego kamieniołomu wraz z murawami kserotermicznymi.

Wzgórze nad Pasieczkami

Występuje w formie grzędy o wysokości sięgającej 310,1 m n.p.m. Stok północny jest integralną częścią wierzchowiny, stok południowy jest stromy. W partii szczytowej znajdują się dwa niewielkie kamieniołomy o wysokości ścian do 7 m oraz szereg drobnych łomów, między którymi usypany jest rumosz skalny. W kamieniołomach eksploatowane były dolomity kruszczośne. Wzgórze jest bardzo dobrym punktem widokowym. Grzęda wraz z kamieniołomami porośnięta jest przez bardzo dobrze wykształcone murawy kserotermiczne (*Adonido-Brachypodietum*) z klasy *Festuco-Brometea* – siedlisko o znaczeniu europejskim. Wśród roślin tu występujących spotyka się cały komplet gatunków kserotermicznych z klasy *Festuco-Brometea*, m. in. poziomka twardawa (*Fragaria viridis*), chaber drakiewnik (*Centaurea scabiosa*), macierzanka (*Thymus pulegioides*), gorysz pagórkowy (*Peucedanum oreoselinum*), wilczomlec sosnka (*Euphorbia cyparissias*), lucerna żółta (*Medicago falcata*), krwiściąg mniejszy (*Sanguisorba minor*), kłosownica pierzasta (*Brachypodium pinnatum*), rutewka mniejsza (*Thalictrum minor*) i szalwia okółkowa (*Salvia verticillata*), dziewięciśli bezłodygowy (*Carlina acaulis*), wilżyna cienista (*Ononis spinosa*) i in. Miejscami w murawach występuje trzcinnik piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), przyjmując czasem rolę dominanta.

Mozaika siedlisk w rejonie zbocza doliny Przemszy

Wysoka, stroma krawędź doliny Przemszy o dużych walorach krajobrazowych, widokowych i przyrodniczych z mozaiką siedlisk. Dominującym typem roślinności są dobrze zachowane murawy kserotermiczne (*Adonido-Brachypodietum*) z całym kompletem gatunków charakterystycznych dla klasy *Festuco-Brometea* porastające strome stoki, krawędzie oraz liczne kamieniołomy i mniejsze wyrobiska skał wkomponowane w skałę krawędzi doliny. Bogactwo kolorowo kwitnących bylin oprócz funkcji przyrodniczej jako ostoi gatunków roślin i zwierząt, nadaje im również aspekt krajobrazowy. Ponadto występują tu okrajki termofilne z klasy *Trifolio-Geranietea* porastające stare miedze i krawędzie polnych dróg, zadrzewienia i zarośla śródpolne z klasy *Rhamno-Prunetea* z głogami (*Crataegus sp.*), trzmieliną (*Euonymus europaeus*), szakłakiem (*Rhamnus catharica*) i

tarniną (*Prunus spinosa*). Te ostatnie posiadają wysokie walory krajobrazowe (aspekt kwitnienia i owocowania), funkcje zwiększania różnorodności biologicznej, m.in. poprzez schronienie dla bezkręgowców i drobnych kręgowców, możliwość gniazdowania ptaków itp. w odlesionym krajobrazie rolniczym. Występują w nich również stanowiska roślin, typowych dla runa lasu liściastego: miodunki ćmy (*Pulmonaria obscura*) i kokoryczki wielokwiatowej (*Polygonatum multiflorum*). W kompleksie roślinności zachowały się także pola uprawne oraz nieużytki porolne. Te otwarte porolnicze obszary o dużej powierzchni z mozaiką roślinności są dogodnym miejscem bytowania zwierząt (zające, sarny, bażanty, kuropatwy i. in.). Kamieniołomy są również miejscem lęgowym jaszczurki zwinki i licznych populacji objętego ochroną częściową ślimaka winniczka. Cała krawędź Przemszy wraz z otoczeniem ze względu na wyjątkową w skali miasta budowę geologiczną, walor krajobrazowy oraz mozaikę roślinności powinny podlegać ochronie.

Spośród opisanych wyżej obszarów do najcenniejszych należy zaliczyć: Staw w Laryszu, Łąki Rzutna oraz Pagóry Imielińskie (głównie 4 opisane fragmenty) Dwa pierwsze obszary były proponowane do objęcia ochroną prawną w formie użytków ekologicznych, natomiast trzeci jako zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

II. 7.5. WALORY KRAJOBRAZOWE

Mysłowice są miastem mocno zróżnicowanym krajobrazowo. Występują tu zarówno krajobrazy wielkomijskie i przemysłowe, jak również wiejskie czy leśne. Jakość krajobrazu w poszczególnych częściach miasta jest też mocno zróżnicowana. Na jednym biegunie są zdegradowane krajobrazy poprzemysłowe, a na drugim harmonijne krajobrazy wiejskie, których walory wzmacnia rzeźba terenu i budowa geologiczna.

Najwyższe walory krajobrazowe w skali miasta reprezentują zrębowe wzgórza, znajdujące się w południowej części miasta, Są to: Pagóry Imielińskie w Dzieńkowicach, wzgórze Wygonie-Kępa wraz z najbliższym otoczeniem oraz Kamieniołom Krasowy wraz z przyległymi terenami. O wysokich walorach krajobrazowych tych terenów decyduje w dużym stopniu morfologia terenu i odsłonięcia budowy geologicznej, ale również pokrycie roślinnością kserotermiczną. Tereny te są dobrze eksponowane widokowo, a w ich obrębie znajdują się również atrakcyjne punkty widokowe. Krajobraz jaki tworzy Garb Dzieńkowic i przełomowy fragment doliny Przemszy wraz z sąsiednimi terenami w Jaworznie i Imielinie wyróżnia się w skali regionalnej. Pomimo tego walory krajobrazowe tego miejsca nie zostały dostrzeżone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+. W opracowaniu ekofizjograficznym do tego planu obszar ten zaliczono do kategorii krajobrazów „przeciętnych” („krajobrazy zniekształcone, o zniżonej strukturze i beładnej teksturze; posiadają one przeciętne wartości materialne i fizjonomiczne; są użytkowane gospodarczo, lecz przedstawiają jedynie wartość ekonomiczną”).

Wysokie walory krajobrazowe reprezentują również inne tereny położone w południowej części miasta: zabudowa Ławek i łąki w dolinie Przyrwy, Dzieńkowice wraz z fragmentem doliny Przemszy, a także zagajniki leśne wraz z pozostałościami łąk w Krasowach i szybikami kopalni Dar Karola oraz wieżę telewizyjną. Do terenów o wysokich walorach krajobrazowych należy zaliczyć również Stare Miasto wraz z terenami zieleni w dolinie Przemszy. W tym przypadku o atrakcyjności krajobrazowej tego miejsca decyduje nagromadzenie wartościowych elementów kulturowych.

Najmniej wartościowy krajobraz jest związany z obszarami przemysłowymi i poprzemysłowymi, z silnie zaburzonym łądem przestrzennym, często zdegradowanymi. Są to przede wszystkim: tereny przemysłowe i poprzemysłowe w Stawiskach i Szabelni, tereny przemysłowe w Ćmoku oraz tereny przemysłowe we wschodniej części Brzezinki.

Ogólnie krajobraz północnej części Mysłowic, poza rejonem Stawów Hubertus i Starego Miasta jest oceniany stosunkowo nisko. W tej części miasta ochrony (głównie biernej) walorów krajobrazowych wymaga rejon Stawów Hubertus. W przypadku Starego Miasta konieczna jest zarówno ochrona ekspozycji obiektów zabytkowych, jak również odpowiednie kształtowanie przestrzeni, w tym terenów zieleni, celem podkreślenia walorów tego miejsca.

W południowej części miasta krajobraz jest bardziej harmonijny, z wyjątkiem Brzezinki oraz częściowo Kosztów i Wesołej, gdzie łąd przestrzenny jest zaburzony, a obiekty przemysłowe i poprzemysłowe oraz usługowe wpływają niekorzystnie na percepcję krajobrazu.

II. 8. OCENA JAKOŚCI ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROŻEŃ

Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenia powietrza na terenie miasta pochodzą z kilku podstawowych grup źródeł:

- punktowych (zakłady przemysłowe, energetyka ciepła),
- liniowych (głównie komunikacja samochodowa),
- powierzchniowych (tzw. „emisja niska” pochodząca z lokalnych kotłowni i palenisk indywidualnych oraz emisja nieorganizowana).

Znaczna część zanieczyszczeń pochodzi ze źródeł zewnętrznych, znajdujących się głównie na terenach miast ościennych.

Największa koncentracja źródeł niskiej emisji występuje w strefach intensywnej zabudowy o charakterze podmiejskim. Obszary te często obejmują doliny, predestynowane ze względu na swój charakter topoklimatyczny do koncentracji zanieczyszczeń w warunkach pogody inwersyjnej.

Na terenie miasta nie prowadzi się obecnie systematycznych pomiarów jakości powietrza atmosferycznego. Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U.2013, poz.1232 z późn. zm.), obecny system monitoringu jakości powietrza wyniki pomiarów adresuje do wydzielonych stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza Mysłowice zaliczono do strefy aglomeracji górnośląskiej (kod strefy PL2401). W strefie tej notuje się w ostatnich latach przekroczenia wartości dopuszczalnej (powiększonej o margines tolerancji) stężeń pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu i ozonu.

Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji (uchwała Nr V/47/5/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 18 grudnia 2017 r.) określa działania wskazane do realizacji w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza w strefach. Wśród proponowanych działań, w ramach katalogu dobrych praktyk, znajdują się zalecenia do realizacji w planach zagospodarowania przestrzennego. Należą do nich: zwiększenie obszarów zieleni pełniących funkcję ochronną w miastach zapewniającej wymianę powietrza w obszarach gęstej zabudowy, a także prowadzenie polityki zagospodarowania przestrzennego uwzględniającej konieczność ochrony istniejących i wyznaczania nowych kanałów przewietrzania.

Przybliżony rozkład zanieczyszczenia powietrza na terenie Mysłowic prezentuje opracowanie: "Wyniki modelowania stężeń PM10, PM2,5, SO₂, NO₂, B(a)P na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2017", wykonane na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez ATMOTERM S.A. W 2018 r. Z opracowania tego wynika, że największe stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10, przekraczające wartość 50 µg/m³, występuje w znacznej części Śródmieścia i Wesołej, a także częściowo w Brzezince, Kosztowach i Dzieńkowicach. Wysokie stężenia pyłu (45 do 50 µg/m³) występuje w pozostałej części północnych dzielnic miasta, także na znacznym obszarze dzielnic południowych, zwłaszcza w Dzieńkowicach, Wesołej i Kosztowach. Mniejsze stężenie pyłu (40 do 45 µg/m³) występuje głównie w Morgach, Laryszu i Krasowach, natomiast stosunkowo niskie wartości (35 do 40 µg/m³) charakteryzują tylko południowo-zachodnią część miasta (rejon Ławek). Znaczne przekroczenia dopuszczalnej wielkości stężeń 24-godz. (powyżej 35 w ciągu roku) występują na obszarze całego miasta.

Wody powierzchniowe

Stan jakościowy wód ocenia się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Obszar miasta obejmuje 8 takich obszarów:

- PLRW2000921269 - Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia,
- PLRW20006212689 – Rawa,
- PLRW20005212729 – Bolina,
- PLRW2000821279 - Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy,
- PLRW20006211889 – Mleczna,
- PLRW200062118866 - Dopływ spod Nowej Gaci,
- PLRW2000421294 - Rów Kosztowski'
- PLRW200010212999 - Przemsza od Białej Przemszy do ujścia

Przemszę od Białej Przemszy do ujścia, Bolinę, Rów Kosztowski i Dopływ spod Nowej Gaci zaliczono do naturalnych części wód, natomiast pozostałe do silnie zmienionych części wód (SZCW). Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 poz. 1911) w przypadku PLRW200062118866 i PLRW2000421294 osiągnięto cel środowiskowy (dobry stan/potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny), w pozostałych przypadkach z powodu złego stanu wód przedłużono termin osiągnięcia celu środowiskowego do 2027 r. Planowane działania służące osiągnięciu celów to:

- działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej,
- kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw,
- opracowanie warunków korzystania z wód zlewni,
- realizacja KPOŚK,
- przegląd pozwoleń wodnoprawnych,
- weryfikacja Programu ochrony środowiska.

Badania jakości wód: Rawy (ujście do Brynicy), Brynicy (ujście do Przemszy), Boliny (ujście do Przemszy) oraz Przemsza (powyżej ujścia Białej Przemszy) wykazały we wszystkich przypadkach klasę elementów fizykochemicznych poniżej stanu/potencjału dobrego (PSD/PPD). Stan chemiczny wód Brynicy i Przemszy był dobry, natomiast w przypadku Rawy i Boliny znajdował się poniżej stanu dobrego. Stan/potencjał ekologiczny Przemszy był umiarkowany, Brynicy - słaby, a Rawy i Boliny – zły. Przemsza charakteryzowała się III klasą elementów biologicznych, Brynica IV, natomiast Bolina i Rawa – V (najgorszą). Ogólnie można stwierdzić, że w przypadku Brynicy i Przemszy zauważalna jest stopniowa poprawa jakości wód. W przypadku Rawy i Boliny stopień zanieczyszczenia wciąż pozostaje wysoki.

Wody podziemne

W przypadku wód podziemnych, podobnie jak dla wód powierzchniowych, głównymi źródłami lokalnych zanieczyszczeń pierwszego poziomu wodonośnego są nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone ścieki komunalne (z uszkodzonych przewodów kanalizacyjnych, nieszczelnych zbiorników bezodpływowych, wadliwie działających lub niewydajnych oczyszczalni przydomowych), wody opadowe i roztopowe pochodzące z zanieczyszczonych powierzchni

szczelnych terenów zurbanizowanych, przemysłowych oraz dróg, odpady deponowane na powierzchni terenu (w tym wykorzystywane do wypełniania terenów niekorzystnie przekształconych). Marginalnym źródłem zanieczyszczeń może być infiltracja chlorków i siarczanów z koryt rzek – odbiorników zasolonych wód dołowych. Dna koryt są w znacznym stopniu zakolmatowane zawiesinami niesionymi przez wody cieków. Miejscowe zanieczyszczenia dotyczą głównie czwartorzędowego poziomu wodonośnego, niemającego znaczenia gospodarczego. W południowo- wschodniej części Mysłowic, gdzie znajdują się wychodnie wodonośnych utworów triasu środkowego (także pod cienką pokrywą przepuszczalnych osadów czwartorzędu), zanieczyszczenia infiltrują do poziomów wodonośnych GZWP nr 452. Z powodu zanieczyszczenia azotanami (prawdopodobnie pochodzenia rolniczego) zlikwidowano dwie studnie ujęcia „Dzieńkowice” położone w granicach Mysłowic.

Państwowy monitoring wód podziemnych jest prowadzony w odniesieniu do Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd). Wody podziemne obszaru Mysłowic zaliczono do czterech JCWPd: nr 111 (północna część miasta), nr 112 (Śródmieście, Janów Miejski i tereny sięgające po rejon Brzęczkowic i Morgów), nr 145 (część południowo – zachodnia) oraz nr 146 (część południowo – wschodnia). Stan ilościowy (2016 r.) JCWPd jest słaby, z wyjątkiem JCWPd nr 112 (stan dobry). Powodem jest przekroczenie zasobów dyspozycyjnych – przede wszystkim wskutek odwadniania kopalń. Stan chemiczny oceniono jako dobry w przypadku JCWPd nr 112 i 146, natomiast jako słaby w przypadku JCWPd nr 111 i 145. Ogólna ocena stanu chemicznego JCWPd jest niezbyt reprezentatywna dla obszaru miasta, zajmującego jedynie części JCWPd. Zanieczyszczenia niejednokrotnie mają lokalne rozprzestrzenienie, a ponadto występują różnice w stanie chemicznym poszczególnych kompleksów wodonośnych w obrębie JCWPd.

Gleby

Głównymi źródłami zanieczyszczeń gleb w rejonie Mysłowic są: emisja zanieczyszczeń przemysłowych i komunikacyjnych oraz hałdy i składowiska odpadów przemysłowych. Badania wykazały, że grunty użytkowane rolniczo lub ogrodniczo, w większości przypadków przekraczały wartości dopuszczalne dla zawartości metali ciężkich.

Badania gleb na terenie Mysłowic wykonywano również w latach 2007-2010 w ramach Szczegółowej Mapy Geochemicznej Górnego Śląska. Badania te potwierdzają dużą zawartość metali ciężkich w glebach północnej części miasta (>1000 mg/kg cynku, >80 mg/kg strontu, >100 mg/kg ołowiu, >0,20 mg/kg rtęci, >20 mg/kg miedzi i >4 mg/kg kadmu). Pierwiastki te zostały zakumulowane w glebie głównie w wyniku długotrwałego oddziaływania przemysłu. W Brzezince, w rejonie obiektów przemysłowych, zanotowano dużą zawartość: srebra (do 10,2 mg/kg), miedzi (>40 mg/kg), ołowiu (>100 mg/kg), strontu (>80 mg/kg) i cynku (>500 mg/kg).

Bardzo duże, występujące lokalnie, anomalie zawartości metali ciężkich (arsenu, kadmu, miedzi, ołowiu i cynku) zanotowano w Brzęczkowicach, Kosztowach i Dzieńkowicach na terenach dawnych hut cynku oraz w Laryszu, w miejscu dawnego wysypiska śmieci (między ulicami Konopnickiej i Ptasią).

Hałas

Zagrożenie hałasem w Mysłowicach wynika w głównej mierze z emisji pochodzącej z ciągów komunikacyjnych, głównie drogowych. Emisja hałasu z obiektów przemysłowych ma mniejsze znaczenie. Pewna uciążliwość może być wywołana pracą sprzężarek oraz wentylatorów szybów wentylacyjnych kopalń.

Najbardziej zagrożone hałasem są tereny położone wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych miasta. Należą do nich przede wszystkim: autostrada A4, droga ekspresowa S1, DK nr 914 (Katowicka, Krakowska), DW nr 934 (Oświęcimska, Ziętka, Brzezińska, Kosztowska, Imielińska) oraz linie kolejowe Katowice – Kraków (nr 134 i 138).

Mapy akustyczne wykonano: dla autostrady A4, dla drogi ekspresowej S1, linii kolejowej nr 134 i fragmentu linii kolejowej nr 138 (odcinek Katowice – Mysłowice).

Na podstawie opracowanych map akustycznych zostały opracowane programy ochrony środowiska przed hałasem. *Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3000000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30000 pociągów rocznie*, wykonany w 2019 r., na terenie miasta uwzględnia drogę ekspresową S1 oraz linię kolejową nr 138 (odcinek Katowice – Mysłowice). Zgodnie z tym opracowaniem, wzdłuż odcinka drogi ekspresowej S1 przebiegającego przez Mysłowice, naruszenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu wyrażonego wskaźnikami LDWN i LN, nie są duże. Przekroczenia nie przekraczały 10 dB.

Przeprowadzona analiza emisji hałasu wzdłuż drogi S1 pozwala stwierdzić, w przypadku terenów niechronionych ekranami akustycznymi, że przekroczenie wartości dopuszczalne hałasu może wystąpić w odległości do 70 – 130 m od krawędzi jezdni (norma dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, terenów mieszkaniowo-usługowych) lub 100 – 210 m (norma dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki i szpitali).

W przypadku linii kolejowej oddziaływanie akustyczne jest mniejsze. Przekroczenie wartości dopuszczalne hałasu może wystąpić maksymalnie w odległości 30 lub 50 m, w zależności od funkcji terenu chronionego przed hałasem. Dla obecnych funkcji terenu niewielkie przekroczenie obowiązującej normy występuje tylko w rejonie Słupnej (ul. Sułkowskiego, ul. Żeromskiego).

Odcinek autostrady A4 przebiegający przez Mysłowice charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu (zwłaszcza pojazdów ciężkich) oraz znacznymi prędkościami pojazdów. Te parametry decydują o niekorzystnym stanie klimatu akustycznego w jego sąsiedztwie, zwłaszcza w rejonie Brzezinki i Brzęczkowic. Przeprowadzona analiza emisji hałasu wzdłuż autostrady A4 pozwala stwierdzić, w przypadku terenów niechronionych ekranami akustycznymi, że przekroczenie wartości dopuszczalne hałasu może wystąpić w odległości do 50 – 210 m od krawędzi jezdni (norma dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej...) lub 70 – 300 m (norma dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej...).

Ochrona przed hałasem powinna zmierzać do niewprowadzania nowych terenów o funkcji chronionych przed hałasem (tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy zagrodowej, zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, domy opieki i szpitale, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe) w sąsiedztwie uciążliwych ciągów komunikacyjnych, gdzie zagrożenie ponadnormatywnym hałasem jest duże. W przypadku terenów zabudowanych lub już przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na funkcje wymagające ochrony przed hałasem, należy podejmować działania mające na celu doprowadzenie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnych. Oprócz budowy ekranów akustycznych w pasach drogowych, ograniczanie poziomu hałasu docierającego w miejsca chronione przed hałasem można osiągać poprzez odpowiednie kształtowanie rzeźby terenu,

ekranowanie źródeł hałasu zabudową niewymagającą ochrony akustycznej i oddalaniu zabudowy wymagającej ochrony akustycznej od źródeł hałasu.

Promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego, mogącymi stwarzać ograniczenia w zagospodarowaniu terenu, są urządzenia elektroenergetyczne (linie wysokiego i średniego napięcia oraz niektóre stacje transformatorowe), a także stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej.

W przypadku sieci elektroenergetycznych nie określono stref ponadnormatywnego ich oddziaływania w oparciu o obowiązujące przepisy prawne. Ponadnormatywne oddziaływanie linii elektroenergetycznych (110 kV i 220 kV) mieści się z reguły w zakresie od kilku do kilkunastu metrów od skrajnych przewodów. Operatorzy sieci elektroenergetycznych wnoszą, aby w „pasach technologicznym linii” nie budować budynków mieszkalnych i nie lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Pasy technologiczne są wyznaczane w równej odległości od osi linii elektroenergetycznej, mierząc poziomo i prostopadłe do osi. Dla linii 220 kV szerokość strefy wynosi 50 m (2 x 25 m), a dla 110 kV 32 m (2 x 16 m). W uproszczeniu można przyjąć, że ponadnormatywne wartości promieniowania elektromagnetycznego mieszczą się w granicach opisanych powyżej stref technicznych.

Stacje bazowe telefonii komórkowej są rozlokowane w wielu miejscach na terenie całego miasta. Zamontowane są na: masztach, kominach, wieżach kościołów oraz dachach budynków. Zasięg ich oddziaływania może być różny. Stosowanie w miastach większej liczby stacji, ale o mniejszej mocy powoduje zmniejszenie całkowitej mocy promieniowania. Pomimo tego, że obecnie oddziaływanie stacji bazowych nie powoduje formalnie konfliktów z zabudową i zagospodarowaniem terenu, to w przyszłości mogą się pojawić (wkroczenie nowej zabudowy w strefy ponadnormatywnego oddziaływania). W takich przypadkach konieczne będzie dostosowanie parametrów eksploatacyjnych urządzeń stacji lub zmiana ich lokalizacji, tak by nie były przekroczone wartości dopuszczalne.

Na terenie miasta, przy ul. Orła Białego 34, zlokalizowane jest Radiowo-Telewizyjne Centrum Nadawcze, zarządzane przez TP EmiTel sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Głównym elementem stacji nadawczej jest maszt antenowy o całkowitej wysokości 359 m. Na maszcie zainstalowane są anteny nadawcze programów radiowych i telewizyjnych oraz anteny telefonii komórkowej. Granice obszaru, w którym występują pola EM o wartościach natężenia powyżej 7V/m i gęstości mocy powyżej 0.1 W/m² (przekroczenie wartości dopuszczalnych) sięgają maksymalnie w poziomie 876 m od masztu. Tak duże oddziaływanie dotyczy jednak przestrzeni znajdującej się wysoko ponad poziomem terenu, niedostępnej dla ludzi i w praktyce nieosiągalnej dla zabudowy. Oddziaływanie przekraczające wartości dopuszczalne na niższych wysokościach (poniżej 100 m n.p.t.) dotyczy przestrzeni w bezpośrednim otoczeniu stacji, maksymalnie oddalonej od masztu w poziomie o 70,8 m i minimalnie oddalonej od powierzchni terenu o 24,5 m lub 20,9 m - w odległości w poziomie nieprzekraczającej 28,9 m.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska WIOŚ w Katowicach prowadził pomiary poziomów pól elektromagnetycznych emitowanych do środowiska. Na terenie miasta takie pomiary były wykonane w latach 2011, 2012 i 2014, w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowej. Pomierzone wartości, kształtowały się znacznie poniżej wartości dopuszczalnych, określonych w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie

dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych pól (Dz. U. z 2003 r., Nr 192, poz. 1883).

Zagrożenie powodziowe

Obszary zagrożenia powodziowego, według Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego, wykraczające poza międzywale lub wysoki brzeg, obejmują tylko niewielki fragment terenu, w rejonie osadników w Dzieńkowicach. Są to obszary:

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2 %, (czyli raz na 500 lat);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1 %, (czyli raz na 100 lat).

Jak wynika z mapy zagrożenia powodziowego, w przypadku wystąpienia powodzi o prawdopodobieństwie 1%, głębokość zalania terenu nie przekroczy 1 m, a powierzchnia zalanych terenów wyniesie 4,1 ha. W przypadku wezbrania o prawdopodobieństwie 0,2% powierzchnia zalana wzrasta do 5,0 ha.

Obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie 1%, stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2017 r. poz. 1566 ze zm.). Ryzyko powodziowe w dotychczas wyznaczonych obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nie jest znaczące - nie występuje zabudowa mieszkaniowa ani gospodarcza.

Zagrożenie powodziowe występuje również w dolinie Boliny (nie objętej mapą zagrożenia powodziowego). W tym przypadku o zagrożeniu można wnioskować na podstawie historycznych powodzi z 1997 i 2010 r. Zagrożone są tereny w pobliżu ul. Rzemieśniczej oraz rejon ogródków działkowych "Wyzwolenie".

Dużym problemem jest zjawisko występowania podtopień w dolinie Przemszy i Brynicy podczas bardzo wysokich stanów wód tych rzek – uniemożliwiających odbiór wód opadowych z systemu kanalizacji deszczowej. Zjawiska takie wystąpiły w 1997 i 2010 r. i objęły powierzchnię co najmniej 4 ha w rejonie śródmieścia.

Po intensywnych opadach deszczu występują podtopienia terenu wodami opadowymi oraz dochodzi do zalewania piwnic przez płytko zalegające wody podziemne. Problem ten ulega często zaostrzeniu w przypadku występowania osiadań terenu na skutek podziemnej eksploatacji węgla. Zalewanie posesji i piwnic występuje na ogół w miejscach, gdzie warunki fizjograficzne nie były sprzyjające lokowaniu zabudowy mieszkaniowej, tj. na terenach pierwotnie podmokłych lub wzdłuż naturalnych osi koncentracji i spływu wód deszczowych. Zagrożenie podtopieniami wodami opadowymi występuje w miejscach, gdzie następuje przegradzanie suchych dolinek oraz innych osi spływu wód opadowych po stokach. Często więc wynika z niewłaściwego kształtowania rzeźby terenu na działkach budowlanych, utrudniającego swobodny spływ wód deszczowych do kanalizacji i wód powierzchniowych.

Szczególny przypadek na terenie miasta stanowią tereny bezodpływowe. Obszary te są w praktyce pozbawione możliwości naturalnego (grawitacyjnego) odprowadzania wód z powierzchni terenu do wód płynących. Stanowią je głównie tereny, które uległy obniżeniu w wyniku eksploatacji węgla kamiennego. Największy teren bezodpływowy znajduje się w rejonie ul. Plebiscytowej. Wody opadowe z tego obszaru są odprowadzane rurociągiem przy pomocy pomp. Ewentualne przerwanie pracy pomp (awaria, przerwa w zasilaniu) może skutkować wystąpieniem podtopień.

Podczas powodzi w maju 2010 r. odnotowano ponad 60 zgłoszeń związanych z podtopieniami. Dotyczyły one głównie zalewnia: posesji, piwnic, budynków, garaży, ulic, obiektów infrastruktury technicznej, a także niedrożności systemu odwadniania (kanałów deszczowych, rowów) oraz zagrożenia stabilności skarp.

Procesy związane z rozwojem nowej zabudowy, w tym zwiększanie się powierzchni nieprzepuszczalnych lub słabo przepuszczalnych (ulic, parkingów, dachów budynków) prowadzą do zwiększania się wielkości odpływów w zlewniach. Jednocześnie wraz z ocieplaniem klimatu rośnie prawdopodobieństwo występowania ekstremalnie dużych opadów deszczu. Przekłada się to na zwiększanie zagrożeń wodnych. Należy zakładać, że w przyszłości zjawiska obserwowane np. w 2010 r. będą się powtarzać, a ich nasilenie może być większe. Mając na uwadze tendencje do zwiększania się wielkości odpływu powierzchniowego, konieczne jest podejmowanie działań zapobiegających lub ograniczających zagrożenia wodne. Można do nich zaliczyć:

- pozostawianie wolnych od zabudowy terenów zagrożenia powodziowego (obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów zalewanych lub podtapianych podczas historycznych powodzi);
- prowadzenie zabiegów hydrotechnicznych (zwiększanie przepustowości koryt cieków naturalnych i rowów, udrażnianie przepustów);
- ochrona den dolin przed zabudową, w tym kształtowanie korzystnych warunków retencji dolinowej;
- budowa zbiorników retencyjnych, w tym zwłaszcza tzw. suchych zbiorników – napełniających się okresowo podczas wezbrania.

Najlepszym sposobem na osiągnięcie celu, jakim jest ograniczanie zagrożeń wodnych, a jednocześnie możliwym do realizacji narzędziami planowania przestrzennego, jest kształtowanie korzystnych warunków retencji wód. Wskazano fragmenty dolin o istotnym znaczeniu retencyjnym (cechujące się znaczną retencją dolinową), gdzie również zasadne jest lokowanie obiektów małej retencji. Spośród tych dolin wyróżniono ponadto fragmenty newralgiczne, szczególnie istotne dla możliwości przeciwdziałania skutkom powodzi. Należą do nich niektóre fragmenty dolin w rejonie Brzezinki, łąki śródleśne w dolinie Rowu Kosztowskiego oraz dolina Boliny powyżej ul. Katowickiej. Doliny te cechują się dużą możliwością opóźniania odpływu poprzez znaczną retencję dolinową. Rozlewanie się wód w tych częściach miasta nie powoduje istotnych strat materialnych. Ewentualna regulacja odpływu i co się z tym wiąże jego przyspieszenie może powodować zwiększenie zagrożenia w niższych częściach dolin.

Zagrożenie wystąpieniem ruchów masowych

Na terenie Mysłowic w obrębie naturalnie kształtowanych stoków nie występują warunki do tworzenia się osuwisk strukturalnych (osuwania się mas ziemnych). Zjawiska takie mogą natomiast zachodzić w obrębie sztucznie utworzonych skarp (ściany i skarpy kamieniołomów, strome skarpy hałd nie ustabilizowanych pokrywą roślinną).

III. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE PRAWNEJ NA MOCY USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY

Obszar Mysłowic cechuje występowanie szeregu problemów ochrony środowiska, w tym istotnych z punktu widzenia projektu studium (możliwych do regulowania w dokumencie planistycznym). Do podstawowych problemów ochrony środowiska należą:

- zagrożenie dla wartościowych przyrodniczo siedlisk,
- zagrożenie dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych,
- jakość powietrza,
- presja na wody (jakość, zasoby i sieć hydrograficzną),
- degradacja gleb i gruntów,
- wyłączenie gruntów z produkcji leśnej,
- zagrożenie powodziowe,
- hałas komunikacyjny.

Poniżej opisano niektóre problemy ochrony środowiska, szczególnie istotne dla obszaru Mysłowic.

Zagrożenie dla wartościowych przyrodniczo siedlisk

Na terenie miasta nie ustanowiono dotychczas obszarowych form ochrony przyrody. Udokumentowano jednak liczne cenne siedliska przyrodnicze, które należałoby chronić poprzez ustalenia dokumentów planistycznych. Presja na te tereny jest ogólnie umiarkowana, wiąże się głównie z ekstensywnymi formami rekreacji. Istotne jest utrzymanie dotychczasowego użytkowania tych terenów oraz ograniczanie intensyfikacji zabudowy w ich bezpośrednim otoczeniu, a w części przypadków również ochrona czynna, gdyż zaniechanie użytkowania (koszenia, wypasu) łąk i muraw kserotermicznych prowadzi do ekspansji gatunków inwazyjnych oraz zarastania przez krzewy i drzewa, a w konsekwencji utraty wartości przyrodniczej. Część obszarów cennych pod względem przyrodniczym była proponowana do objęcia ochroną prawną. Tereny te obejmują różnorodne zbiorowiska, m.in.: leśne, hydrogeniczne, łąkowe i murawowe.

W istniejącej sytuacji, ochrona obszarów, w których obrębie znajdują się cenne przyrodniczo siedliska, w dużym stopniu zależy od polityki przestrzennej gminy – przede wszystkim określenia niekolidującej z potrzebą ochrony siedlisk funkcji terenu.

Zagrożenie dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych

Główne sieci powiązań przyrodniczych zlokalizowane są w dolinach Brynicy i Przemszy (korytarze: ptasi, dla nietoperzy, dla ryb, spójności obszarów chronionych). W obrębie miasta funkcjonują również korytarze ekologiczne niższej rangi. Są one istotne dla podtrzymywania lokalnych powiązań przyrodniczych. Zasadne jest utrzymywanie drożności tych korytarzy. W obrębie korytarzy może występować presja związana z rozwojem nowej zabudowy.

Ochrona i kształtowanie korytarzy ekologicznych w dokumentach planistycznych powinna być realizowana poprzez ochronę otwartości terenów wewnątrz korytarzy, a także tworzenie warunków do poprawy ich drożności.

Jakość powietrza

Problem niskiej jakości powietrza, a zwłaszcza ograniczenia niskiej emisji jest złożony i w mniejszym stopniu uzależniony od kierunków polityki przestrzennej. Do działań możliwych do podjęcia na gruncie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym można zaliczyć uwzględnianie w dokumentach planistycznych: zwiększenia obszarów zieleni (ochronnej), zapewniającej wymianę powietrza na obszarach gęstej zabudowy, ochronę istniejących i wyznaczanie nowych kanałów przewietrzania, szczególnie na obszarach o niekorzystnym położeniu topograficznym sprzyjającym kumulacji zanieczyszczeń, w tym projektowanie linii zabudowy w sposób uwzględniający zapewnienie „przewietrzania” oraz umożliwienie sytuowania urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.

Presja na wody

Konieczna jest ochrona zasobów wodnych oraz zapewnienie korzystnych warunków ich odtwarzania, w szczególności ograniczanie zanieczyszczeń wód powierzchniowych oraz ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych - poprzez rozwój zbiorowego, rozdzielczego systemu gospodarki wodno-ściekowej oraz ograniczanie niekorzystnego wpływu przemysłu na wody.

Degradacja gleb i gruntów

Na terenie miasta znajdują się miejscami zwarte kompleksy gruntów rolnych o względnie dobrej przydatności rolniczej. Jednocześnie duża powierzchnia gruntów uległa degradacji i wymaga obecnie rekultywacji.

Zasadna jest ochrona najbardziej wartościowych arealów gleb zarówno przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne, jak również ochrona tych gruntów przed degradacją. Konieczne jest również prowadzenie rekultywacji gruntów przekształconych przez przemysł, w celu nadania im wartości użytkowych.

Wyłączanie gruntów z produkcji leśnej

W procesie rozwoju przestrzennego miasta powstaje presja na zabudowę gruntów leśnych, zwłaszcza małych izolowanych powierzchni. Jest to zjawisko niekorzystne ze względów przyrodniczych i mikroklimatycznych. W Mysłowicach planuje się również budowę dróg przecinających kompleksy leśne, a także lokalizację cmentarza i zieleni urządzonej kosztem terenów leśnych.

Zagrożenie powodziowe

Położenie części obszaru w dolinie Przemszy oraz w dolinach innych mniejszych cieków lub innych obniżen terenu, a także często płytko występujące wody gruntowe sprawia, że zagrożenie, zwłaszcza występowaniem podtopień jest znaczne. Konieczne jest zarówno ograniczanie urbanizacji terenów zagrożonych jak i podejmowanie działań służących ograniczeniu stopnia zagrożenia powodziowego (mała retencja, regulacja koryt). Należy mieć zwłaszcza na uwadze właściwe kształtowanie funkcji terenów i intensywności zabudowy w obrębie osiedli zabudowy jednorodzinnej i ich sąsiedztwie, aby możliwe było bezkonfliktowe odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z ulic i posesji, z uwzględnieniem kształtowania systemu małej retencji oraz ograniczania spływu powierzchniowego (mikroretencji).

Hałas komunikacyjny

Ponieważ zagrożenie hałasem występuje wzdłuż głównych dróg i linii kolejowych oraz w mniejszym stopniu wokół niektórych zakładów przemysłowych potrzebne jest dostosowanie

funkcji terenów położonych zwłaszcza wzdłuż tych ciągów komunikacyjnych do wymogów określonych w rozporządzeniu dotyczącym dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Wymaga to w pierwszym rzędzie rezygnacji z funkcji terenów związanych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz terenami zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki i szpitali w sąsiedztwie w/w dróg. Jednocześnie należy podejmować działania ograniczające uciążliwość istniejących i potencjalnych źródeł hałasu.

IV. OCENA PROJEKTU STUDIUM W ASPEKTCIE UWZGLĘDNIENIA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

Za dokumenty rangi krajowej i międzynarodowej (w tym wspólnotowej) formułujące cele ochrony środowiska uznane za istotne z punktu widzenia projektowanego studium, uznano:

- Decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety”;
- Odnowiona strategia UE dotycząca trwałego rozwoju (w wersji przyjętej przez Radę Europejską w dniach 15-16 czerwca 2006 r.);
- Dyrektywa Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia);
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej - Ramowa Dyrektywa Wodna;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy;
- Europejska Konwencja Krajobrazowa (Florencja, 2000 r.), ratyfikowana przez Polskę w 2004r.;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (...);
- Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim;
- Strategia Rozwoju Kraju 2020 (Uchwała Nr 157 Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r.)
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r., M.P. z 2012, poz. 252);
- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Uchwała Nr 270/2007 Rady Ministrów z dnia 26 października 2007 r.);
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r. (Uchwała Nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r., M.P. z 2014 r. poz. 469);
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, październik 2013).

Wyboru dokumentów dokonano na podstawie zidentyfikowanych istotnych problemów ochrony środowiska występujących na obszarze opracowania, celów ochrony środowiska określonych w dokumentach oraz ustaleń projektu studium i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W poniższej tabeli wymieniono główne cele formułowane w analizowanych dokumentach oraz w sposób ogólny wskazano rozwiązania projektu studium istotne z punktu widzenia realizacji tych celów.

Tab.4. Zestawienie celów ochrony środowiska zawartych w dokumentach ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz ocena zgodności rozwiązań projektowanego dokumentu ze wskazanymi celami, mającymi znaczenie dla projektowanego dokumentu oraz sposób ich uwzględnienia w projekcie studium

Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. „Dobrze żyć w granicach naszej planety”	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - przekształceniu Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną, - ochronie obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu 	<ul style="list-style-type: none"> - wykluczenie źródeł ciepła w relatywnie największym stopniu zanieczyszczających atmosferę, - promowanie wykorzystania energii odnawialnej dla celów grzewczych oraz wytwarzania ciepłej wody użytkowej - kształtowanie korzystnych warunków przewietrzania terenów zabudowanych - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków, - ograniczanie funkcji mieszkaniowej na obszarach szczególnie narażonych na hałas komunikacyjny.
Odnowiona strategia UE dotycząca trwałego rozwoju (2006)	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - ograniczyć zmiany klimatu oraz ich koszty i negatywne skutki, jakie obciążają społeczeństwo i środowisko naturalne, - przejść w sposób zrównoważony do przyjaznych dla środowiska środków transportu w celu stworzenia systemu transportu i poruszania się spełniającego wymogi trwałego rozwoju, - ograniczyć wywoływany transportem hałas, zarówno u źródła, jak i poprzez środki łagodzące tak, by poziom narażenia na hałas miały jak najmniejszy wpływ na zdrowie. 	<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad ochrony powietrza oraz preferowanie energii odnawialnej jako źródła zaopatrzenia w ciepło, - określenie zasad ochrony przed hałasem, - budowa dróg tranzytowych, usprawnienie ruchu, - rozbudowa sieci dróg rowerowych wraz z integracją dróg rowerowych z komunikacją zbiorową, - rozwój transportu zbiorowego.
Dyrektywa Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa)	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie siedlisk naturalnych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w stanie sprzyjającym ochronie lub dla odtworzenia takiego stanu - zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona muraw kserotermicznych i innych siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty poprzez określenie kierunków zagospodarowania terenów niekolidujących z potrzebą utrzymania tych siedlisk, - dopuszczanie gospodarczego wykorzystania terenów cennych przyrodniczo (głównie: rolniczego, leśnego lub rekreacyjnego) wyłącznie w takim zakresie, który nie spowoduje zubożenia różnorodności biologicznej.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia)	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie i zagospodarowania siedlisk ptaków zgodnie z potrzebami ekologicznymi - przywracanie zniszczonych biotopów ptaków - tworzenie biotopów dla ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie istniejących stawów i zbiorników wodnych, - utrzymanie drożności ornitologicznego regionalnego korytarza ekologicznego „Dolina Przemszy”.
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej - Ramowa Dyrektywa Wodna	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - promowanie zrównoważonego korzystania z wód - poprawa jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka - zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych - zmniejszanie skutków powodzi i suszy 	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie istniejących stawów i zbiorników wodnych, - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków, - wykluczenie możliwości lokalizacji składowisk odpadów i innych przedsięwzięć wiążących się z istotnym potencjalnym zagrożeniem dla wód podziemnych, - unikanie intensyfikacji zabudowy na terenach położonych poza obszarem aglomeracji objętym zbiorowym systemem kanalizacji sanitarnej, - ochrona naturalnych zdolności retencyjnych terenów oraz zwiększanie zdolności retencyjnych poprzez realizację obiektów małej retencji i zatrzymywanie wody deszczowej w obrębie posesji, - działania służące osiągnięciu dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla wód powierzchniowych oraz dobrego stanu chemicznego i ilościowego dla wód podziemnych.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie jakości powietrza i jej poprawa 	<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad ochrony powietrza, w tym w szczególności preferencje dla energii odnawialnej i stosowania niskopopiołowych i niskoemisyjnych paliw, - termomodernizacja budynków, - ograniczanie stosowania materiałów pyłących (żużli energetycznych i innych odpadów) do utwardzania nawierzchni dróg i parkingów, - ograniczanie korzystania z samochodów poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrum miasta oraz rozwój transportu zbiorowego, - kształtowanie korzystnych warunków przewietrzania terenów zabudowanych oraz tworzenie pasów zieleni ochronnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych.

Europejska Konwencja Krajobrazowa (Florencja, 2000 r.)	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - zintegrowanie krajobrazu z własną polityką w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona obszarów zieleni, lasów, stawów i dolin rzecznych, wybranych terenów rolnych oraz wartościowych układów urbanistycznych, - określenie zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu; - ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - ustanawia wspólne ramy dla promowania energii ze źródeł odnawialnych - określa obowiązkowe krajowe cele ogólne w odniesieniu do całkowitego udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii 	<ul style="list-style-type: none"> - zaspokajanie potrzeb ciepłych zabudowy m.in. w oparciu o stosowanie systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii - określenie obszarów, w których może być dopuszczone rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z tych źródeł o mocy powyżej 100 kW.
Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - ustanowienie ram dla oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, w celu ograniczenia negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, związanych z powodziami na terytorium Wspólnoty 	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią (tereny zalewowe o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$ lub $p=10\%$), - w strefie szczególnego zagrożenia powodzią ustalenie funkcji terenów ograniczające ryzyko powodziowe, - ograniczanie zabudowy na terenach o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych, - określenie zasad gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie przedsięwzięć związanych z oczyszczaniem ścieków, zagospodarowaniem odpadów i rekultywacją terenów zdegradowanych, ochrona powietrza, ochrona przed hałasem; 	<ul style="list-style-type: none"> - wykluczenie źródeł ciepła w relatywnie największym stopniu zanieczyszczających atmosferę, - preferencje dla wykorzystania energii odnawialnej - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków, - określenie zasad ochrony przed hałasem, - ograniczenie wprowadzania nowych terenów wymagających ochrony przed hałasem wzdłuż dróg generujących ponadnormatywny poziom hałasu, - wskazanie terenów wymagających rekultywacji.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej - osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby - zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin, - zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi - przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> - zapobieganie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez określenie systemu obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej i rolniczo-leśnej, - preferowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła i energii odnawialnej, - odprowadzenie ścieków głównie w oparciu o sieci kanalizacji służącej do zbiorowego odprowadzania ścieków, - uwzględnienie obszarów zagrożenia powodziowego, - ograniczenie rozpraszania zabudowy
Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej - zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno-gospodarczego oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnienie wyników waloryzacji przyrodniczej miasta – określenie systemu obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej i utrzymanie (w ramach użytkowania: rolniczego, leśnego, wodnego lub w formie zieleni urządzonej i nieurządzonej) funkcji przyrodniczej na obszarach cennych przyrodniczo, - określenie szczegółowych zasad zagospodarowania na terenach wartościowych przyrodniczo, służących ochronie udokumentowanych walorów.
Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, poprawa stanu środowiska, zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, uporządkowanie zarządzania przestrzenią) - zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię 	<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi. - określenie zasad zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i ciepło (możliwość rozbudowy infrastruktury przesyłowej, dogodne warunki realizacji przedsięwzięć związanych z pozyskiwaniem energii odnawialnej).
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	
Cele/zadania istotne dla projektu studium	Rozwiązania projektu studium znaczące dla realizacji celów
<ul style="list-style-type: none"> - gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, - wspieranie rozwoju zrównoważonego budownictwa, - wspieranie rozwoju wykorzystania informacji przestrzennej z wykorzystaniem technologii cyfrowych 	<ul style="list-style-type: none"> - określenie zasad gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi, - zapobieganie nadmiernemu uszczelnianiu gruntów oraz wdrażanie rozwiązań, które umożliwią zagospodarowanie wód opadowych w obrębie nieruchomości, - wykluczenie możliwości zabudowy na terenach zagrożenia powodziowego - dostosowanie lokalizacji i intensywności zabudowy do warunków środowiskowych. - wykonanie projektu dokumentu w technice GIS.

V. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARÓW NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TYCH OBSZARÓW

Na obszarze miasta, ani w jego bliskim sąsiedztwie nie występują obszary sieci Natura 2000. Najbliżej granic Mysłowic, w odległości 6,3 km, położony jest specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Łąki w Jaworznie (PLH240042). Przedmiotem ochrony na tym obszarze są siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej: 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion) i 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris). Łąki te stanowią siedlisko gatunków motyli, wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG - modraszek nausitous (Phengaris nausithous) i modraszek telejus (Phengaris teleius).

Ze względu na przedmiot ochrony wymienionych obszarów Natura 2000 i znaczną odległość od granic planu należy uznać, że nie wystąpi oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

VI. POTENCJALNE ZMIANY ŚRODOWISKA W WYNIKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Brak przyjęcia projektowanego dokumentu skutkować będzie koniecznością realizacji polityki przestrzennej miasta w oparciu o obecnie obowiązujące *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice (przyjęte uchwałą Nr XXX/656/08 Rady Miasta Mysłowice z dnia 30 października 2008 r.)*.

Projekt zmiany studium zakłada, w porównaniu do studium obecnie obowiązującego, przyrost nowych terenów możliwych do zabudowy (mieszaniowej, usługowej, produkcyjnej oraz drogowej), kosztem terenów zieleni, leśnych i rolnych, o ok. 87 ha, przy czym nieco ponad połowa z tych terenów jest już zabudowana, a w obowiązującym dokumencie była zgeneralizowana lub zabudowa powstała w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy (na terenach nieobjętych planem miejscowym). Spośród nich tylko ok. 38 ha przypada na tereny faktycznie niezabudowane. Jednocześnie przeznaczona jest część terenów (ok. 112 ha), które w obowiązującym studium pełniły funkcje: komunikacyjną, mieszkaniową, usługową, produkcyjną na tereny zieleni (ZU, ZN, ZE) lub, co rzadziej, na tereny rolne lub leśne oraz usługi sportu (US). W ogólnym bilansie zmniejsza się powierzchnia terenów możliwych do zabudowy zgodnie z ustaleniami studium o ok. 26 ha.

W przypadku braku przyjęcia projektowanego dokumentu w większym stopniu będzie postępować proces zabudowy spontanicznie ukształtowanych terenów zieleni nieurządzonej, służących celom rekreacyjnym lub osłonowym. Projekt nowego studium sankcjonuje nowe tereny zieleni miejskiej, zwłaszcza w północnych dzielnicach miasta. Zwiększa się też udział zieleni w obrębie niektórych fragmentów korytarzy ekologicznych, głównie związanych z dolinami: Brynicy, Przemszy i Przyrzywy. Brak przyjęcia dokumentu mógłby sprawić, że udroźnienie niektórych fragmentów korytarzy nie byłoby możliwe. Ogólnie jednak podobny będzie poziom ochrony dolin rzecznych przed zabudową oraz poziom ochrony przeciwpowodziowej. Ustalenia projektowanego dokumentu akcentują potrzebę utrzymania otwartego charakteru dolin rzecznych jako korytarzy ekologicznych, siedlisk przyrodniczych oraz korytarzy wentylacyjnych.

Przyrost terenów inwestycyjnych nastąpi głównie kosztem gruntów rolnych, przeważnie nieużytków porolnych, w niewielkiej części zadrzewionych. W przypadku braku realizacji dokumentu na części tych gruntów będą kontynuowane procesy renaturalizacji, czego końcowym efektem może być wytworzenie się zbiorowisk leśnych. W przypadku kontynuowania obecnej polityki przestrzennej wpływ na lasy będzie niewielki. Większa ingerencja w kompleks leśny będzie wynikać z realizacji Drogowej Trasy Średnicowej (inwestycji regionalnej). Przyjęcie projektowanego dokumentu zwiększy nieco presję na lasy, głównie poprzez dopuszczenie do poszerzenia eksploatacji kruszywa przez kopalnie dolomitu na powierzchni blisko 9 ha oraz poprzez planowaną realizację zieleni urządzonej (parku), w rejonie Słupnej, na powierzchni ok. 28 ha użytków leśnych. W przypadku realizacji parku leśnego zmiany w środowisku nie muszą być głębokie, gdyż zdecydowana większość drzewostanów zostanie zachowana.

Reasumując można stwierdzić, że brak realizacji projektowanego dokumentu nie wpłynie istotnie na poziom presji na środowisko, a w szczególności w zakresie: ochrony wód, powietrza i gruntów, ochrony przed hałasem i polami elektromagnetycznymi oraz ochrony cennych przyrodniczo obszarów i obiektów. Projektowany dokument zawiera bardziej aktualne uwarunkowania z zakresu ochrony środowiska i szereg korzystnych zapisów sprzyjających poprawie stanu środowiska. Uwzględnia również najnowsze programy i strategie formułujące cele w tym zakresie.

VII. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

VII.1. WARUNKI ZDROWOTNE I BEZPIECZEŃSTWO LUDNOŚCI

Oddziaływanie na ludzi będzie się wiązało z kształtowaniem ogólnych warunków zdrowotnych i bioklimatycznych, na które pośredni wpływ wywiera w szczególności stan sanitarny powietrza, wód, gleb (zależności wynikające m.in. z wymienionych elementów środowiska omówiono w kolejnych punktach oceny). Bezpośrednie oddziaływanie na ludzi wynika z emisji zanieczyszczeń w postaci hałasu czy promieniowania elektromagnetycznego oraz wiąże się z bezpieczeństwem powszechnym w zakresie eliminacji zagrożeń np. wodnych (powodzie, podtopienia) i geologicznych (osuwanie się mas ziemnych, skutki eksploatacji złóż kopalin), a także z wpływem na ogólną jakość życia (warunki zamieszkania i użytkowania).

Hałas

Ocenia się, że realizacja ustaleń projektu zmiany studium – w powiązaniu z przewidywanymi przedsięwzięciami w zakresie ochrony przed hałasem oraz obowiązującymi normami emisji hałasu - może jedynie lokalnie spowodować pogorszenie klimatu akustycznego, głównie w czasie budowy obiektów budowlanych, kiedy to można się spodziewać krótkotrwałych, powtarzających się oddziaływań akustycznych.

Skala uciążliwości akustycznej nowych form użytkowania terenu będzie w istotny sposób zależęć od długości realizacji określonych obiektów budowlanych, a także od ich funkcji. W fazie budowy obiektów występować będzie chwilowa lub krótkotrwała zwiększona emisja hałasu (a także emisja zanieczyszczeń powietrza), której skala zależy od rodzaju inwestycji. Dominować będą niewielkie uciążliwości, o zasięgu miejscowym, związane z przeważającą na obszarze miasta wśród zamierzeń inwestycyjnych, realizacją pojedynczych domów mieszkalnych jednorodzinnych. Jedynie w przypadku inwestycji przemysłowych usługowo-produkcyjnych i usługowych uciążliwości tego rodzaju mogą wystąpić na większą skalę, zwłaszcza w sąsiedztwie z terenami zabudowy mieszkaniowej.

Projekt zmiany studium w bardzo niewielkim zakresie, wprowadza nowe tereny mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe w bliskiej odległości od ciągów komunikacyjnych, gdzie występuje ryzyko przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Wyjątek stanowią 2 nowe tereny przewidziane do zabudowy: obszar zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) i obszar zabudowy mieszanej wielorodzinnej i jednorodzinnej (MWN). Pierwszy z terenów znajduje się w Brzezince, częściowo w strefie ponadnormatywnej emisji hałasu od autostrady A1, drugi w bezpośrednim sąsiedztwie ulicy Obrzędnej Zachodniej.

Nowe źródła hałasu mogą powstać w związku z planowaną zabudową przemysłową, usługowo-produkcyjną i usługową. Potencjalnie możliwe są konflikty z funkcjami chronionymi akustycznie, zwłaszcza z zabudową mieszkaniową, gdyż w części przypadków tereny o tych funkcjach sąsiadują ze sobą. W planach miejscowych należy określić zasady kształtowania zagospodarowania stref stykowych w sposób ograniczający ewentualne uciążliwości wynikające z charakteru zagospodarowania; w szczególności zaleca się lokalizować budynki administracyjno-socjalne, zieleni osłonową lub ogrodzenia zapewniające wizualne odseparowanie terenów zaplecza technicznego i logistycznego, obiektów handlowych i usługowych, przeładunku i składowania materiałów, placów manewrowych itp. od terenów sąsiednich, w szczególności terenów

mieszkańczych i rekreacyjnych. Na etapie sporządzania planów miejscowych możliwe będzie wprowadzanie m.in.: linii zabudowy oddalających zabudowę od ciągów komunikacyjnych stosownie do miejscowo rozpoznanego zagrożenia oraz uszczegółowienie funkcji terenów.

Stosując się do zasad zapisanych w studium nie powinno dochodzić do sytuacji, przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu w odniesieniu do nowych terenów inwestycyjnych. Niezależnie od tego lokalizacja niektórych terenów przewidzianych do zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej naraża je na pewne uciążliwości akustyczne.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne;

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – odwracalne;

Zasięg przestrzenny – miejscowy.

Zagrożenia wodne

Projekt studium ogólnie respektuje potrzebę ochrony dolin rzecznych oraz innych terenów podmokłych przed zabudową, w celu unikania naturalnych zagrożeń wodnych.

Zagrożenie powodziowe na terenie miasta może dotyczyć niewielkich fragmentów doliny Przemszy w Dzieńkowicach oraz Boliny. W przypadku Przemszy, zgodnie z opracowanymi mapami zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Projekt zmiany studium na tych terenach nie wprowadza zmian w funkcjach terenów.

Ponadto zagrożenia wodne mogą być związane z lokalnymi podtopieniami wodami opadowymi lub podnoszeniem się I poziomu wód podziemnych. W projekcie studium, w obrębie obszarów zagrożonych tymi zjawiskami nie planuje się nowych terenów przewidzianych do zabudowy, z wyjątkiem niewielkich terenów w dolinie Rowu Kosztowskiego, zlokalizowanych w dnie doliny, w sąsiedztwie koryta tego cieku (Kosztowy, Dzieńkowice).

Zagrożenie występowaniem podtopień może w przyszłości wzrastać wraz z zabudową kolejnych terenów i co się z tym wiąże przyrostem powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, dróg i parkingów). Dlatego konieczne jest zwiększanie zdolności retencyjnych terenów. Studium wskazuje na potrzebę opracowania programu gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi z uwzględnieniem zastosowania małej retencji (zbiorników do okresowego gromadzenia wód w czasie silnych opadów i roztopów) lub rozwiązań minimalizujących odprowadzanie wód opadowych systemem sieciowym. Należy zapobiegać nadmiernemu uszczelnianiu gruntów oraz dążyć do wdrażania takich rozwiązań, które umożliwią zagospodarowanie wód opadowych w obrębie nieruchomości i ograniczą konieczność odprowadzania tych wód kanalizacją deszczową.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne (dopuszczenie do zabudowy fragmentów terenów o niekorzystnych warunkach gruntowo-wodnych, przyrost powierzchni nieprzepuszczalnych) i pozytywne (ochrona przed zabudową najważniejszych fragmentów dolin rzecznych, uwzględnienie ograniczeń w zainwestowaniu terenu w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego, ustalenia dotyczące małej retencji);

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – trudno odwracalne;

Zasięg przestrzenny – lokalny.

Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

W granicach obszaru opracowania dotychczas nie odnotowano przypadków powstania osuwisk. Obszar gminy nie został szczegółowo przebadany w zakresie problematyki ruchów masowych ziemi. Przyjmuje się, że w obrębie naturalnych form rzeźby takie zagrożenie jest bardzo małe. Zagrożenie uruchomienia powierzchniowych ruchów masowych gruntu mogą dotyczyć fragmentów niektórych skarp, przede wszystkim antropogenicznego pochodzenia oraz stromych skarp dolin i parowów.

Kierunki polityki przestrzennej określone w studium nie wpłyną na zwiększenie lub zmniejszenie poziomu zagrożenia osuwaniem się mas ziemnych. Ryzyko wystąpienia tego typu zdarzenia w dalszym ciągu będzie znikome.

Zagrożenie ze strony płytkiego górnictwa

Przydatność do zabudowy jest ograniczona w obrębie terenów występowania płytko położonych wyrobisk oraz wokół wyrobisk mających połączenie z powierzchnią. Można również spodziewać się pogorszonych warunków podłoża budowlanego w strefach wychodni uskoków na stropie utworów karbonu występującym bezpośrednio pod cienką pokrywą utworów czwartorzędowych. We wszystkich wskazanych miejscach istnieje ryzyko wystąpienia deformacji nieciągłych.

Z uwagi na duży zasięg przestrzenny obszarów płytkiej eksploatacji, część nowych terenów przewidzianych do zabudowy, znajduje się w zagrożonej strefie. Na wszystkich obszarach prowadzonej w przeszłości płytkiej eksploatacji górniczej geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych powinny być rozpoznane z dokładnością stosowną dla skomplikowanych warunków gruntowych – zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. Zależnie od rodzaju planowanego obiektu, dopuszczenie nowej zabudowy oraz rozbudowy obiektów może być uzależnione od wykonania odpowiednich zabezpieczeń budynków lub uzdatnienia gruntu.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne;

Waga skutków negatywnych – nieznaczne;

Odwracalność procesów – odwracalne (w przypadku uzdatnienia gruntu);

Zasięg przestrzenny – lokalny.

Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne

Źródłami emisji fal elektromagnetycznych są linie wysokiego napięcia i najwyższych napięć i stacje elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej i nadajniki radiowe.

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym wynika z przepisów ogólnie obowiązujących. W wyniku realizacji ustaleń studium nie nastąpi istotny wzrost zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym. Zakłada się, że poziom tego promieniowania w dającej się przewidzieć perspektywie powinien utrzymać się na poziomie zbliżonym do obecnego. Na obszarze miasta nie stwierdza się obecnie przekroczenia norm dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w miejscach dostępnych dla ludzi, także w sąsiedztwie instalacji - stacji bazowych telefonii komórkowej oraz linii elektroenergetycznych wysokich napięć.

Dla sieci i urządzeń elektroenergetycznych brak jest przepisów określających strefy ich ponadnormatywnego oddziaływania (mieści się ono z reguły w zakresie od kilku do kilkudziesięciu metrów od skrajnych przewodów, w zależności od napięcia linii). Operatorzy systemu przesyłowego wnoszą o wyznaczenie „pasów technologicznych”, w których powinien obowiązywać zakaz sytuowania budynków mieszkalnych i terenów przeznaczonych na pobyt stały ludzi. Zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie linii elektroenergetycznych wysokich napięć należy jednak projektować, w tym na etapie planu miejscowego, w oparciu o odpowiednie normy oraz przepisy ustaw - Prawo ochrony środowiska i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1883) - odnoszące się do oddziaływania na ludzi. Rozporządzenie to określa, m. in., jako dopuszczalne: poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz < 1 kV/m - dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i < 10 kV/m dla pozostałych terenów dostępnych dla ludności oraz poziom składowej magnetycznej < 60 A/m dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i pozostałych terenów dostępnych dla ludności. Zasięg ewentualnego oddziaływania ponadnormatywnego natężenia PEM na osoby przebywające w budynkach zależy istotnie od wysokości umieszczenia przewodów.

Innym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są instalacje radiokomunikacyjne, w tym stacje bazowe telefonii komórkowej. Dla urządzeń telekomunikacyjnych zasięg możliwych przekroczeń wartości dopuszczalnych jest określany w raportach oddziaływania na środowisko. Wszystkie przypadki dotyczą miejsc aktualnie niedostępnych dla ludzi, co jest koniecznym warunkiem uzyskania zgody na lokalizację tych urządzeń. Inne obiekty radiokomunikacyjne usytuowane na terenie miasta, pracujące zarówno w paśmie mikrofalowym, jak również w zakresie częstotliwości radiowych nie stanowią źródła istotnego promieniowania elektroenergetycznego. Zasięg ponadnormatywnego oddziaływania lokalizacji tych instalacji, ustalony z uwzględnieniem istniejącego tła elektromagnetycznego, nie może powodować kolizji z istniejącym zagospodarowaniem oraz stwarzać ograniczeń w zagospodarowaniu terenu wokół tych instalacji (w szczególności terenów, na których mogą być wznoszone obiekty przeznaczone na pobyt stały ludzi).

Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej jest dopuszczalna niezależnie od ustaleń dokumentów planistycznych – na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 2062, ze zm.) – z uwzględnieniem cyt. Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Według przepisów cyt. ustawy, plan miejscowy „nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w rozumieniu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi”.

Przez niektóre nowe tereny zabudowy mieszkaniowej (w Wesołej i Laryszu) przebiegają linie wysokiego napięcia 110 i 220 kV.

Projekt studium nakazuje unikać przeznaczania pod zabudowę terenów pod liniami elektroenergetycznymi oraz wzdłuż ich przebiegu, przyjmując (stosownie do potrzeb) bezpieczne szerokości pasów technologicznych, zapewniające ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz z uwagi na zagrożenie wynikające z zerwania przewodów w razie awarii. Z kolei zasięg ponadnormatywnego oddziaływania lokalizowanych instalacji radiokomunikacyjnych, w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, ustalony z uwzględnieniem istniejącego tła elektromagnetycznego, nie może powodować kolizji z istniejącym zagospodarowaniem terenów oraz

stwarzać ograniczeń w zagospodarowaniu terenów wokół tych instalacji, na których mogą być wznoszone obiekty przeznaczone na pobyt ludzi.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne;

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – odwracalne;

Zasięg przestrzenny – lokalny.

Ryzyko narażenia ludzi na skutki poważnych awarii

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są związane z możliwością wystąpienia awarii bądź wypadków z udziałem substancji niebezpiecznych. Na terenie Mysłowic nie ma obecnie zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Przewozi się natomiast towary niebezpieczne transportem drogowym i kolejowym.

Wzdłuż tras przewozu towarów niebezpiecznych w 300 metrowych strefach, które uznaje się za szczególnie narażone na skutki pośredniego skażenia środowiska spowodowanego wypadkiem z udziałem środków transportu towarów niebezpiecznych, studium ustala niewiele nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Ograniczanie ryzyka poważnej awarii podczas transportu materiałów niebezpiecznych polega przede wszystkim na utrzymywaniu dobrego stanu technicznego środków transportu oraz stosowaniu właściwych procedur bezpieczeństwa.

Projekt zmiany studium nie wyklucza możliwości lokalizowania zakładów o dużym ryzyku lub zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

VII.2. ZWIERZĘTA I ROŚLINY ORAZ RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

W granicach Mysłowic nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. We wcześniejszych opracowaniach waloryzacyjnych, a zwłaszcza w opracowaniu ekofizjograficznym (2015) wskazuje się obszary wartościowe przyrodniczo, które wraz z lasami i korytarzami ekologicznymi tworzą spójny system przestrzenny o wiodącej funkcji przyrodniczej. W granicach miasta niewiele jest terenów cennych przyrodniczo. W opracowaniu ekofizjograficznym tereny wartościowe przyrodniczo zaliczono do trzech grup. W pierwszej grupie znalazły się najcenniejsze w skali miasta siedliska przyrodnicze (Las Grabina i fragmenty muraw kserotermicznych w Dzieńkowicach, Łąki Rzutna i Staw w Laryszu), w drugiej grupie (średni walor) znalazły się pozostałe cenne siedliska – łąkowe, murawowe, hydrogeniczne oraz niektóre mozaiki siedlisk. Pozostałe tereny zaliczono do trzeciej grupy (obszary najmniej cenne) - tereny o relatywnie niewielkich wartościach przyrodniczych: stanowiące otoczenie cenniejszych siedlisk, pełniące ważne funkcje ekologiczne i/lub wpływające korzystnie na krajobraz.

Ustalenia projektu studium przyczynią się do ochrony wszystkich cennych siedlisk przyrodnicze (tereny 1 i 2 grupy wg opracowania ekofizjograficznego). Dla tych terenów przyjęto następujące kierunki przeznaczenia terenu: obszary w ciągach dolin oraz cenne pod względem przyrodniczo – krajobrazowym (ZE), obszary zieleni nieurządzonej, rekreacyjnej (ZN) lub obszary zieleni urządzonej (ZU). W przypadku terenów zaliczonych do 3 grupy (obszary najmniej cenne) projekt studium dopuszcza w ich obrębie, w pojedynczych przypadkach i na niewielkich powierzchniach: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną (MN), zabudowę mieszkaniową

jednorodzinnej z usługami (MNU), obszary zabudowy usługowej i mieszkaniowej (UMN) oraz eksploatację powierzchniową (PE).

Na obszarach cennych pod względem przyrodniczym dotychczas nie objętych ochroną prawną, obowiązuje zasada dopuszczenia gospodarczego (np. rekreacyjno-turystycznego, rolniczego, leśnego) wykorzystania terenów w zakresie, który nie spowoduje zniszczenia cennych siedlisk przyrodniczych i istotnego zubożenia bioróżnorodności oraz jest neutralny dla walorów krajobrazowych. Przy sporządzaniu planu miejscowego należy uszczegóławiać (precyzować) zasięg obszarów cennych przyrodniczo oraz przedmiot i cel ochrony, odpowiednio do faktycznych potrzeb oraz biorąc pod uwagę stan istniejący - ograniczać lub wykluczać zabudowę oraz sposoby użytkowania i zagospodarowania terenu, a także przeciwdziałać zmianom ukształtowania terenu oraz innym niekorzystnym wpływom degradującym wartości przyrodnicze, zwłaszcza zaburzenia warunków siedliskowych oraz niszczenie zbiorowisk roślinnych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że projekt zmiany studium uwzględnia aktualny zasięg terenów cennych przyrodniczo oraz poprzez swoje ustalenia sprzyja prawidłowemu użytkowaniu tych terenów, służącemu utrwalaniu najcenniejszych walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Nowe tereny, które w projekcie studium przeznaczono pod zabudowę, na ogół charakteryzują się przeciętnymi walorami fitocenotycznymi. Są to przeważnie pola uprawne oraz nieużytki porolne w różnym stanie sukcesji.

W części przypadków planowany rozwój przestrzenny miasta będzie się odbywał kosztem terenów leśnych (m.in. nowy cmentarz komunalny i Drogowa Trasa Średnicowa). W odniesieniu do terenów przewidzianych pod realizację cmentarza komunalnego (ok. 10 ha), w stosunku do obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (uchwała Nr XXX/656/08 Rady Miasta Mysłowice z dnia 30 października 2008 r.), nie następuje zmiana ustaleń. Teren ten już od lat 80. XX w., w kolejnych dokumentach planistycznych, był rezerwowany pod cmentarz. W roku 1988 została wydana zgoda na wyłączenie gruntów z produkcji leśnej (pismo Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Katowicach do Urzędu Miejskiego w Mysłowicach z dn. 1988.12.19, zn. spr.: P-1-2120/182/88, dot. K1.6/GL/4059/88), a w 1989 r. nastąpiło przekazanie przez Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Katowicach w zarząd i użytkowanie Urzędowi Miejskiemu w Mysłowicach nieruchomości leśnych przeznaczonych pod budowę cmentarza komunalnego. Na tym terenie występują lasy mieszane świeże, z dominacją w drzewostanie brzozy brodawkowatej. W mniejszym stopniu występuje sosna zwyczajna i inne drzewa liściaste. Wiek drzewostanów jest zróżnicowany. Są to przeważnie drzewostany młode, nie przekraczające na ogół 70 lat. Nie stwierdzono występowania na tym obszarze wartościowych przyrodniczo siedlisk, jak również chronionych gatunków roślin. Teren jest położony w widłach ul. Obrzeżnej Zachodniej i linii kolejowej, na obrzeżach kompleksu leśnego.

Drogowa Trasa Średnicowa funkcjonuje w dokumentach planistycznych od wielu lat. Zajęcie terenów leśnych wynosi ok. 4 ha. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+” (Uchwała Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.) określa m.in. dwa zadania - inwestycje celu publicznego, tj. budowę DTŚ „Wschód” etap I, węzeł Lwowska - węzeł Jęzor oraz budowę DTŚ „Wschód” etap II, węzeł Janów (Katowice) - Bór (Sosnowiec). Drogowa Trasa Średnicowa wprowadzona jest także do obowiązującego studium (2008). W 2016 r. opracowany został Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko pn.: „Budowa połączenia „Drogowej Trasy Średnicowej Katowice na terenie miast: Katowice, Mysłowice, Sosnowiec, Jaworzno (Drogowa Trasa Średnicowa Wschód)”, w oparciu o który Regionalny

Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla tego przedsięwzięcia (23.05.2019 r., WOŚ.4210.34.2016.KC.27). Jak wynika z treści raportu: „Realizacja przedmiotowej inwestycji wymagać będzie dokonania ingerencji w tereny leśne, które posiadają charakter zbiorowisk wielogatunkowych i rozwijają się na podłożu odkształconym antropogenicznie i zróżnicowanym orograficznie. Na fragmentach o większej wilgotności występują zadrzewienia z dominacją olszy czarnej (*Alnus glutinosa*), topoli osiki (*Populus tremula*) i kilku gatunków wierzby (*Salix sp.*), natomiast w pozostałych częściach kompleksu dominuje drzewostan z sosną zwyczajną (*Pinus sylvestris*), brzozą brodawkowatą (*Betula pendula*), a miejscami również z udziałem dębu szypułkowego (*Quercus robur*). Oprócz wymienionych gatunków licznie występuje również obcy takson dębu – dąb czerwony (*Quercus rubra*), a także w domieszce sosna czarna (*Pinus nigra*), jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia*), czy nawet świerk pospolity (*Picea abies*). W podszycie stwierdzono dość liczne występowanie kruszyny pospolitej (*Frangula alnus*), czeremchy zwyczajnej (*Padus avium*) i amerykańskiej (*Prunus serotina*). Runo jest ubogie, ze znacznym udziałem borówki czernicy (*Vaccinium myrtillus*) i gruszczyki okrągłolistnej (*Pyrola rotundifolia*). Raport wskazuje na niezbędną wycinkę drzew i krzewów, w tym konieczność dokonania wycinki o charakterze obszarowym w obrębie kompleksu leśnego oraz mniejszych powierzchniowo zadrzewień. Ponadto zajęcie terenu skutkować będzie koniecznością likwidacji, lub fragmentacji, zidentyfikowanych stanowisk bytowania i rozrodu płazów oraz stanowisk bytowania i gniazdowania ptaków wodno-błotnych, może wystąpić również konieczność likwidacji miejsc gniazdowania ptaków w obrębie kompleksu leśnego podlegającego fragmentacji. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nakłada obowiązek prowadzenia prac związanych z realizacją przedsięwzięcia pod nadzorem przyrodniczym, z udziałem specjalistów z zakresu: botaniki, herpetologii, ornitologii, chiropterologii i entomologii oraz podejmowania licznych działań minimalizujących niekorzystny wpływ prowadzonych robót na zasoby przyrody.

Dla wzmocnienia ochrony lasów w obszarach US (ośrodki rekreacyjne Słupna i Wesoła Fala) wprowadzono w ustaleniach tekstowych zapis o treści - „występujące tereny leśne zaleca się pozostawić w użytkowaniu leśnym”.

Projekt wprowadza nowe przeznaczenie na terenach dotychczas leśnych: eksploatację powierzchniową (8,7 ha), zieleni urządzoną (29,7 ha). Rezygnuje się z zalesiania części terenów w Dzieńkowicach, natomiast planuje się włączenie do lasów innych terenów o zbliżonej powierzchni. W ogólnym bilansie, w wyniku ustaleń projektu studium powierzchnia lasów może ulec zmniejszeniu o ok. 27 ha, przy czym należy założyć, że ok. 30 ha znajdzie się w obrębie parku leśnego. W rejonie Słupnej dotyczy to lasów mieszanych świeżych, a miejscami również wilgotnych w wieku przeważnie 60-90 lat, z dominacją dębu szypułkowego, a miejscami również brzozy brodawkowatej lub sosny zwyczajnej. Lasy te nie pełnią istotnej roli przyrodniczej, natomiast dość dobrze nadają się do rekreacji. W rejonie planowanej eksploatacji powierzchniowej w Dzieńkowicach występuje również typ lasu mieszanego świeżego, przeważnie z dominacją dębu czerwonego w wieku 60-70 lat lub sosny zwyczajnej w wieku 80-90 lat. Lasy te mają niską wartość przyrodniczą, a drzewostany zbliżają się do wieku rębności.

Projekt zmiany studium uwzględnia przebieg najważniejszych korytarzy ekologicznych, w tym korytarza spójności obszarów chronionych (o randze międzynarodowej) „Przemsza” oraz korytarzy niższej rangi istotnych dla funkcjonowania zasobów przyrodniczych miasta.

Zmiany kierunków przeznaczenia terenu ogólnie sprzyjają zapewnieniu drożności korytarzy ekologicznych. Szczególnie istotne jest włączenie dawnych terenów kolejowych, a także części terenów poprzednio mieszkaniowych i usługowych w dolinie Przemszy do systemu terenów zieleni.

Wpływie to zapewne korzystnie na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych związanych z doliną tej rzeki. Nowe tereny zieleni, kosztem terenów przemysłowych, pojawiają się również w Brzezince (dolina Przemszy) i Ławkach (dolina Przyrwy). Niekorzystne zmiany w kierunkach przeznaczenia terenów, z punktu widzenia funkcjonowania korytarzy ekologicznych, pojawiają się w Dzieńkowicach, gdzie w granicach korytarza dla ptaków oraz korytarza spójności obszarów chronionych pojawiają się nowe tereny o funkcji mieszkaniowej. Nie spowoduje to jednak zawężenia korytarzy, a jedynie nieznacznie pogorszy jego drożność.

Studium ustala w zakresie zagospodarowania terenów korytarzy ekologicznych następujące generalne zasady: zapewnienie możliwości migracji gatunków i wymiany materiału genetycznego oraz jak największy udział terenów niezabudowanych, biologicznie czynnych, zapewnienie trwałości biocenoz i zwiększanie bioróżnorodności, a także kształtowanie atrakcyjnego krajobrazu miasta. Ponadto doliny i obniżenia dolinne, stanowiące korytarze ekologiczne różnej rangi należy bezwzględnie chronić przed zainwestowaniem, w tym przed zabudową. Nowe przedsięwzięcia inwestycyjne (takie jak obiekty i sieci infrastruktury technicznej) mogą być dopuszczone w wyjątkowych przypadkach, w sytuacji uzasadnionej realizacją inwestycji celu publicznego, jeżeli nie ma możliwości zlokalizowania takich inwestycji poza obszarami korytarzy.

Wpływ na zwierzęta, będzie polegał głównie na zwiększeniu presji na pospolite w środowisku miejskim zwierzęta, w związku z zabudową. Większe oddziaływanie na zwierzęta będzie się wiązać z ingerencją w siedliska leśne – park w Słupnej, kamieniołom w Dzieńkowicach. W pierwszym przypadku nie musi się to jednak wiązać z niszczeniem miejsc bytowania zwierzyny leśnej, zwłaszcza ptaków, gdyż możliwy jest kompromis pomiędzy funkcją rekreacyjną a przyrodniczą. Warto jednak w tym miejscu wspomnieć o planowanym odcięciu tego fragmentu lasu Drogową Trasą Średnicową, co będzie z pewnością stanowiło większe zagrożenie dla zwierząt niż przekształcenie lasu w park leśny. Natomiast w przypadku wkraczania kamieniołomu w tereny leśne nastąpi stopniowe wypieranie zwierząt na inne tereny, gdyż dojdzie do całkowitego zniszczenia ich siedlisk. Ze względu na znaczne rozmiary kompleksu leśnego większość zwierząt będzie mogła przystosować się do życia w innych miejscach. Szczegółowe działania minimalizujące niekorzystne skutki na zwierzęta powinny być określone w ocenie oddziaływania na środowisko tego przedsięwzięcia.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – *negatywne i pozytywne*;

Waga skutków negatywnych – *umiarkowane*;

Odwracalność procesów – *nieodwracalne*;

Zasięg przestrzenny – *ponadlokalny*.

VII.3. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Oddziaływanie na wody oceniono w dwóch aspektach: w kontekście ich stanu sanitarnego oraz w kontekście zasobów, w tym warunków odpływu i retencji. Ochrona wód polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez: utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach; doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty. Poziom jakości wód jest określany z uwzględnieniem ilości substancji i energii w wodach oraz stopnia zdolności funkcjonowania

ekosystemów wodnych. O wpływie na stan sanitarny wód decydować będzie ilość i sposób odprowadzania i stopień oczyszczenia potencjalnie powstających na tych terenach ścieków oraz naturalna odporność środowiska na zanieczyszczenia. W przypadku wód powierzchniowych płynących regeneracja może następować szybko, po ustaniu dopływu zanieczyszczeń. W przypadku wód stojących, zwłaszcza tych nie mających przepływu powierzchniowego oraz wód podziemnych proces regeneracji będzie znacznie dłuższy.

Na obszarze Mysłowic szczególnie istotna jest ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 452 Chrzanów. Jest on zasilany z powierzchni terenu w południowej części miasta. Ze względu na słabą izolację, stopień zagrożenia zanieczyszczeniami infiltrującymi z powierzchni terenu jest przeważnie wysoki. W obszarze zasilania GZWP kierunki zagospodarowania terenu przyjęte w studium (głównie obszary leśne lub rolne, stosunkowo niewielki udział terenów zabudowy o charakterze mieszkaniowym i usługowym, niewiele dróg) nie powinny powodować nadmiernej presji na jakość wód zgromadzonych w Zbiorniku. Największym potencjalnym źródłem zagrożeń dla środowiska gruntowo-wodnego na tym obszarze są tereny rolnicze. Do głównych obszarowych rodzajów zanieczyszczeń z terenów upraw rolnych należą azotany i fosforany pochodzące ze stosowania nawozów mineralnych i naturalnych, stosowanych w nadmiernych dawkach lub w niewłaściwy sposób oraz substancje toksyczne głównie metale ciężkie pochodzące z chemicznych środków ochrony roślin (również osadów ściekowych i kompostów przemysłowych). W celu ograniczenia zagrożeń konieczne jest stosowanie podstawowych zasad zmniejszających ryzyko zanieczyszczenia, dotyczących w szczególności dawek, terminów i warunków stosowania nawozów i środków ochrony roślin (zebranych m.in. w Kodeksie Dobrej Praktyki Rolniczej oraz regulowanych przepisami ustawy o nawozach i nawożeniu). Ponadto zagrożenie dla wód może stanowić odkrywkowa eksploatacja dolomitu, podczas której zdejmuje się warstwę izolującą wody GZWP od powierzchni terenu.

W Mysłowicach głównymi źródłami zagrożeń dla środowiska wodnego są tereny zabudowane nieskanalizowane (rozwiązania indywidualne z odprowadzaniem ścieków do zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni) oraz tereny gospodarowania odpadami wydobywczymi. Należy się spodziewać, że tereny nowej zabudowy w dużo większym stopniu niż dotychczas będą włączane do zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, co powinno minimalizować zagrożenie. Obecnie dostępność kanalizacji sanitarnej stała się powszechna prawie na całym obszarze miasta. Stan sanitarny wód kształtowany będzie przez ilość i sposób odprowadzania oraz stopień oczyszczenia powstających ścieków, a także przez naturalną odporność środowiska na zanieczyszczenia. W wyniku realizacji nowych inwestycji na terenach przeznaczonych pod rozwój funkcji mieszkaniowych i usługowych wystąpi - w zależności od stopnia intensywności i rodzaju zabudowy - niewielki wzrost ilości odprowadzanych ścieków. Wpływ inwestycji na ilość i rodzaj powstających ścieków jest trudny do określenia, gdyż istotnie zależy od rodzaju działalności gospodarczych, w tym przemysłowych. W studium przyjmuje się jako zasadę objęcie zbiorowym systemem odprowadzania i oczyszczania ścieków docelowo wszystkich wytwórców ścieków - pod warunkiem, że rozbudowa systemu kanalizacji będzie uzasadniona finansowo i technicznie (zgodnie z wymogami przepisów). Zakłada się możliwość powiększenia obszaru aglomeracji (w rozumieniu ustawy Prawo wodne) przewidzianej do objęcia zbiorowym systemem odprowadzania ścieków o tereny dotychczas nie skanalizowane.

Realizacja projektu studium może przyczynić się w dłuższej perspektywie do zmiany warunków odpływu w zlewniach. Naturalna retencja gruntowa może być stopniowo ograniczona na skutek wzrostu powierzchni nieprzepuszczalnych (ulic, chodników, parkingów, dachów budynków). Jednocześnie przyspieszeniu ulegnie spływ wód opadowych do cieków. Zjawiska te są niepożądane

z punktu widzenia kształtowania się przepływów cieków wodnych – z jednej strony silniejsze wezbrania po wystąpieniu deszczy nawalnych, z drugiej słabsze zasilanie gruntowe w okresach bez opadów. Wody opadowe zamiast naturalnie infiltrować w grunt, są zbierane w systemy kanalizacji deszczowej i muszą być podczyszczane do normatywnego poziomu. W zakresie odprowadzania wód deszczowych przewiduje się rozbudowę kanalizacji deszczowej, przede wszystkim w pasach dróg. Wody opadowe odprowadzane z powierzchni zabudowanych terenów mieszkaniowych powinny być w pierwszej kolejności, jeżeli pozwala na to powierzchnia działki, zagospodarowywane poprzez ich retencjonowanie w obrębie działki i wykorzystanie do nawadniania zieleni. W zakresie ochrony przed skutkami powodzi i suszy studium wprowadza ustalenia polegające na ograniczaniu zabudowy i nadsypywaniu dolin rzecznych pełniących rolę retencyjną (retencja dolinowa) oraz umożliwia w obrębie tych dolin lokalizację obiektów małej retencji. Ponadto wprowadza zasadę, aby kształtowanie terenów zieleni i obszarów rekreacyjnych łączyć z realizacją obiektów retencji wód (elementami błękitno-zielonej infrastruktury) oraz postuluje ograniczanie odprowadzania wód opadowych bezpośrednio do kanalizacji deszczowej.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne (nowe źródła zanieczyszczeń) i pozytywne (wprowadzenie priorytetu dla zbiorowego odprowadzania ścieków, mała retencja);

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – odwracalne;

Zasięg przestrzenny – lokalny.

VII.4. KLIMAT I POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

W obszarach projektowanej zabudowy wystąpi wpływ na warunki mikroklimatyczne o miejscowym zasięgu – modyfikacje warunków mikroklimatycznych w wyniku wprowadzenia zabudowy i utwardzonych nawierzchni powodować będzie przede wszystkim zakłócenia naturalnej równowagi ciepłno-wilgotnościowej i radiacyjnej tj. niższą wilgotność względną powietrza i wzrost radiacji. Projektowana zabudowa powodować będzie również problemy dodatkowej dostawy energii ze źródeł sztucznych – wypromieniowywanie ciepła w sezonie grzewczym.

Dla ograniczania niekorzystnych skutków najistotniejsze znaczenie ma wprowadzanie zróżnicowanej zieleni towarzyszącej stanowiącej ruszt klimatyczny obszaru również o funkcjach izolacyjnych i ochronnych. W zakresie kształtowania prawidłowych warunków topoklimatycznych istotny jest:

- zakaz przegradzania dolin cieków zabudową uniemożliwiającą spływ wilgotnych i zanieczyszczonych mas powietrza;
- zakaz zabudowy terenów dolinnych pełniących funkcje klimatyczne i kształtujących odpowiednie warunki przewietrzania.

Niekorzystny wpływ ustaleń Studium na jakość powietrza atmosferycznego związany jest z wyznaczonymi terenami zabudowy mieszkaniowej, usługowej i wytwórczości, które będą źródłem emisji zanieczyszczeń głównie z procesów grzewczych i komunikacyjnych a także w przypadku terenów produkcyjnych/przemysłowych ze źródeł technologicznych. Projekt studium nie przewiduje znaczącego przyrostu nowych terenów inwestycyjnych, który mógłby skutkować istotnym zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery w skali miasta. Występują jednak znaczne

rezerwy terenów przewidzianych wcześniej do zabudowy, co może spowodować znaczący wzrost ilości źródeł zanieczyszczeń, zwłaszcza niskiej emisji.

Wpływ źródeł grzewczych na stan sanitarny powietrza zależy przede wszystkim od technicznych parametrów zastosowanych urządzeń grzewczych (sprawność energetyczna, warunki spalania oraz warunki wprowadzania emisji zanieczyszczeń – parametry emitora) oraz zastosowanego rodzaju paliwa. Dla ochrony jakości powietrza konieczne jest w przypadku zabudowy istniejącej wyeliminowanie przestarzałych technologicznie urządzeń grzewczych oraz procedury spalania odpadów, natomiast w przypadku wyznaczonych nowoprojektowanych terenów zabudowy instalacja nowoczesnych systemów grzewczych o korzystnej dla środowiska charakterystyce energetyczno-emisyjnej.

Wielkość emisji niezorganizowanej ze źródeł motoryzacyjnych zależy przede wszystkim w głównej mierze od natężenia ruchu, jego struktury oraz czasu emisji. Wymagania w zakresie obsługi komunikacyjnej nowoprojektowanych terenów zabudowy są zróżnicowane. Natężenie ruchu w związku z obsługą komunikacyjną terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej będzie niewielkie (usługi lokalizowane w obszarze zabudowy mieszkaniowej wykluczają realizację inwestycji znacznie intensyfikujących ruch komunikacyjny), a jego wpływ na stan sanitarny powietrza pomijalnie mały. Uciążliwości powodowane konieczną obsługą komunikacyjną pojawiać się mogą przede wszystkim na styku terenów o różnych funkcjach i różnych wymaganiach w zakresie warunków sanitarnych tj. przede wszystkim sąsiedztwa terenów usługowych i terenów zabudowy mieszkaniowej. W przypadku terenów, na których prowadzona będzie działalność usługowa szczególną uwagę należy zwrócić na projekt zagospodarowania terenu a przede wszystkim wewnętrznego układu komunikacyjnego (dróg wewnętrznych, parkingów, placów manewrowo-rozładunkowych) tak, aby źródła uciążliwości były maksymalnie odsunięte od sąsiadujących terenów mieszkaniowych (wykorzystanie obiektów kubaturowych jako naturalnych ekranów oraz przede wszystkim założenia zieleni o charakterze izolacyjnym).

Dla ograniczania niekorzystnych skutków realizacji zabudowy zasadnicze znaczenie ma funkcjonowanie powierzchni kontrastowych termicznie – przede wszystkim terenów zieleni towarzyszącej w obszarach zabudowy – poprawiających warunki przewietrzania poprzez dynamizowanie ruchów pionowych powietrza. Efektywnie funkcjonujące tereny zieleni pozwolą na regenerację powietrza, pełniąc funkcję biologicznego filtra. Studium uwzględnia potrzebę zachowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy wentylacyjnych w dolinach głównych cieków, celem kształtowania korzystnych warunków rozpraszania zanieczyszczeń i napowietrzania.

W celu poprawy jakości powietrza projekt dokumentu postuluje następujące działania:

- stosowanie niskopopiołowych i niskoemisyjnych paliw w gospodarstwach domowych, gospodarce komunalnej i w małych instalacjach spalania;
- termomodernizacje budynków;
- zwiększeniu wykorzystania energii odnawialnej dla celów grzewczych oraz wytwarzania ciepłej wody użytkowej;
- ograniczeniu stosowania materiałów pyłących (żużli energetycznych i innych odpadów) do utwardzania nawierzchni dróg i parkingów;
- ograniczeniu korzystania z samochodów poprzez rozwój transportu zbiorowego;
- wprowadzaniu pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, celem ograniczenia oddziaływania pyłów i innych zanieczyszczeń;
- kształtowanie korzystnych warunków przewietrzania terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę poprzez ustalenia planów miejscowych.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne (nowe źródła zanieczyszczeń) i pozytywne (ustalenie szeregu korzystnych zasad, które powinny przeciwdziałać pogarszaniu się jakości powietrza i warunków mikroklimatycznych);

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – odwracalne;

Zasięg przestrzenny – lokalny.

VII.5. POWIERZCHNIA ZIEMI I ZASOBY NATURALNE

Powierzchnia ziemi

Ochrona powierzchni ziemi polega na: zapewnieniu jak najlepszej jej jakości, w szczególności przez: racjonalne gospodarowanie, zachowanie wartości przyrodniczych, zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania, ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania, utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub co najmniej na poziomie wymaganych standardów, doprowadzenie jakości gleby i ziemi co najmniej do wymaganych standardów, jeżeli nie są one dotrzymane, zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem zabytków archeologicznych oraz zapobieganiu ruchom masowym ziemi i ich skutkom (art. 101 ustawy - Prawo ochrony środowiska). Standard jakości określa zawartość niektórych substancji w glebie albo ziemi, poniżej których żadna z funkcji pełnionych przez powierzchnię ziemi nie jest naruszona. Utrata albo ograniczenie wartości użytkowej gruntów oznacza całkowity zanik albo zmniejszenie zdolności produkcyjnej gruntów.

Prognozowany wpływ na powierzchnię ziemi wiąże się głównie ze zmianami w ukształtowaniu (rzeźbie) terenu i przekształceniami pokrywy glebowej związanymi z procesem zabudowy terenu. Realizacja nowych inwestycji budowlanych może powodować takie przekształcenia powierzchni ziemi, które wpłyną na zmianę stosunków wodnych, mieszanie wierzchnich warstw gruntu, niszczenie lub zaburzenie profili glebowych oraz pogorszenie ich właściwości. Bezpośredni wpływ na powierzchnię ziemi polegać będzie na usunięciu wierzchniej warstwy i wyłączeniu biologicznej czynności gleby (przekształcenie gruntów rolnych i leśnych w terenach budowlanych). Wpływ realizowanych na podstawie ocenianego dokumentu inwestycji na powierzchnię ziemi będzie uzależniony od rodzaju inwestycji. Większych przekształceń powierzchni terenu można się spodziewać jedynie w obrębie obszarów przemysłowych, usługowo-produkcyjnych i usługowych. Część inwestycji może wymagać znacznie większych robót ziemnych. Może dojść do powstania nowych antropogenicznych form ukształtowania terenu, w postaci: płaskich powierzchni (wyrównanych pod obiekty budowlane), wykopów, skarp i nasypów.

Usunięcie profilu glebowego i zmiany ukształtowania powierzchni ziemi w miejscach posadawiania budynków oraz wprowadzania powierzchni utwardzonych zasadniczo można uznać za nieodwracalne. Zaburzenia profilu gleby w związku z prowadzoną budową, w miejscach gdzie pozostanie powierzchnia biologicznie czynna - na której przywrócona zostanie szata roślinna, będą miały charakter długotrwały, lecz odwracalny. Jeżeli w planach miejscowych lub w decyzji o pozwoleniu na budowę lub zgłoszeniu robót budowlanych nie zostaną ustalone sposoby postępowania z masami ziemnymi usuwanymi lub przemieszczanymi w trakcie budowy, wobec tych mas ziemnych będą miały zastosowanie przepisy o odpadach.

Największych przekształceń powierzchni ziemi można się spodziewać w związku z powierzchnią eksploatacją kruszywa. Nastąpi powiększenie istniejących wyrobisk oraz powstanie nowych o dużej głębokości. Powstaną też duże przyzmy składowanego nadkładu. Cały

obszar podlegający eksploatacji będzie wymagał w przyszłości rekultywacji. Rekultywacji mogą podlegać również obszary zalewisk górniczych obecnych i przyszłych, chociaż studium nie wskazuje tych terenów do rekultywacji.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne i pozytywne;

Waga skutków negatywnych – umiarkowane;

Odwracalność procesów – nieodwracalne;

Zasięg przestrzenny – miejscowy.

Zasoby naturalne

W projekcie studium ujawniono wszystkie udokumentowane złoża kopalin - ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015 r. poz. 196 ze zm.) wprowadziła obowiązek ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin (w celu ich ochrony) - m.in. w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (w terminie do 2 lat od dnia zatwierdzenia dokumentacji geologicznej przez właściwy organ administracji geologicznej obszar udokumentowanego złoża kopalin obowiązkowo wprowadza się do studium gminy). Na rysunku studium oprócz granic złóż kopalin określono także granice istniejących obszarów i terenów górniczych.

Nowe tereny przeznaczone do trwałego zainwestowania, wyznaczone w projekcie zmiany studium, zlokalizowane są poza granicami udokumentowanych złóż objętych prawem własności nieruchomości gruntowej, z wyjątkiem złóż ceramiki budowlanej „Silesia B” i „Brzezinka I”. Obszar złoża Silesia B jest w znacznej części zabudowany, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna ściśle otacza obszar złoża Brzezinka I, a częściowo znajduje się w jego obrębie. Oba złoża podzielone są na liczne działki gruntowe. Rekomenduje się przeprowadzenie procedury wykreślenia złóż z bilansu zasobów, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W przypadku złóż węgla kamiennego i metanu, objętych prawem własności górniczej, których eksploatacja odbywa się metodą podziemną przyjęte kierunki rozwoju przestrzennego miasta nie będą stanowić istotnego ograniczenia w dostępie do złóż, których eksploatacja jest ekonomicznie uzasadniona. Ich eksploatacja będzie możliwa na zasadach obowiązujących koncesji, a w dalszej perspektywie w oparciu o nowe koncesje. Ograniczenia w wydobywaniu węgla kamiennego zapisane w studium wiążą się z potrzebą ochrony powierzchni terenu, zasobów przyrodniczych oraz bezpieczeństwa. W tym celu na rysunku studium określono obszary zabudowy istniejącej i planowanej, dla których w złożu kopaliny powinno wyznaczyć się filar ochronny.

Niezależnie od ustaleń studium, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przedsiębiorca, uprawniony na podstawie koncesji do wydobywania kopaliny i prowadzenia robót górniczych w granicach obszaru górniczego jest zobowiązany do podejmowania środków niezbędnych do ochrony zasobów złoża oraz środków ograniczających szkody w środowisku (służących m.in. ochronie powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze).

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne i pozytywne;

Waga skutków negatywnych – nieznaczące;

Zasięg przestrzenny – miejscowy.

VII.6. KRAJOBRAZ I ZABYTKI

Według waloryzacji krajobrazów Mysłowic, najcenniejsze krajobrazowo obszary stanowią: Dzieńkowice (Garb Dzieńkowic i dolina Przemszy), zrębowe wzgórza w Krasowach i ich otoczenie (Wygonie-Kępa, Kamieniołom Krasowy), zagajniki leśne wraz z pozostałościami łąk i szybikami kopalni Dar Karola oraz wieżę telewizyjną w Krasowach, część dzielnicy Ławki z łąkami w dolinie Przyrwy oraz Stare Miasto wraz z terenami zieleni w dolinie Przemszy.

Najbardziej wartościowe krajobrazowo obszary w skali miasta wymagają podejmowania działań w celu utrzymania i wzmocnienia ich walorów krajobrazowych, a w szczególności: powstrzymania rozpraszania zabudowy na tereny otwarte, utrzymania zwartości zabudowy, zachowania i wzmocnienia czytelności lokalnych wnętrz krajobrazowych, eksponowania wzgórz i obiektów kulturowych oraz rewitalizacji zabytków i historycznych układów urbanistycznych.

Zgodnie z ustaleniami studium, w celu ochrony wartości krajobrazu miasta, należy kontrolować zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, nie dopuszczając do powstania dysharmonijnych elementów krajobrazu, w tym głównie obiektów o nadmiernych gabarytach. Służą temu ustalenia dotyczące kształtowania wysokości zabudowy w skali miasta i parametry dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów. W granicach obszaru rewitalizacji znalazł się obszar Starego Miasta wraz z otoczeniem.

Większość zmian kierunków zagospodarowania terenu nie wpłynie istotnie na krajobraz, gdyż nowe funkcje (mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne) wprowadzać się będzie w obrębie małą wartościowego krajobrazu kulturowego lub będą stanowić tylko drobne uzupełnienie istniejącego układu urbanistycznego.

Do zabytków podlegających ochronie na terenie Mysłowic należą:

- zabytki i ich otoczenie wpisane do rejestru zabytków;
- inne zabytki, w tym stanowiska archeologiczne, ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
- obiekty objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Studium określa przedmiot ochrony oraz zasady postępowania w stosunku do zabytków celem ochrony ich walorów historycznych, w tym wskazuje i podtrzymuje tereny podlegające ochronie przywołując nakazy i zakazy wynikające z ustanowionych form ochrony konserwatorskiej. Większość zasad dotyczących ochrony zabytków będzie jednak możliwa do wprowadzenia przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Syntetyczna ocena zmian wynikających z ustaleń nowego studium:

Rodzaj skutków – negatywne i pozytywne;

Waga skutków negatywnych – niewielkie;

Odwracalność procesów – trudno odwracalny;

Zasięg przestrzenny – lokalny.

VII.7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Skutki realizacji ustaleń projektu studium na środowisko będą mieć oddziaływanie lokalne. W tym kontekście należy uznać, że nie występuje znaczące transgraniczne oddziaływanie na środowisko w rozumieniu art. 104 Ustawy z dnia 3 października 2009 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

VIII. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zawartych w projekcie ocenianego dokumentu (a także rozwiązań kompensujących), zachodzi w przypadku stwierdzenia możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań (w rozumieniu art. 3 pkt 17 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...]) na obszar Natura 2000. Biorąc pod uwagę ustalenia projektu studium oraz rozmieszczenie obszarów Natura 2000, w granicach administracyjnych miasta wykluczono możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów). Wobec tego nie wystąpiła konieczność rozpatrywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie w rozumieniu art. 54 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (...).

Projekt studium zawiera liczne ustalenia mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Dla zapewnienia ochrony przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego wprowadza się następujące zasady:

- w obszarach cennych pod względem przyrodniczym dotychczas nie objętych ochroną prawną, obowiązuje zasada dopuszczenia gospodarczego (np. rekreacyjno-turystycznego, rolniczego, leśnego) wykorzystania terenów w zakresie który nie spowoduje zniszczenia cennych siedlisk przyrodniczych i istotnego zubożenia bioróżnorodności oraz jest neutralny dla walorów krajobrazowych;
- każdorazowo należy dbać o zachowanie walorów przyrodniczych terenów nie objętych dotychczas ochroną prawną, wskazywanych w opracowaniach waloryzacyjnych lub ekofizjograficznych jako "cenne przyrodniczo"; przy sporządzaniu planu miejscowego należy uszczegóławiać (precyzować) zasięg obszarów cennych przyrodniczo oraz przedmiot i cel ochrony, odpowiednio do faktycznych potrzeb oraz biorąc pod uwagę stan istniejący - ograniczać lub wykluczać zabudowę oraz sposoby użytkowania i zagospodarowania terenu, a także przeciwdziałać zmianom ukształtowania terenu oraz innym niekorzystnym wpływom degradującym wartości przyrodnicze, zwłaszcza zaburzenia warunków siedliskowych oraz niszczenie zbiorowisk roślinnych; w celu zapewnienia skuteczniejszej ochrony walorów przyrodniczych i krajobrazowych miasta, zakłada się stopniowe objęcie stosownymi formami ochrony prawnej obszary o szczególnej wartości przyrodniczej;
- w celu ochrony wartości krajobrazu miasta należy kontrolować zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, nie dopuszczając do powstania dysharmonijnych elementów krajobrazu, w tym głównie obiektów o nadmiernych gabarytach; służą temu ustalenia dotyczące kształtowania wysokości zabudowy w skali miasta i parametry dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Dla zapewnienia ochrony i właściwego kształtowania korytarzy ekologicznych wprowadza się zasady:

- zagospodarowanie terenów korytarzy ekologicznych powinno zapewniać możliwość migracji gatunków i wymiany materiału genetycznego oraz jak największy udział terenów

niezabudowanych, biologicznie czynnych, m.in. w celu minimalizacji zagrożeń wodnych, w tym powodziowych, ponadto powinno zapewniać: trwałość biocenoz i zwiększanie bioróżnorodności oraz kształtowanie atrakcyjnego krajobrazu miasta;

- tereny otwarte - doliny i obniżenia dolinne, stanowiące korytarze ekologiczne różnej rangi należy bezwzględnie chronić przed zainwestowaniem, w tym przed zabudową; nowe przedsięwzięcia inwestycyjne (takie jak obiekty i sieci infrastruktury technicznej) mogą być dopuszczone w wyjątkowych przypadkach, w sytuacji uzasadnionej realizacją inwestycji celu publicznego, jeżeli nie ma możliwości zlokalizowania takich inwestycji poza obszarami korytarzy.

Dla zapewnienia ochrony terenów zieleni wprowadzono zasady:

- obszary zieleni urządzonej, obszary o funkcji rekreacyjnej, obszary ogrodów działkowych, a także tereny zieleni towarzyszące obiektom usługowym powinny być zachowane ze względu na pełnione funkcje - klimatyczną, rekreacyjną i estetyczną, a także ekologiczną - zapewnianie powiązań przestrzennych pomiędzy elementami systemu obszarów o funkcji przyrodniczo-krajobrazowej w skali miasta;
- zmiany w strukturze przestrzennej terenów zieleni powinny zmierzać do wzmocnienia funkcji istniejących terenów zieleni miejskiej oraz zagospodarowania nowych terenów oferujących mieszkańcom zróżnicowane możliwości rekreacji, przede wszystkim wypoczynku aktywnego; ewentualne zmiany sposobu użytkowania terenów ogrodów działkowych, w przypadkach zaprzestania ich wykorzystania, powinny następować w kierunku tworzenia publicznie dostępnych terenów o funkcjach rekreacyjnych;
- należy chronić przed zmianą sposobu użytkowania mniejsze powierzchniowo tereny zieleni, w tym tereny zieleni w zespołach zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Wskazane jest ich uzupełnianie i powiększanie;
- zmiany w strukturze przestrzennej terenów zurbanizowanych powinny uwzględniać potrzebę wiązania terenów zieleni z terenami o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej w ciągły przestrzennie, sieciowy układ, poprzez sieć ciągów pieszych i rowerowych oraz ogólnodostępne tereny zieleni towarzyszące zabudowie mieszkaniowej i usługowej.
- ochronę użytków leśnych przed zmianą użytkowania na obszarach usług sportu i rekreacji (US).

Dla zapewnienia ochrony powierzchni ziemi przed skutkami eksploatacji złóż kopalin wprowadzono zasadę, że eksploatacja złóż kopalin objętych prawem własności górniczej (podziemna), w tym prowadzona w przyszłości na warunkach nowych koncesji, powinna być planowana i prowadzona w sposób zapewniający minimalizację ewentualnych niekorzystnych wpływów na środowisko, w szczególności:

- nie może powodować powstania szkód ani stwarzać zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego lub wystąpienia awarii elementów infrastruktury o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania miasta, do których zalicza się w szczególności: stacje energetyczne „Brzezinka” i „Byczyna”, radiowo-telewizyjne centrum nadawcze, autostradę A-4, drogę ekspresową S1, linie kolejowe o znaczeniu państwowym oraz magistralne elementy systemów przesyłu gazu, ciepła, wody i główne kolektory kanalizacyjne;
- należy minimalizować negatywne skutki wynikające z zakłócenia stosunków wodnych, zwłaszcza terenów, na których występują siedliska przyrodnicze lub ostoje gatunków roślin i

zwierząt, wrażliwe na tego rodzaju zmiany, a także do uszkodzenia obiektów wpisanych do rejestru zabytków;

- nie może ograniczać możliwości zagospodarowania terenów zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu - nie może naruszać sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach, zwłaszcza na cele zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i produkcyjno-usługowej;
- na rysunku studium określono obszary zabudowy istniejącej i planowanej, dla których w złożu kopaliny powinno wyznaczyć się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego prowadzony będzie w sposób zapewniający należyłą ochronę obiektów lub obszarów.

Dla zapewnienia ochrony wód wprowadzono następujące zasady:

- wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód; z zasady, w rejonach zasilania obszarów o najwyższych zasobach wód podziemnych oraz o wysokim stopniu zagrożenia przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni do warstw wodonośnych należy np.: zapewnić w obszarze aglomeracji (w rozumieniu ustawy Prawo wodne) obsługę nieruchomości systemem kanalizacji służącym do zbiorowego odprowadzania ścieków, unikać lokalizacji przedsięwzięć mogących stanowić znaczące zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz ograniczyć przyrost powierzchni szczelnych poprzez utrzymanie dużych powierzchni terenów w pełni biologicznie czynnych i zapewnienie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na obszarach przeznaczonych do trwałego zainwestowania;
- ochronę przed zabudową i wykorzystanie naturalnych zagłębień terenu i terenów podmokłych, istniejących stawów do zwiększenia małej retencji wodnej;
- w planach miejscowych należy dążyć do ograniczania zabudowy w pasie o szerokości nie mniejszej niż 5 m od linii brzegu koryta i linii brzegu wód stojących w celu zachowania biologicznej otuliny wód;
- należy zapewnić ochronę powierzchniowych wód stojących (stawów i zalewisk) pełniących funkcje rekreacyjne i/lub mających znaczenie przyrodnicze;
- zakaz stosowania rozwiązań technicznych, które mogłyby powodować przedostawanie się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi oraz nakaz podczyszczania do wymaganych parametrów wód opadowych i roztopowych z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni (jezdni, parkingów i placów) przed ich odprowadzaniem do kanalizacji, wód powierzchniowych lub ziemi).

Dla zapewnienia ochrony powietrza wprowadzono następujące zasady:

- stosowaniu niskopopiołowych i niskoemisyjnych paliw w gospodarstwach domowych, gospodarce komunalnej i w małych instalacjach spalania;
- zwiększeniu wykorzystania energii odnawialnej dla celów grzewczych oraz wytwarzania ciepłej wody użytkowej;

- ograniczaniu stosowania materiałów pyłących (żużli energetycznych i innych odpadów) do utwardzania nawierzchni dróg i parkingów;
- ograniczaniu korzystania z samochodów poprzez rozwój transportu zbiorowego;
- wprowadzaniu pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, celem ograniczenia oddziaływania pyłów i innych zanieczyszczeń;
- kształtowanie korzystne warunki przewietrzania terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę, np. poprzez: ustalanie relacji terenów zabudowanych i niezabudowanych; zachowanie przestrzennej ciągłości dolin, stanowiących korytarze wentylacyjne, w tym nieprzegradzanie dolin obiektami kubaturowymi lub nasypami.

Dla zapewnienia ochrony przed hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym wprowadzono następujące zasady:

- w obszarach występowania przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu komunikacyjnego nową zabudowę wymagającą ochrony akustycznej można lokalizować pod warunkiem zastosowania rozwiązań zapewniających uzyskanie w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi natężenia hałasu nie przekraczającego wymaganych norm;
- w przeznaczaniu terenów pod zabudowę produkcyjno-usługową i w określaniu dopuszczalnych rodzajów działalności produkcyjnych i usługowych należy uwzględniać sąsiedztwo terenów lub funkcji chronionych przed hałasem;
- możliwości sytuowania instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne powinny być uzależnione od zasięgu ponadnormatywnego ich oddziaływania, uwzględniając dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych, w stosunku do terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności; sytuowanie tych instalacji powinno umożliwić docelowe wykorzystanie terenu zgodnie z kierunkami określonymi w studium;
- należy unikać przeznaczania pod zabudowę terenów pod liniami elektroenergetycznymi oraz wzdłuż ich przebiegu, przyjmując (stosownie do potrzeb) bezpieczne szerokości pasów technologicznych, zapewniające ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz z uwagi na zagrożenie wynikające z zerwania przewodów w razie awarii.

Dla zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony przed skutkami suszy wprowadzono następujące zasady:

- w planie miejscowym, który można sporządzić dla obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, zostaną określone szczegółowe zasady zagospodarowania przestrzennego służące zmniejszeniu zagrożenia powodzią;
- należy ograniczać zabudowę i nadsypywanie dolin rzecznych pełniących rolę retencyjną (retencja dolinowa) oraz umożliwić w obrębie tych dolin lokalizację obiektów małej retencji; kształtowanie terenów zieleni i obszarów rekreacyjnych należy łączyć z obiektami retencji wód (elementami błękitno-zielonej infrastruktury); należy dążyć do ograniczania odprowadzania wód opadowych bezpośrednio do kanalizacji deszczowej.

IX. PROPONOWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W związku z tym, że realizacja studium następuje poprzez sporządzanie planów miejscowych zawierających ustalenia zgodne z ocenianym dokumentem (i wydawanych na ich podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę), skutki realizacji projektu studium wyrażać się będą we wpływie na środowisko konkretnych inwestycji, dla których studium wyznacza ogólne ramy. Ocenę skutków realizacji studium należy przeprowadzać poprzez zbadanie wpływu na środowisko miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trybie art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym („w celu oceny aktualności studium [...] prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy [...]”). Ocena aktualności studium i analiza powinna być dokonywana nie rzadziej niż raz na cztery lata, co najmniej raz w trakcie kadencji rady gminy (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym narzuca obowiązek sporządzania planów miejscowych w zgodności ze studium, co powinno zapewnić respektowanie w prawie miejscowym polityki przestrzennej, określonej w ocenianym dokumencie. Niemniej, w trakcie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (obejmującej również ocenę aktualności planów miejscowych), należy skontrolować skuteczność realizacji dokumentu poprzez zbadanie stopnia zgodności planów miejscowych z ustaleniami studium w zakresie:

- wykorzystania przestrzeni (zasięgu terenów o różnym przeznaczeniu lub o różnych zasadach zagospodarowania, w szczególności terenów przeznaczonych pod zabudowę);
- szczegółowego przeznaczenia terenów, zwłaszcza w zakresie dopuszczalnych funkcji usługowych i produkcyjnych;
- parametrów i wskaźników urbanistycznych (dopuszczalna intensywność i powierzchnia zabudowy, minimalny udział terenu biologicznie czynnego, wysokość zabudowy);
- zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego (nakazy, zakazy, dopuszczenia i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w szczególności w art. 72 i art. 73 ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustaleń określonych dla form ochrony przyrody); w szczególności należy skontrolować stosowanie zasad dotyczących: ochrony zdrowia ludzi przed hałasem, właściwego rozdzielania funkcji mieszkaniowych od funkcji uciążliwych dla środowiska zamieszkania, rozwiązań chroniących grunt i wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniem oraz służących poprawie stanu sanitarnego atmosfery;
- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów (innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), w tym terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym dotyczących zakazu zabudowy (kontrola respektowania zakazu zabudowy na obszarach wyłączonych spod zabudowy);
- zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

W dłuższej perspektywie należy dokonać oceny skutków realizacji studium wykorzystując niektóre wskaźniki dotyczące, m.in., powierzchni terenów zieleni urządzonej, liczby mieszkańców

objętych systemem kanalizacji, czy miejsc parkingowych. Analizę zgodności wykorzystania przestrzeni należy dokonać metodami GIS, wykorzystując w tym celu aktualne mapy zasadnicze i zdjęcia lotnicze.

W ocenach innych zagadnień, w tym zgodności ze standardami emisji do środowiska, należy korzystać z wyników monitoringu poszczególnych elementów środowiska Państwowego Monitoringu Środowiska oraz informacji o korzystaniu ze środowiska i pomiarów wymaganych przepisami dotyczącymi ochrony środowiska, w tym pomiarów dokonywanych przez przedsiębiorców prowadzących instalacje oraz zarządzających terenami, w tym drogami i liniami kolejowymi.

W razie stwierdzenia potencjalnego wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko organ ochrony środowiska powinien zobowiązać podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego, zgodnie z przepisami ustawy - Prawo ochrony środowiska. W przypadku wystąpienia szkód w środowisku lub niedopełnienia przez podmiot korzystający ze środowiska przepisów o ochronie środowiska, należy zastosować adekwatne środki, przewidziane w przywołanej ustawie, z uwzględnieniem przepisów ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

X. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice, sporządzanej zgodnie z Uchwałą Nr LIII/981/14 Rady Miasta Mysłowice z dnia 27 lutego 2014 r.

Studium jest obowiązkowym dokumentem planistycznym, sporządzanym na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Studium określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Pomimo, że nie stanowi prawa miejscowego, jest dokumentem nadrzędnym w stosunku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (określających przeznaczenie terenu), których ustalenia muszą być zgodne ze studium. Z kolei, polityka przestrzenna, określana w studium, musi kierować się nadrzędnymi zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, w tym poprzez planowanie i lokalizowanie nowej zabudowy w pierwszej kolejności na obszarach już zagospodarowanych.

Studium składa się z wymaganych prawem dwóch zasadniczych elementów: z części określającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (w formie tekstowej i graficznej), w tym bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz z części dotyczącej polityki przestrzennej gminy (ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego, obejmujące tekst i rysunek studium w skali 1:10 000).

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, determinujące politykę przestrzenną, obejmują szeroki wachlarz zagadnień, dotyczących m.in. stanu poszczególnych komponentów środowiska. Szczególne znaczenie ma określenie potrzeb i możliwości rozwoju miasta, w tym konieczności (możliwości) rozwoju zabudowy na nowych obszarach.

Projekt zmiany studium został sporządzony przy uwzględnieniu Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju KPZK 2030, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+. i zadań o znaczeniu ponadlokalnym zapisanych w tym planie.

Prognozę oddziaływania na środowisko projektu studium sporządzono zgodnie z przepisami art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 53 tej ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Mysłowicach.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu studium zawiera następujące zasadnicze elementy: (1) charakterystykę i ocenę stanu środowiska (w podziale na podstawowe elementy środowiska) wraz z określeniem głównych problemów ochrony środowiska na obszarze gminy, w tym istotnych z punktu widzenia projektu studium oraz prognozowanych zmian w środowisku w przypadku braku realizacji projektu studium; (2) część prognostyczną, zawierającą ocenę skutków realizacji projektowanych ustaleń polityki przestrzennej na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie ludzi, z uwzględnieniem wpływów skumulowanych (wzajemnych oddziaływań poszczególnych elementów środowiska), a także: ocenę projektowanego dokumentu pod względem stopnia uwzględnienia zasad określonych w dokumentach rangi międzynarodowej i krajowej, proponowane działania ograniczające potencjalny negatywny wpływ skutków realizacji projektu studium na środowisko oraz sposoby monitorowania realizacji projektu studium.

W pierwszej części opracowania oceniono cechy i aktualny stan środowiska na terenach objętych projektem (w granicach Mysłowic) z uwzględnieniem otoczenia miasta. Z oceny tej wynikają główne uwarunkowania, jakie wpływają na rozwiązania planistyczne, w tym ograniczenia zagospodarowania przestrzennego. Stanowi to kontekst, w jakim oceniono wpływ ustaleń studium na szeroko rozumiane środowisko.

Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu miejscami stwarzają przeszkodę w zagospodarowaniu terenu. Charakterystyczną cechą Mysłowic jest nagromadzenie antropogenicznych elementów rzeźby, różnych co do swej genezy, rozmiarów i wtórnego przekształcenia. Są to: wyrobiska poeksploatacyjne (kamieniołomy, piaskownie, gliniarki), zwałowiska odpadów przemysłowych (górnictwych, hutniczych i energetycznych), warpie po szybkowo – dukłowej eksploatacji węgla kamiennego, nasypy i wkopy linii kolejowych i dróg oraz powierzchnie zrównania powstałe w związku rekultywacją techniczną terenów przekształconych przez górnictwo). Utrudnienia w zabudowie stwarzają też strome stoki opadające ku dolinie Przemszy w Brzęczkowicach i Dzieńkowicach. Do innego rodzaju utrudnień lub ograniczeń w zagospodarowaniu i zabudowie terenów należą niekorzystne warunki podłoża budowlanego – naturalne (występujące głównie w dnach dolin rzecznych) lub wynikające z działalności człowieka, w szczególności eksploatacji węgla kamiennego.

Pod całym obszarem gminy znajdują się złoża węgla kamiennego, a w części również metanu. Obecnie w granicach Mysłowic eksploatowanych jest 5 złóż – 3 przez kopalnię Polskiej Grupy Górniczej S.A. (Staszic, Wesoła, Ziemowit) i 2 przez TAURON Wydobycie S.A.. (Brzezinka 1 i Dzieńkowice) Skutkiem tej eksploatacji są szkody górnicze (odkształcenia terenu zagrażające konstrukcji budynków i zalewiska). Oprócz złóż węgla i metanu pod obszarem gminy znajdują się również złoża łąw ceramiki budowlanej (nieeksploatowane) oraz złoża kamieni drogowych i budowlanych (Imielin-Północ, Imielin-Rek), które są eksploatowane przy granicy z Imielinem.

Jakość gleb na tych terenach jest ogólnie przeciętna. Najlepsze gleby występują w Brzezince, Morgach i Dzieńkowicach. Wykorzystanie rolnicze gleb jest niewielkie – wyłącznie w południowych dzielnicach miasta, przy czym tylko w Dzieńkowicach zachowały się duże i zwarte kompleksy gruntów ornych, o glebach dobrej jakości.

Warunki mikroklimatyczne na większości obszaru są przeciętne. Niekorzystne warunki topoklimatyczne występują głównie w dnach dolin i nieckach z płytko zalegającą wodą gruntową, narażonych na częste tworzenie się zastoisk zimnego powietrza w czasie pogodnych nocy oraz przymrozków typu radiacyjno-adwekcyjnego. Są to też tereny predysponowane do zwiększonej koncentracji zanieczyszczeń w powietrzu. Należą do nich zwłaszcza: północny obszar miasta (położony u zbiegu dolin: Brynicy, Rawy, Boliny i Przemszy), a także doliny: Cieku Brzęczkowickiego, Cieku Brzezińskiego, Rowu Kosztowskiego, Przyrwy oraz Przemszy - w Słupnej, Brzezince i Dzieńkowicach.

Obszar Mysłowic znajduje się w całości dorzeczu Wisły. Przez miasto przebiega dział wodny II rzędu oddzielający dwa lewobrzeżne dopływy Wisły – Przemszę i Gostynię. Przemsza płynie wzdłuż wschodniej granicy miasta. Do ujścia Białej Przemszy (w rejonie Trójkąta Trzech Cesarzy) zwyczajowo nazywana jest Czarną Przemszą. W północnej części miasta do Przemszy (Czarnej Przemszy) uchodzi Brynica – jej największy dopływ. Północną część miasta przecina także Rawa – dopływ Brynicy. Nieco bardziej na południe płynie Bolina uchodząca do Przemszy na północ od Starego Miasta. W pozostałej części miasta dopływy Przemszy stanowią mniejsze i słabiej uregulowane cieki (Ciek Brzęczkowicki, Rów Elpor i Rów Kosztowski). Ciek Brzęczkowicki i Rów

Elpor (odwadniający Brzezinkę). Dorzecze Gostyni jest reprezentowane na terenie miasta przez Ciek Ławecki (Przyrwę).

Jakość wód płynących (Rawy, Brynicy, Boliny i Przemszy) była niska, przy czym w przypadku Brynicy i Przemszy zauważalna jest stopniowa poprawa jakości wód, natomiast w przypadku Rawy i Boliny stopień zanieczyszczenia wciąż pozostaje wysoki.

Większe zasoby wód podziemnych, mogące potencjalnie stanowić źródło zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do celów pitnych w sytuacjach awaryjnych, zretencjonowane są w Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych (GZWP) nr 452 Chrzanów. Na terenie Mysłowic nie ma ujęć wód podziemnych służących jako źródło zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę pitną. Istnieje jednak możliwość lokalizacji ujęć. Ochrona zasobów GZWP nr 452 Chrzanów wymaga nie dopuszczenia do infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, a także zachowania właściwych warunków zasilania wód podziemnych w strefach zasilania. W strefach o bardzo wysokim stopniu zagrożenia zanieczyszczeniem poziomu wodonośnego nie powinno się lokalizować przedsięwzięć wiążących się z istotnym potencjalnym zagrożeniem dla wód podziemnych.

Środowisko przyrodnicze Mysłowic uległo dużym przekształceniom. Pokrywa roślinna uległa przekształceniom w związku z rozwojem rolnictwa, urbanizacją, rozwojem przemysłu (głównie górnictwa węgla kamiennego) i komunikacji. Obecnie na terenie Mysłowic można wyróżnić 8 typów roślinności: zbiorowiska leśne (przeważnie o zaburzonej strukturze, zbiorowiska łąk świeżych i pastwisk w dolinach cieków wodnych, zbiorowiska łąk wilgotnych, murawy kserotermiczne, szuwały i zbiorowiska wodne, okrajki nitrofilne, segetalne zbiorowiska pól uprawnych oraz zbiorowiska ruderalne terenów zurbanizowanych i uprzemysłowionych.

Zwarte kiedyś kompleksy leśne na terenie Mysłowic uległy fragmentacji i rozczłonkowaniu. Największe obszary leśne zachowały się w centralnej i południowej części miasta. Są to Lasy Mysłowickie w centrum miasta i Lasy Ławecko-Dzieńkowickie, w południowej części miasta. W większości lasy Mysłowic mają zaburzoną strukturę i funkcję, dominują w nich gatunki iglaste (sosna, świerk, modrzew). Ekosystemy łąk i pastwisk związane są na ogół z dolinami cieków. Są to łąki świeże, pastwiska i łąki wilgotne. Niektóre z tych łąk użytkowanych jest kośnie. Najcenniejsze kompleksy łąk wilgotnych to łąki Rzutna. Ważnym elementem środowiska przyrodniczego na terenie miasta są zbiorniki wodne antropogenicznego pochodzenia. Wokół nich, a także w dolinach cieków rozwijają się szuwały, zajmujące w niektórych miejscach duże powierzchnie. Cennym składnikiem roślinności są murawy kserotermiczne, występujące głównie w południowo-wschodniej części miasta (Pagóry Imielińskie), będące ostoją licznych rzadkich regionalnie gatunków roślin i mające duże znaczenie krajobrazowe.

Występująca na terenie miasta zieleń urządzona stanowi ok. 6% jego powierzchni. Są to: parki, zieleńce, ogródki działkowe, cmentarze, tereny zieleni przy ośrodkach sportowych, ośrodki rekreacyjne, tereny zieleni osiedlowej, sady i ogrody przydomowe. Istniejąca na tych obiektach roślinność spełnia bardzo ważną rolę ekologiczną na obszarach zurbanizowanych.

W granicach administracyjnych Mysłowic zlokalizowane są elementy sieci korytarzy ekologicznych województwa śląskiego. Przez obszar miasta przebiegają korytarze: ichtiologiczne, ornitologiczne, chiropterologiczne, spójności oraz zlokalizowany jest fragment obszaru węzłowego korytarza teriologicznego - dla ssaków kopytnych.

W Mysłowicach nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, a jedynie 14 drzew objęto ochroną w formie pomników przyrody.

W granicach miasta wskazano 21 obszarów wartościowych przyrodniczo - istotnych dla funkcjonowania sieci ekologicznych powiązań w mieście i regionie, zapewniających zachowanie różnych typów siedlisk, w tym najcenniejszych fragmentów siedlisk przyrodniczych (od lasów liściastych, poprzez łąki do muraw kserotermicznych). Obszary te często zapewniają zachowanie różnorodności biologicznej. Część z tych terenów zasługuje na objęcie ochroną prawną.

Do podstawowych problemów ochrony środowiska należą: zagrożenie dla wartościowych przyrodniczo siedlisk, zagrożenie dla funkcjonowania korytarzy ekologicznych, jakość powietrza, presja na wody (jakość, zasoby i sieć hydrograficzną), degradacja gleb i gruntów, zagrożenie powodziowe, hałas komunikacyjny.

Na obszarze gminy nie występują obszary sieci Natura 2000. Najbliższe takie obszary znajdują się ok. 6 km od granic miasta - w Jaworznie. Nie wystąpi oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

W dalszej części oceniono wpływ ustaleń studium na poszczególne komponenty środowiska, w tym zgodność ustaleń studium z aktami prawnymi regulującymi zasady korzystania ze środowiska.

Ustalono, że brak realizacji projektowanego dokumentu nie wpłynie istotnie na poziom presji na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko ustaleń studium będzie ogólnie niewielkie i zostanie zrekompensowane przez pozytywne skutki ustaleń studium (m.in. rezygnacja z zabudowy części terenów).

Oceniając wpływ na ludzi stwierdza się, że ustalenia studium nie powinny wpłynąć znacząco na zwiększenie zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa ludności. Najistotniejsze zagrożenia mogą być związane z emisją hałasu od autostrady A4 oraz ul. Obrzeżnej Zachodniej w stosunku do nowych terenów mieszkaniowych oraz z zagrożeniami ze strony promieniowania elektromagnetycznego (nowe tereny mieszkaniowe w sąsiedztwie linii wysokiego napięcia).

Oceniając wpływ na rośliny, zwierzęta i bioróżnorodność zwraca się uwagę na fakt, że zajmowane pod zabudowę obszary cechują się na ogół niskimi lub przeciętnymi walorami przyrodniczymi. W zakresie ochrony przyrody uwzględniono tereny proponowane w różnych opracowaniach (waloryzacyjnych, ekofizjograficznych) do ochrony prawnej w różnej formie oraz inne tereny o ponadprzeciętnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w tym korytarze ekologiczne. Wykluczono wobec tych terenów kierunki zagospodarowania stojące w sprzeczności z wartościami przyrodniczymi. Nowe zagospodarowanie terenów nie spowoduje przerwania ciągłości istniejących korytarzy ekologicznych. Realizacja ustaleń studium może spowodować niewielką presję na lasy.

Oceniając wpływ na wody zwraca się uwagę na możliwy wzrost ilości odprowadzanych ścieków, w powiązaniu z planowanym rozwojem zabudowy. Przeciwdziałanie zagrożeniom dla wód, będzie polegać przede wszystkim na rozbudowie systemu odprowadzania ścieków. W obszarze zasilania Głównego Zbiornika Wód Podziemnych kierunki zagospodarowania terenu przyjęte w studium nie powinny powodować presji na jakość wód, z wyjątkiem poszerzenia zasięgu eksploatacji powierzchniowej dolomitów i wapieni (zagrożenie dla wód podziemnych).

Projekt studium nie przewiduje znaczącego przyrostu nowych terenów inwestycyjnych, który mógłby skutkować istotnym zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery w skali miasta. Występują jednak znaczne rezerwy terenów przewidzianych wcześniej do zabudowy, co może skutkować znaczącym wzrostem ilości źródeł zanieczyszczeń, zwłaszcza niskiej emisji. Przy założeniu, że zaspokajanie potrzeb cieplnych zabudowy będzie oparte o stosowanie systemów

wykorzystujących odnawialne źródła energii, systemy oparte na spalaniu paliw w urządzeniach o sprawności powyżej 80% lub zasilane energią elektryczną oraz założeniu sukcesywnej wymiany istniejących niskosprawnych kotłów węglowych, wpływ nowych źródeł zanieczyszczeń nie powinien wpłynąć na pogorszenie jakości powietrza.

Prognozowany wpływ na powierzchnię ziemi wiąże się głównie ze zmianami w ukształtowaniu (rzeźbie) terenu i przekształceniami pokrywy glebowej związanymi z procesem zabudowy terenu. Procesy budowlane będą się odbywać przeważnie na gruntach stanowiących użytki rolne IV klasy bonitacyjnej i niższych. W części przypadków przekształceniom będą podlegać również gleby III klasy bonitacyjnej. Realizacja planowanych dróg (lokalnych i dojazdowych) nie będzie wymagała istotnych przekształceń powierzchni ziemi.

W przypadku złóż węgla kamiennego i metanu, których eksploatacja odbywa się metodą podziemną przyjęte kierunki rozwoju przestrzennego gminy nie będą stanowić istotnego ograniczenia w dostępie do złóż. Studium wprowadza jednak szereg wymogów (ograniczeń) mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu na środowisko.

Studium w pełni uwzględnia lokalizację obiektów i obszarów zabytkowych na terenie miasta i ich specyfikę, wskazuje na potrzebę ich ochrony zgodnie z przepisami dotyczącymi tej problematyki oraz określa podstawowe zasady ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Projekt studium zawiera liczne ustalenia mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. Dotyczą one obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej i rolniczo-leśnej, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony wód, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem oraz promieniowaniem elektromagnetycznym, a także ochrony przeciwpowodziowej.

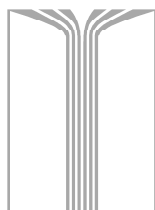
OPRACOWANIE WYKONANO

przez Zespół Biura Rozwoju Regionu Sp. z o.o.

mgr Wiesław Konieczny

mgr inż. arch. Tomasz Rubiniec

mgr Wojciech Tomczyk

BIURO ROZWOJU REGIONU SP. Z O.O.
ULICA Środkowa 5, 40-584 KATOWICE

tel/fax: 032.2052393
e-mail: brr@brr.com.pl

Katowice, 30.05.2020 r.

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany, Wiesław Konieczny, pełniąc funkcję kierującego zespołem autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Mysłowice*, oświadczam, iż spełniam wymagania art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 353). Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wiesław Konieczny

